

Politický proces proti tzv. skupině František Hončík a spol. (1949)

Diplomová práce

Studijní program: N7504 – Učitelství pro střední školy
Studijní obory: 7503T023 – Učitelství dějepisu pro 2. stupeň základní školy
7504T243 – Učitelství českého jazyka a literatury

Autor práce: **Bc. Veronika Brejchová**
Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Veronika Brejchová**
Osobní číslo: **P15000524**
Studijní program: **N7504 Učitelství pro střední školy**
Studijní obory: **Učitelství českého jazyka a literatury**
Učitelství dějepisu pro 2. stupeň základní školy
Název tématu: **Politický proces proti tzv. skupině František Hončík a spol.
(1949)**
Zadávací katedra: **Katedra historie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je na základě analýzy pramenů (především dokumentů z Archivu bezpečnostních složek a Národního archivu) a jejich komparace s poznatky z odborné literatury rekonstrukce politického procesu vedeného proti tzv. skupině František Hončík a spol. Pozornost zaměřím zejména na analýzu přípravy procesu, obžalobu, hlavní přelíčení, rozsudek i na osud jednotlivých odsouzených. Nadále se budu věnovat osobám vyšetřovatelů, soudců i prokurátora. Historiografií nebyla této kauze doposud věnována větší pozornost.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Prameny:

Archiv bezpečnostních složek, Praha

Národní archiv, Praha

Státní okresní archiv Mělník

Soudobý tisk

Literatura:

BREJCHOVÁ, V.: Politický proces s tzv. protistátní skupinou MAPÁŽ (1949 - 1950) (bakalářská práce). Liberec: Technická univerzita Liberec, Fakulta přírodovědně - humanitní a pedagogická, 2015.

DVOŘÁKOVÁ, J.: Státní bezpečnost v letech 1945 - 1953 (organizační vývoj zpravodajských a státně bezpečnostních složek). Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR, 2007.

KAPLAN, K., PALEČEK, P.: Komunistický režim a politické procesy v Československu. Brno: Barrister & Principal, 2001.

KAPLAN, K.: Nebezpečná bezpečnost. Brno: Doplněk, 1999.

ŠPORKOVÁ, A.: Příběh opravdového předsedy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945 1948). in: Dějiny a současnost, 2005/7. s. 14-17.

VEBER, V.: Třetí odboj: ČSR v letech 1948 - 1953. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014.

VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A.: Československá justice v letech 1948 1953 v dokumentech, Díl I. Praha: Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 8. 2003.

VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A., BABKA, L.: Československá justice v letech 1948 - 1953 v dokumentech, Díl II. Praha: Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 9. 2004.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D.

Katedra historie

Datum zadání diplomové práce:

30. dubna 2016

Termín odevzdání diplomové práce:

30. dubna 2017

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. dubna 2016

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Kateřině Lozoviukové, Ph.D. za vedení mé diplomové práce, za rady a podnětné připomínky, jež mi v průběhu vypracování práce poskytla.

Nadále chci poděkovat Národnímu archivu a Archivu bezpečnostních složek za předložení materiálů potřebných k vypracování diplomové práce a za ochotu při jejich přípravě.

Anotace

Diplomová práce se zabývá jedním z politických procesů, jež se odehrál po únoru 1948. Konkrétně se jedná o politický proces se skupinou nazvanou „Hončík a spol.“ Práce je založena na obsáhlém studiu pramenů a jejich následné komparaci s odbornou literaturou.

Analyzovaný proces je jedním z okrajových politických procesů, jež navazoval na hlavní proces s tzv. protistátní skupinou MAPAŽ. Proces „Hončík a spol.“ byl ve své době významný, což dokazuje mediální doprovod procesu, výběr prokurátora i soudců, jež na případu pracovali.

Případ je zajímavý v tom, že se obžalovaní skutečně podíleli na několika bodech z obžaloby, za které byli následně souzeni. Větší váhu ale prokuratura přisuzovala činům, jež vykonstruovala. Na konci procesu padaly vysoké tresty. Dva z obžalovaných byli odsouzeni k doživotí, jeden ke třiceti letům, jeden ke dvaceti letům a poslední k osmnácti letům v nápravných zařízeních. Všichni z odsouzených se ale na svobodu dostali díky amnestiím již před uplynutím celkové doby trestu.

Klíčová slova:

politické procesy, František Hončík, František Červenka, Josef Frolík, Jan Liberský, Oldřich Gabriel, StB, atentáty, letáková činnost, přechody přes hranice, protikomunistický odboj, komunistický režim v Československu

Annotation

The diploma thesis deals with one of the political processes that took place after February 1948. It is a political process with a group called „Hončík et al.“ The work is based on extensive study of sources and their subsequent comparison with professional literature.

The analyzed process is one of the marginal policy processes that followed the main process with the so-called MAPAŽ anti-state group. The media accompaniment, the selection of the prosecutor and the judges who worked on the case are proofs that the process of „Hončík et al.“ was significant at the time.

The case is interesting in that the defendants actually participated in several points of the indictment for which they were subsequently judged. However, the prosecutor's office attributed the greater weight to the acts it had constructed. At the end of the process, there were high penalties. Two of the defendants were imprisoned to the end of their lives, one to thirty, one to twenty years, and the last to eighteen years in correctional facilities. However, all of the convicts were released due to amnesty before the total penalty period expired.

Keywords:

Political Processes, František Hončík, František Červenka, Josef Frolík, Jan Liberský, Oldřich Gabriel, StB, Assassinations, leaflet activity, transitions across the borders, anti-communist resistance, communist regime in Czechoslovakia

Obsah

SEZNAM ZKRATEK.....	9
1 ÚVOD.....	11
2 KRITIKA PRAMENŮ A LITERATURY.....	14
2.1 KRITIKA PRAMENŮ.....	14
2.2 KRITIKA LITERATURY.....	16
3 POLITICKÉ PROCESY V ČESKOSLOVENSKU.....	17
4 ČLENOVÉ SKUPINY „HONČÍK A SPOL.“.....	20
4.1 FRANTIŠEK HONČÍK.....	20
4.2 FRANTIŠEK ČERVENKA.....	22
4.3 OLDŘICH GABRIEL.....	23
4.4 JAN LIBERSKÝ.....	24
4.5 JOSEF FROLÍK.....	24
4.6 VLADISLAV HOUBA.....	26
5 O ČINNOSTI ZADRŽENÝCH.....	28
5.1 ZNALI SE?.....	30
5.2 ATENTÁTY.....	32
5.3 LETÁKOVÁ ČINNOST.....	40
5.4 PŘECHODY PŘES HRANICE.....	41
6 ZADRŽENÍ.....	46
7 VÝSLECHY.....	48
7.1 FRANTIŠEK HONČÍK.....	50
7.2 JOSEF FROLÍK.....	53
7.3 FRANTIŠEK ČERVENKA.....	53
7.4 PŘEDVEDENÍ VYŠETŘOVATELÉ.....	55
7.4.1 FRANTIŠEK KAISER.....	61
7.4.2 JOSEF MALÝ.....	62
7.4.3 VOJTĚCH ŠORŠ.....	63
7.4.4 LADISLAV NIEWALD.....	64
7.4.5 FRANTIŠEK LETÁK.....	66
7.4.6 VÁCLAV BRANDEJS.....	67
7.4.7 JOSEF HOLEČEK.....	68

7.4.8	JIŘINA POSPÍŠILOVÁ.....	69
8	SOUDNÍ LÍČENÍ.....	71
8.1	ZÁSTUPCI JUSTICE.....	72
8.2	PODSTATA OBVINĚNÍ	74
8.3	OBŽALOBA	74
8.3.1	FRANTIŠEK HONČÍK	76
8.3.2	JOSEF FROLÍK.....	76
8.3.3	FRANTIŠEK ČERVENKA	77
8.3.4	OLDŘICH GABRIEL.....	77
8.3.5	JAN LIBERSKÝ.....	77
9	ROZSUDEK.....	79
10	POBYT V NÁPRAVNÝCH ZAŘÍZENÍCH	83
10.1	FRANTIŠEK ČERVENKA	83
10.2	FRANTIŠEK HONČÍK.....	83
10.3	OLDŘICH GABRIEL	85
10.4	JAN LIBERSKÝ	85
11	REHABILITACE	87
12	ZÁVĚR	89
13	POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA	92
13.1	POUŽITÉ PRAMENY	92
13.1	POUŽITÁ LITERATURA	92
13.2	ONLINE DOKUMENTY	94
14	SEZNAM PŘÍLOH	95

SEZNAM ZKRATEK:

ABS – Archiv bezpečnostních složek

CIC – Counterintelligence corps

CÚV KSČ – Celoučvarový výbor Komunistické strany Československa

ČKD – Českomoravská-Kolben-Daněk

ČSD – Československé dráhy

ČSNS – Česká strana národně sociální

ČSR – Československá republika

ČSSR – Československá socialistická republika

HS StB – Hlavní správa Státní bezpečnosti

JUDr. – doktor práv

Kčs – koruna československá

KOVP – Komise pro ochranu veřejného pořádku

KS MV – Krajská správa Ministerstva vnitra

KS StB – Krajská správa Státní bezpečnosti

KSČ – Komunistická strana Československa

KV StB – Krajské velitelství Státní bezpečnosti

LM – Lidové milice

MUDr. – doktor medicíny

MV – Ministerstvo vnitra

MV – Ministerstvo vnitra

NA – Národní archiv

ONV – Okresní národní výbor

OÚ StB – Okresní úřadovna Státní bezpečnosti

OV KSČ – Okresní výbor Komunistické strany Československa

PKO – Park kultury a oddechu

ppkl. just. - podplukovník justiční služby

ROH – Revoluční odborové hnutí

SNB – Sbor národní bezpečnosti

SNB-ZV – Sbor národní bezpečnosti – zemské velitelství
SOPV – Svaz osvobozených politických vězňů
SOS – Stráž obrany státu
SSSR – Svaz sovětských socialistických republik
StB – Státní bezpečnost
škpt. – štábní kapitán
tzv. – takzvaný
ÚPŠ – Ústřední politická škola
VB – Veřejná bezpečnost
VŠ SNB – Vysoká škola Sboru národní bezpečnosti
ZO KSC – Závodní organizace Komunistické strany Československa

1 ÚVOD

Cílem diplomové práce je zmapovat politický proces s tzv. protistátní skupinou „František Hončík a spol.“, jenž se odehrál v jednom z nejsmutnějších období československých dějin, v době po únoru 1948. Tento případ byl jedním z řady politických procesů, jež se staly nedílnou součástí československých dějin této doby. Příklad skupiny „František Hončík a spol.“ se řadí k tzv. okrajovým procesům. Navazoval konkrétně na kauzu skupiny MAPAŽ¹.

Proces se skupinou „Hončík a spol.“ se odehrál již v roce 1949, spadá tedy do zakladatelského období komunismu, pro které byly politické procesy typické a jež využíval komunistický režim k upevnění a legitimizaci své moci. Soudní řízení se konalo pod taktovkou Státního soudu v Mělníce. Státní soud si toto místo nevybral nahodile. Členové skupiny měli totiž právě na Mělnicku provádět svou skutečnou i domnělou protistátní činnost. Ani výběr „publika“ nebyl v této době v řadě případů náhodný. Jsou doloženy případy, kdy „diváci“ v Československu dostali vstupenku na soudní přelíčení za odměnu (např. za vynikající pracovní výsledky).

K typickým znakům justice tzv. zakladatelského období komunistického Československa náleží bezpráví, násilí, manipulace s vyšetřovanými i s materiály, jež se vztahují k jednotlivým případům, absence presumpce nevinny a nemožnost reálné obhajoby. Všechny tyto body se objevily i při přípravách politického procesu se skupinou „Hončík a spol.“ i při konání soudu samotného.

Historiografie tomuto procesu doposud nevěnovala pozornost. Zabývala se zejména procesem se skupinou MAPAŽ², na který kauza „Hončík a spol.“

---

¹ BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická.

² Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, JAKOUBEK, J.: *Podnikatel Josef Hořejší*. Ústí nad Labem, 2012. Diplomová práce. Univerzita J. E. Purkyně, Filozofická fakulta a VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014.

navazovala, přičemž zmiňuje pouze jména údajných atentátníků, a osobu předsedy ONV v Mělníku, Bedřicha Šťastného³, jenž se stal cílem atentátu „skupiny Hončík a spol.“ Bedřich Šťastný se stal symbolem nové moci ve státě. Řada lidí Šťastnému přičítala vinu za poučnou perzekuci, a proto si ho také odsouzení v případě „Hončík a spol.“ vybrali jako cíl atentátu.

Hlavním těžištěm práce je rekonstrukce politického procesu se skupinou „Hončík a spol.“ Pozornost je zaměřena na obžalobu, soudní líčení, osudy jednotlivých odsouzených a jejich životy před odsouzením i v době pobytu v nápravném zařízení, na vyšetřovatele a jejich osobní i kariéerní život, na soudce i na prokurátora.

Ve své práci vycházím zejména z výslechových protokolů, osobních spisů vězňů, personálních spisů vyšetřovatelů StB a dokumentů StB, tedy z pramenů uložených v Archivu bezpečnostních složek a v Národním archivu, jež jsem následně komparovala s odbornou literaturou.

Členové skupiny „Hončík a spol.“ se dle výslechových protokolů StB podíleli na atentátu na předsedu mělnického ONV Bedřicha Šťastného. Vyšetřovatelé členům skupiny nadále přičítali výrobu protistátních letáků i organizování přechodů přes hranice. Jednou z otázek, na kterou bych chtěla nalézt odpověď je, zda jejich činnost byla vykonstruovaná vyšetřovateli či skutečná.

Na konci procesu padaly vysoké tresty. Dva z odsouzených dostali doživotní trest, jeden byl odsouzen ke třiceti letům, další ke dvaceti letům a poslední z pěti odsouzených k osmnácti letům za mřížemi. Žádný z trestanců si ale neodpykal celý trest, trestanci se dostali na „svobodu“ dříve, a to díky amnestiím.

Práce je obohacena i obrazovou přílohou, jež obsahuje fotografie z místa atentátu, fotografie zbraní i fotografie obžalovaných a vyšetřovatelů.

---

³ ŠPORKOVÁ, A.: *Příběh opravdového předsedy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945–1948)*. in: *Dějiny a současnost*, 2005/7

Citace jsou v práci ponechány v původní podobě, tudíž jsou zde zachovány i pravopisné chyby, jež odsouzení a vyšetřovatelé napsali, i překlady zapisovatelů StB uvedené ve vyšetřovacích protokolech.

V případě skupiny „Hončík a spol.“ se můžeme setkat i s jiným označením, jež vyšetřovatelé používali v době vyšetřování, a tím je Akce Mělník. Označení „Hončík a spol.“ je až z roku 1969, kdy byl na žádost odsouzených přezkoumáván případ a praktiky vyšetřovatelů použité během výslechů. Pro svou práci jsem si vybrala novější označení případu, tedy „Hončík a spol.“

2 KRITIKA PRAMENŮ A LITERATURY

Od pádu železné opony a komunistického režimu uplynulo necelých třicet let, a ani dnes nejsou odhaleny a zpracovány všechny politické procesy, jež se odehrály v Československu mezi lety 1948-1989, což je dáno tím, že rozsah perzekucí byl v období komunistického Československa skutečně velký. Všechny případy nejsou zpracovány ani přesto, že v dnešní době jsou politické procesy jedním z nejčastěji zpracovávaných témat. A jedním z nich je právě politický proces se skupinou „Hončík a spol.“

V odborné literatuře se můžeme s obžalovanými ze skupiny „Hončík a spol.“ setkat pouze v souvislosti se skupinou MAPAŽ a s atentátem na Bedřicha Šťastného či samotným Šťastným, přičemž jsou zde jejich jména či atentát pouze zmíněna⁴.

Důležitým zdrojem při zpracovávání politických procesů je i internet. Konkrétně stránky Archivu bezpečnostních složek⁵, jež jsou základním zdrojem pro vyhledávání materiálů pramenné povahy.

2.1 KRITIKA PRAMENŮ

Při zpracovávání své práce jsem vycházela zejména z pramenů uložených v Archivu bezpečnostních složek a v Národním archivu. Žádný z materiálů nebyl doposud zdigitalizován, tudíž mi rukama prošla celá řada původních materiálů, jež se z části již začaly rozpadat. Ještě před rokem 1989 byla řada materiálů provenience StB skartována, já jsem ale měla štěstí a obdržela ty nejdůležitější prameny.

---

⁴ ŠPORKOVÁ, A.: *Příběh opravdového předsedy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945–1948)*. in: *Dějiny a současnost*, 2005/7. a VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014.

⁵ <http://www.abscr.cz/>

Z Archivu bezpečnostních složek jsem použila výsledkové protokoly⁶ údajných odpůrců režimu, personální spisy vyšetřovatelů a posudky vyšetřovatelů z vyšetřování případů.

Zejména s výsledkovými protokoly je třeba zacházet značně opatrně⁷, práce s nimi je velice obtížná a to zejména proto, že nás od doby sepsání protokolů, tedy od roku 1949, dělí řada let, a je tedy téměř nemožné si zpětně ověřit, zda jsou vypovězené skutečnosti pravdivé. V této době se často stávalo, že autory výpovědí nebyli samotní vyšetřovaní nýbrž vyšetřovatelé, kteří výpovědi upravovali tak, jak se jim právě hodilo, tudíž jsem výpovědi musela brát se značným nadhledem. Zároveň jsem se snažila rozlišovat pravdu od fikcí vyšetřovatelů. Z Archivu bezpečnostních složek jsem obdržela i stížnost na praktiky vyšetřovatelů⁸ použité během výslechů, jež podali odsouzení v případě „Hončík a spol.“

V Archivu bezpečnostních složek jsou uloženy i personální spisy vyšetřovatelů⁹. Díky nim jsem se dozvěděla podrobnosti o životech samotných vyšetřovatelů i o jejich osobnosti. Zároveň jsem obdržela i personální spisy odsouzených v případě „Hončík a spol.“¹⁰, jež byli až do doby krátce po únoru 1948 členy SNB.

V Národním archivu jsou uloženy osobní spisy vězňů¹¹, ze kterých jsem čerpala informace týkající se osudů odsouzených členů skupiny „Hončík a spol.“

---

⁶ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

⁷ TOMEK, Prokop: *Svazek StB jako historický pramen*. in: *Soudobé dějiny*, 2005, č. 1, s. 208–214.

⁸ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466.

⁹ ABS, f. Personální spisy, 6281/2 – *František Kaiser*.

ABS, f. Personální spisy, 2262/26 *Josef Malý*.

ABS, f. Personální spisy, 5865/23 *Vojtěch Šorš*.

ABS, f. Personální spisy, 6969 – Ladislav Niewald.

ABS, f. Personální spisy, 7197/23 a 6191/23 – *František Leták*.

ABS, f. Personální spisy, 2658/13 – *Václav Brandejs*.

ABS, f. Personální spisy, 189 – *Josef Holeček*.

ABS, f. Personální spisy, 3309 – *Jiřina Pospíšilová*.

¹⁰ ABS, f. Personální spisy, 644/26, Josef Frolík.

ABS, f. Personální spisy, 3671/11 – *František Hončík*.

¹¹ NA, f. Správa sboru nápravné výchovy, Hončík, František.

Bohužel se ale nedochovaly osobní spisy všech odsouzených v případě „Hončík a spol.“. Nadále jsem v Národním archivu obdržela materiály Státního soudu¹², jež obsahují zápisy ze soudního přelíčení a dokumentaci spojenou se soudním přelíčením, žádosti o milost i rehabilitace odsouzených.

2.2 KRITIKA LITERATURY

Odborná historiografie se případu „Hončík a spol.“ doposud detailně nezabývala. V literatuře můžeme narazit na jména odsouzených v této kauze pouze v souvislosti se skupinou MAPAŽ, konkrétně v knize Václava Vebera *Třetí odboj ČSR v letech 1948-1953*¹³.

Politické procesy v Československu nejsou doposud zcela probádaným odvětvím historie Československa a stále se objevují nová díla zabývající se touto problematikou. Pro mou práci byla stěžejní literatura Karla Kaplana, jenž se řadí k předním českým odborníkům, kteří se věnují pounorovému Československu. Pro uvedení do problematiky jsem vycházela zejména z knihy Karla Kaplana a Pavla Palečka *Komunistický režim a politické procesy v Československu*¹⁴.

Nadále mi byla velkou oporou kniha Václava Vebera *Třetí odboj ČSR v letech 1948-1953*¹⁵ a kniha Aleny Šimánkové a Jaroslava Vorla *Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech*¹⁶, jimiž jsem informace rozšířila. Opomenout nelze ani další z knih Karla Kaplana, knihu *Nebezpečná bezpečnost*¹⁷, jež se zabývá fungováním StB v době mezi lety 1948-1956. Celkový seznam literatury je uveden na konci práce.

NA, f. Správa sboru nápravné výchovy, Liberský, Jan.

NA, f. Správa sboru nápravné výchovy, Gabriel, Oldřich.

¹² NA, f. Státní soud Praha, Or I., 547/49, *Hončík František a spol.* – nezpracováno.

¹³ WEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014.

¹⁴ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001.

¹⁵ WEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014.

¹⁶ VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A.: *Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech, Díl I*. Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu, č. 8. 2003.

¹⁷ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost*. Brno: Doplněk, 1999.

3 POLITICKÉ PROCESY V ČESKOSLOVENSKU

Cíl politických procesů v poúnorovém období byl jasný. Komunistické straně šlo zejména o „*mocenskopolitické, ekonomické a kulturní prosazení cílů československého komunistického vedení, a především záměrů Sovětského svazu.*“¹⁸ Tyto procesy si tedy režim vybral pro uskutečňování své oficiální politiky, zbavoval se s jejich pomocí svých skutečných oponentů i těch potenciálních. V dobovém žargonu se takovýto akt nazýval jako „vymýcení reakčních živlů“¹⁹. Nadále byly procesy třeba k tomu, aby měl režim komu dát za vinu neúspěchy, zejména ty hospodářské.

Politické procesy měla na starosti StB: „*Masová výroba nezákonných politických procesů byla v letech 1948-1954 sice hlavní formou realizace oficiální politiky režimu státně bezpečnostními útvary, nikoli však činností jedinou*“²⁰, StB kromě politických procesů náležely i jiné úkoly, jako je ochrana ústavních činitelů nebo například tajná cenzura styků se zahraničím. A právě díky politickým procesům sílila moc StB, jež se stala nosným sloupem režimu.²¹

Politické procesy nevznikaly zcela z iniciativy českých komunistů, nýbrž na ně měl vliv vzorů Sovětů: „*byly importovány metody, dosud u nás neznámé, a to jako přesná kopie, a že sovětským „poradcům“ šlo o to, aby bezpečnost byla „spolehlivě“ v jejich rukou, i když se střídali a bylo jich stále více.*“²² U konstrukce procesů byli tedy přítomni i sovětsští poradci, jejichž totožnost je ale neznámá. Ví se, že byli u příprav přítomni, ale jejich jména nejsou uvedena v žádných materiálech.²³ Vůdčí místo zaujali sovětsští poradci v československé StB

---

¹⁸ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 46.

¹⁹ VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 19.

²⁰ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999. s. 51.

²¹ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999.

²² VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 33.

²³ Více viz: KAPLAN, K.: *Sovětsští poradci v Československu 1949–1956*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1993.

až na jaře roku 1950, kdy se tu dostali do čela a zcela přejali její řízení. Hlavní slovo měli tedy i při přípravě velkých politických procesů jako byl například proces s doktorkou Horákovou²⁴.

Politické procesy v Československu se dělí do dvou vln. První probíhala od roku 1948 do roku 1954 a druhá v 70. letech. Proces se skupinou „Hončík a spol.“ se řadí do první vlny, při které bylo odsouzeno kolem 95 600 osob.²⁵

V Československu mají politické procesy své kořeny ještě před únorem 1948, kdy se k moci dostala komunistická strana²⁶. Komunisté se totiž již na jaře 1946 pokusili uspořádat vykonstruovaný proces proti jedné z nejvýraznějších postav domácího odboje, přednímu poválečnému představiteli ČSNS Vladimíru Krajinovi²⁷, jehož obvinili z toho, že zradil svou vlast v době nacistické okupace.²⁸ Po komunistickém puči v únoru 1948 už nebyla strana nijak omezována, a tím se tak zcela otevřely dveře politickým procesům a komunistické tyranii.

Právě na politických procesech stál komunistický režim a díky nim se držel u moci. Významnou roli měly především v počátečním období komunistického režimu, se kterým jsou těsně spjaty. Karel Kaplan přirovnal politické procesy a perzekuce ke krevnímu oběhu, protože „*jen s jejich pomocí bylo možné položit základy, v tak krátké době vybudovat celou konstrukci komunistického režimu*

---

²⁴ Více viz: KAPLAN, K.: *Největší politický proces*. stav pro soudobé dějiny. Praha: AV ČR, 1995.

²⁵ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 40.

²⁶ Převratu v únoru 1948 předcházela demise nekomunistických poslanců, kteří ji podali jako protest proti stavu SNB, jež se skládala převážně s komunistických členů. Demisi podali nekomunističtí ministři v domněnku, že dojde k pádu vlády a k opětovným volbám, to se ale nestalo, prezident Beneš totiž jejich demisi přijal, což usnadnilo komunistům převzetí moci.

²⁷ Profesor Vladimír Krajina (1905-1993) je významnou předúnorovou postavou. Kromě politiky se věnoval i botanice, za kterou získal i profesorský titul. Jakožto odbojář byl v době nacistické okupace zatčen a uvězněn v Malé pevnosti v Terezíně. Po válce vstoupil do národně socialistické strany a stal se jejím generálním tajemníkem. Trnem v oku nebyl Krajina pouze nacistům, ale i komunistům, kteří mu vyčítali jeho jednání v době nacistické okupace. Komunistům se sice nepodařilo Krajinu usvědčit, ale přesto raději odešel do exilu, kde fungoval jako místopředseda Rady svobodného Československa a jako předseda exilové Československé strany národně socialistické.

²⁸ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 11.-12.

a *udržovat ho při životě*.²⁹ A tak se nezákonné jednání stalo běžným každodenním jevem.

Nadále režimu vypomáhal i strach, ve kterém českoslovenští občané žili, a který je svazoval. Pocity strachu tvořil režim u obyvatel Československa cíleně, snažil se totiž „*politicky vychovávat masy*“³⁰, ukázat občanům státu, že se nepřítel může schovávat kdekoli, a přimět je tak k větší ostražitosti.

Jak již bylo řečeno, třídní nepřítel se mohl skrývat kdekoli, proto nebylo zase tak velkým překvapením, že komunisté začali nepřítel hledat i ve svých vlastních řadách, a to i na vysokých pozicích. Příkladem toho je proces s generálním tajemníkem KSČ Rudolfem Slánským, který byl společně s dalšími vysokými představiteli KSČ odsouzen k trestu smrti a popraven.³¹

Nebylo netypické, že se po jednom hlavním velkém politickém procesu konaly i další menší. Tak tomu bylo i v případě „Hončík a spol.“, jež navazoval na politický proces s tzv. protistátní skupinou MAPAŽ, jejíž členové byli v říjnu 1949 odsouzeni za údajnou protistátní činnost na území Mělnicka a Lounska, jíž měly provádět v první polovině roku 1949.³²

---

²⁹ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 18.

³⁰ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 42.

³¹ Proces známý jako Proces s protistátním spikleneckým centrem Rudolfa Slánského se konal roku 1952. Tento vykonstruovaný proces nebyl v rámci zemí východního bloku ojedinělý. Na Stalinův nátlak se procesy s vysokými komunistickými představiteli konaly i v jiných státech. Náhodou nebylo ani to, že většina odsouzených byla Židy. V procesu bylo odsouzeno celkem čtrnáct osob, z nichž jedenáct bylo popraveno. Mezi popravenými byl například bývalý generální tajemník KSČ Rudolf Slánský, náměstek ministra národní obrany Bedřich Reicin, ministr zahraničí Vladimír Clementis a náměstek ministra národní bezpečnosti Karel Šváb. Více viz: LONDON, A.: *Doznání*. Praha: Československý spisovatel, 1990. KAPLAN, K.: *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Mladá fronta, Praha 1992

³² Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická.

4 ČLENOVÉ SKUPINY „HONČÍK A SPOL.“

Pro polické procesy bylo typické, že nebyly zaměřeny pouze na jednu sociální skupinu, „*režim postihl dělníky, rolníky, příslušníky inteligence, středních vrstev i bývalé buržoazie, kněze, věřící, nevěřící, účastníky protifašistického domácího i zahraničního odboje, důstojníky vojenských jednotek na Západě i na Východě, emigranty, kterým se útek za hranice nepodařil, funkcionáře nekomunistických stran, kteří proti režimu vystupovali, i ty, kteří s komunisty spolupracovali, nakonec i vedoucí komunistické funkcionáře, budovatele režimu i jeho skutečné nebo vyprovokované rozbíječe, Čechy, Slováky, příslušníky národnostních menšin, kritiky i obdivovatele Sovětského svazu, stejně jako nepřátele Západu i jeho příznivce, bohaté i nemajetné, staré i mladé.*“³³ Z toho tedy vyplývá, že politické procesy mohly postihnout skutečně každého. Ve skupině známé jako skupina „Hončík a spol.“ se nacházeli lidé ze stejné sociální skupiny. V době zatčení pracovali všichni z nich jako dělníci. Valná část z nich ale působila před únorem v SNB, ze které byla po únoru 1948 vyloučena jako politicky nespolehlivá.

Žádný ze členů skupiny nebyl před únorem 1948 členem KSČ. Čtyři z mužů se před rokem 1948 hlásili k národním socialistům, jeden ze členů skupiny se nehlásil nikdy k žádné straně a u jednoho z mužů je příslušnost nejasná, protože nebyl zatčen, a z protokolů se o něm podrobnější informace nedozvídáme. Pouze jeden z obžalovaných vstoupil do KSČ po únoru 1948.

4.1 FRANTIŠEK HONČÍK

František Hončík³⁴ se narodil 11. dubna 1911 v Trmicích u Ústí nad Labem Josefu a Barboře (roz. Bubeníková) Hončíkovým. Hončík vychodil dva roky německé a dva roky české obecní školy v Trmicích a posléze dva roky měšťanské školy v Ústí nad Labem, kde se roku 1927 vyučil klempířem. Až do roku

---

³³ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 46-47.

³⁴ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Hončík.

1931, kdy narukoval v Děčíně k 1. hraničářskému praporu, se věnoval právě práci klempíře. Od dubna 1947 do února 1948 byl Hončík členem národně socialistické strany³⁵.

U policejních složek Hončík působil od roku 1936 do roku 1938 ve Varnsdorfu, posléze v Mělníku. V dubnu 1945 byl přemístěn ze stanice SNB Mělník do Kokořína, a to i přes jeho nelibost. Musel se totiž stěhovat společně s manželkou a jejich dvěma dětmi. Jejich starší dcera³⁶ právě v tento rok nastupovala do první třídy a musela by kvůli přesunu chodit do školy do vedlejší obce: „*V obci Kokořín jest sice škola obecná, avšak pro nedostatek dětí jakož i učitelstva nebude škola otevřena.*“³⁷ Z Kokořína Hončíka v prosinci 1946 přemístili na SNB Křivoklát. Při jeho přemísťování si Hončíkovi nadřízení dávali pozor i na to, aby Hončíka neumístili příliš blízko k německým hranicím, protože jeho manželka, Lydia, rozená Hockeová, byla původem Němka³⁸. 27. dubna 1948 byl Hončík poslán na dovolenou a na počátku září definitivně vyloučen 1948 z řad SNB jako politicky nespolehlivý.

K důvodům, proč došlo k Hončíkě vyloučení z řad SNB patřilo, že „*neskýtá záruku jako ochránce dělnické třídy na cestě k socialismu,*“³⁹ že se jeho názory měly často shodovat s názory reakčních živlů, a že „*jako odpadlík a přísluhovač zámožných vrstev byl snadno získán k přímé účasti na trestných činech proti státu a osobám veřejně činným, při čemž trestné činy páchal z nenávisti*

---

³⁵ Česká strana národně sociální vznikla již roku 1897, přičemž po vzniku Československa byla přejmenována na Československou stranu socialistickou a roku 1926 na Československou stranu národně socialistickou. Národní socialisté byli hlavním rivalem komunistické strany. Na rozdíl od komunistů vnímala socialismus jako společnost sociálního bratrství, nechtěli vytvořit socialismus třídní. Po únoru 1948 ale její faktická činnost v Československu ustala. Významnou roli ale zaujali národní socialisté v exilu. Negativní postoj KSČ vůči národním socialistům lze sledovat i v politických procesech, přičemž nejznámějším zůstává až doposud proces s Miladou Horákovou.

³⁶ Hončíkově starší dceři Ludmile bylo v době Hončíkova zatčení 9 let, mladší dceři Janě 5 let.

³⁷ ABS, f. Personální spisy, 3671/11 – František Hončík – prosba o pozměnění přemístění.

³⁸ Po roce 1948 docházelo k odsunu Němců žijících v pohraničí do vnitrozemí. To se týkalo i smíšených českoněmeckých rodin. Tato akce postihla kolem 10 000 rodin.

³⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

a v úmyslu poškoditi státní zřízení republiky.“⁴⁰ Po propuštění z řad SNB v září 1948 se živil jako dělník Správy lesů.

Hončík dle svých vlastních slov od února 1938 organizovala akce, jež měly za úkol osvobodit příslušníky SOS⁴¹ zajaté nacisty, nadále: „v době nesvobody podporoval jsem ilegální hnutí a Mělnice a dodával jsem důležité zprávy komisaři rusko-české partyzánské brigády.“⁴² V květnu 1945 nadále údajně zachránil mělnickou vysílací stanici před vyhozením do vzduchu.

Ještě před svým vyloučením ze SNB byl Hončík obviněn z krádeže majetku po odsunutých Němcích: „v červenci 1945 v Podmoklech odcizil ze zajištěného majetku po Němcích v bytu v Körněrově ul. č. 13. jedno pianino, jeden dětský kočárek a jedny nové boty.“⁴³ V květnu 1948 stanul před Krajským vojenským soudem v Praze, který ho zprostil viny.

Jak si vydělával Hončík po svém propuštění z nápravného zařízení není známo, ale v roce 1969 pracoval Hončík jako skladový dělník v Zemědělském skladovém družství v Krupé na Rakovnicku.

4.2 FRANTIŠEK ČERVENKA

František Červenka⁴⁴ se narodil 22. listopadu 1914 Fryštátě. Jeho otcem byl krejčí Jaroslav Červenka a matkou Marie (rozená Langthalerová). Matka mu brzy zemřela, takže jej vychovávala společně s pěti sourozenci matka nevlastní. Vyučil se cukrářem a později i získal živnostenské oprávnění na cukrařinu. Svou živnost si mohl zařídit díky dědictví: „Po smrti otce se jeho otec, který otce vyděl umoudřila jelikož byl moudřejší dal všem dětem podíl, já jsem dostal

---

⁴⁰ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

⁴¹ Stráž obrany státu (SOS) měla mezi lety 1936-1939 za úkol zejména chránit československé státní hranice a udržovat pořádek v pohraničí. SOS vznikla jako reakce na vyostřující se situaci v sousedním Německu.

⁴² ABS, f. Personální spisy, 3671/11 – František Hončík – Hlášení o činnosti strážm. Františka Hončíka v době nesvobody.

⁴³ ABS, f. Personální spisy, 3671/11 – František Hončík.

⁴⁴ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Červenka.

10.000 Kčs a v roce 1938 jsem se ve Třinci osamostatnil.“⁴⁵ Během války se přestěhoval do Křivoklátku, kde si zřídil novou živnost u jednoho z křivoklátských pekařů. Zcela se ve své živnosti osamostatnil roku 1947.

Od mládí byl Červenka členem Sokola⁴⁶, přičemž dosáhl až na hodnost náčelníka Sokola. Nikdy nebyl členem žádné politické strany. Roku 1945 mu byla živnost na krátkou chvíli pozastavena, protože byl totálně nasazen na kopání zákopů⁴⁷.

4.3 OLDŘICH GABRIEL

Obžalován a následně i odsouzen byl i Oldřich Gabriel⁴⁸ narozený 5. dubna 1907 v Lenešicích pracovníku ČSD Janovi Gabrielovi a Marii Gabrielové, rozené Jezberové. Sám Gabriel se před zatčením neoženil a ani neměl žádné děti. Gabriel pocházel z pěti sourozenců a vyučil se truhlářem. Po vykonání vojenské prezenční služby nastoupil k tehdejšímu četnictvu. Poslední stanicí, na které před svým vyloučením z řad SNB působil, byla stanice v České Lípě.

K vyloučení z řad SNB došlo v Gabrielově případě po únoru 1948, a to údajně z toho důvodu, že byl členem národně socialistické strany a účastnil

---

⁴⁵ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Červenka.

⁴⁶ Tělocvičný spolek Sokol fungoval již od roku 1862, kdy ho založil Miloslav Tyrš společně s Jindřichem Fügnerem. Sokol neměl po únoru 1948 příliš dlouhé trvání. V červenci 1948 se uskutečnil XI. všesokolský slet, kterého se účastnilo téměř 90 000 osob. Při průvodu začali lidé vykřikovat protistátní hesla a průvod tak byl označen za protivládní demonstraci. Lidé dali jasně najevo, co si myslí o nové vládě, protože vykřikovali hesla typu: „Lépe je být v žaláři, když nám vládnou truhláři“, „Rozbouráme celý svět, Beneš musí na hrad zpět“ nebo „Zabili nám Masaryka, Beneše jim nedáme.“ To mělo za následek vyloučení téměř 11 000 členů Sokola z jeho řad. Časem Sokolu zbylo pouze jméno. K jeho zániku došlo roku 1952, kdy byl přijat zákon o organizaci tělesné výchovy a sportu. Snahy o jeho obnovení se projevily v roce 1968, k jeho skutečné obnově došlo ale až v roce 1990 Více viz: VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 40-45. nebo viz: NOVOTNÝ, J.: *Sokol v životě národa*. Praha: Melantrich, 1990.

⁴⁷ Pod pojmem totální nasazení se rozumí nucené pracovní nasazení Čechů a občanů jiných národností v podnicích a na zakázkách Třetí říše v době 2. světové války. Více viz: KOKOŠKOVÁ, Z., PAŽOUT, J., SEDLÁKOVÁ, M., KOKOŠKA, S.: *Pracovali pro Třetí říši: nucené pracovní nasazení českého obyvatelstva Protektorátu Čechy a Morava pro válečné hospodářství Třetí říše (1939-1945)*. Praha: Scriptorium, 2011.

⁴⁸ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

se jejího sjezdu. Po vyloučení ze SNB „odstěhoval jsem se k sestře do Divic, kde sestra má sedlářství a hokynářství.“⁴⁹ Od listopadu 1948 až do svého zatčení pracoval Gabriel jako lesní dělník.

4.4 JAN LIBERSKÝ

Dalším členem skupiny byl Jan Liberský narozený 21. června 1904 ve Slaném do rodiny cementářského dělníka Karla a Anny (roz. Černé) Liberských. Po absolvování obecné a měšťanské školy se vyučil u svého otce a roku 1925 jeho živnost dokonce zcela převzal.

Roku 1934 se Liberský údajně seznámil s Marií Broulovou a posléze s ní pravděpodobně navázal milostný poměr. Byl rozvedený a neměl žádné děti, pouze nevlastního syna Miroslava Broula, jenž byl také dle dokumentů z provenience StB zapojen do protistátní činnosti a patřil k lidem napojeným na skupinu MAPAŽ.

Od roku 1945 začal Liberský pracovat v hospodářství Marie Broulové ve Vinařicích, kde pracoval i v době svého zatčení. Liberský vstoupil až po válce do národně socialistické strany, politicky činný však nebyl, *jelikož mne politika nezajímala.*⁵⁰ Za války „byl členem odborové skupiny cementářských dělníků při živnostenské straně.“⁵¹

4.5 JOSEF FROLÍK

Posledním odsouzeným v případě „Hončík a spol.“ byl bývalý strážmistr SNB Josef Frolík⁵² narozený 22. listopadu 1911 v Malém Borku na Mělnicku. Otec Josefa Frolíka se jmenoval Josef a matka Ludmila, za svobodna Horáková. Rodiče mu zemřeli, když byl ještě malý, a posléze ho vychovávala babička. Nejdříve chodil dva roky do obecné školy v Malém Borku a pak tři roky do měšťanské školy v Mělníku. Ihned po dokončení měšťanské školy začal pracovat

---

⁴⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Oldřich Gabriel.

⁵⁰ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Oldřich Gabriel.

⁵¹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Jan Liberský.

⁵² ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Josef Frolík.

v hospodářství své babičky „*po návratu z vojny pracoval jsem opět u své babičky na hospodářství, kteréžto hosp. po jejím úmrtí převzal můj bratr Jaroslav Frolík.*“⁵³ V březnu 1935 nastoupil Frolík k četnictvu.

Službu nejprve vykonával v Kutné Hoře, poté byl přeložen do Trutnova a v roce 1936 do Loun, kde aktivně fungoval i v době Protektorátu Čechy a Morava. Jak ale vypověděl, s gestapem v této době nespolupracoval: „*Za doby okupace našeho čsl. stát nebyl jsem nijak činný, vždy jsem pomáhal Čechům a veškeré nařízení německých úřadů jsem sabotoval, čehož je důkazem, že jsem za války nebyl vůbec povýšen.*“⁵⁴ Důkazem toho je pochvalné uznání IV. stupně, jež získal v únoru 1946 od generála Slunéčka a jeho velitelství generála Alexe i to, že se Frolík společně s dalšími svými kolegy v listopadu 1944 podílel na narušení železniční trati mezi Postoloprty a Louny, díky čemuž vykolejil nákladní vlak vezoucí uhlí, jež směřoval do Rakouska: „*celkem se vyšinulo 19 vagónů, z nichž 10 se převrátilo a zatarasilo trať, čímž doprava na této trati byla přerušena na 6 dnů.*“⁵⁵

Frolíkův personální spis⁵⁶ obsahuje i řadu dokumentů, ve kterých čeští občané potvrzují, že jim Frolík v době nacistické okupace pomáhal a chránil je před nacisty: „*Pan štábní Frolík i Škoda mně tehdy prohlásili, že mne pro tuto kulovnici neudají, avšak, že musím při vyšetřování stále tvrditi, že žádné nehlášené zbraně nemám a že jsem všechny zbraně odevzdal.*“⁵⁷

Květnových událostí se Frolík údajně účastnil se zbraní v ruce. Dostal dokonce i vyznamenání v podobě řádu kříže svazu brannosti a medaili SOPV⁵⁸. O Frolíkově činnosti se psalo i v týdeníku KSČ pro Lounsko s Postoloprtsko Průboj, kde byli jeho činy vyzdvíženy⁵⁹.

---

⁵³ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Josef Frolík.

⁵⁴ ABS, f. Personální spisy, 644/26, *Josef Frolík – životopis.*

⁵⁵ ABS, f. Personální spisy, 644/26, *Josef Frolík – potvrzení Josefa Vernerera.*

⁵⁶ ABS, f. Personální spisy, 644/26, *Josef Frolík.*

⁵⁷ ABS, f. Personální spisy, 644/26, *Josef Frolík – potvrzení Josefa Ochmana.*

⁵⁸ Svaz osvobozených politických vězňů.

⁵⁹ KOLLMAN, A.: *Česká srdcia...* in: Průboj, týdeník KSČ pro Lounsko a Postoloprtsko. Louny, č. 8, 4. ročník. 14. července 1945. s. 1.

Roku 1946 byl Frolík jmenován strážmistrem SNB a členem trestní nalézací komise tzv. malé retribuční⁶⁰ v Lounech. Posléze ho znovu přeřadili k výkonné službě.

Frolík byl před únorem 1948 členem sociální demokracie⁶¹, po únoru se přidal do řad KSČ. Chvíli po svém vstupu do KSČ, konkrétně 31. srpna 1948, byl Frolík zproštěn služby údajně proto, že měl nepřátelský postoj k lidově demokratickému zřízení republiky. Svou práci ale nevykonával již od 24. dubna 1948, kdy Frolíkovi jeho nadřízení udělili dovolenou. V době zatčení pracoval ve firmě STEPO⁶² jako mistr. Nedlouho před zatčením začal pracovat jako vedoucí závodní kuchyně právě v této firmě. Po propuštění z nápravného zařízení začal Frolík pracovat jako topič v Lounech. Frolík byl před svým zatčením ženatý s Jarmilou (roz. Brindlerová) a měl jedno dítě.

4.6 VLADISLAV HOUBA

Dalším členem skupiny byl syn Ladislava a Eleonory (roz. Sutnarové) Houbových Vladislav Houba⁶³. Houba se narodil 28. března 1928 v Křivoklátě. Živil se jako úředník či jako kontrolor v národním podniku Transporta a byl členem hasičského sboru protiletectvé obrany hradu Křivoklát. Vladislav Houba nebyl souzen s ostatními, protože se mu povedlo ještě před zatčením utéci patrně až za hranice. Ještě v březnu 1950 StB po Houbovi pátrala, ale marně.

---

⁶⁰ Dle tzv. malého retribučního dekretu z října 1945 se soudili lidé podezření z „provinění proti národní cti“ v době Protektorátu Čechy a Morava. Více viz: KMOCH, P.: *Provinění proti národní cti*. Praha: Academia, 2015.

⁶¹ Československá sociální demokracie existovala až do června 1948, kdy došlo k jejímu sloučení s Komunistickou stranou Československa, a tím pádem k zrušení její existence. Do KSČ následně přestoupilo 42 % členů sociální demokracie, což je něco kolem 170 000 tisíc lidí. Kdo se ke KSČ nepřidal, brzy pocítil moc režimu, který tyto osoby začal pronásledovat jako sociální demokraty pravicového zaměření a perzekvovat je. Viz: VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 26.

⁶² Firma STEPO měla významnou úlohu v procesu se skupinou MAPAŽ, a to z toho důvodu, že právě z jejich dolů měli její členové krást dynamon, který posléze používali k výrobě výbušnin, jež měli používat při atentátech, které prováděli. Emil Andert se o dynamonu údajně dozvěděl od Frolíka, který ale nevěděl, kde přesně se dynamon skrýval.

⁶³ V protokolech uváděn též jako Vlastimil.

Jméno	Datum narození	Politická příslušnost před r. 1948
František Hončík	11. dubna 1911	národní socialista
František Červenka	22. listopadu 1914	nebyl členem žádné strany
Vladimír Houba	28. března 1928	nezjištěno
Oldřich Gabriel	5. dubna 1907	národní socialista
Jan Liberský	21. června 1904	národní socialista
Josef Frolík	22. listopadu 1911	národní socialista ⁶⁴

Tabulka 1: Datum narození členů skupiny a jejich politická příslušnost před rokem 1948

Jméno	Zaměstnání před únorem 1948	Zaměstnání po únoru 1948
František Hončík	strážmistr SNB	lesní dělník
František Červenka	cukrář	cukrář
Vladimír Houba	nezjištěno	úředník
Oldřich Gabriel	Strážmistr SNB	lesní dělník
Jan Liberský	rolník	rolník
Josef Frolík	strážmistr SNB	dělnický mistr

Tabulka 2: Zaměstnání členů skupiny před únorem 1948 a po únoru 1948

---

⁶⁴ Po únoru 1948 se Frolík stal členem KSČ.

5 O ČINNOSTI ZADRŽENÝCH

Někteří historici protistátní činnost po roce 1948 označují jako třetí odboj. Třetí odboj má tak tedy dle jejich názoru navazovat na první a druhý odboj. Jiní ale tento pojem neuznávají, protože skupiny provádějící protistátní činnost po únoru 1948 byly menšího charakteru a nespravovala je žádná významná centrální organizace, jak tomu bylo zejména za 2. světové války, a zároveň proto, že tyto skupiny pořádaly spíše spontánní akce.

Dohledat pravdu o protistátní činnosti je velice složité, protože dobové prameny pocházejí pouze z komunistické provenience, opomeneme-li tedy soukromé prameny typu deníků či osobní korespondence, „víme o nich bezpečně, že jsou zavádějící⁶⁵, že sledují zájem komunistické moci, že diskreditují každého příslušníka třetího odboje v maximální míře (čím je nebezpečnější pro komunistickou moc, tak více), že informace jsou neúplné a těžko z nich dolujeme pravdivé události.“⁶⁶

Důvodů, proč byl někdo motivován k činnosti zaměřené proti komunistickému režimu, nalezneme hned několik. Byl to zejména odpor proti ztrátě demokracie a vlna perzekucí, jež ochromila Československo po únoru 1948. Proti režimu tedy vystupovali zejména lidé, kteří „byli nějak komunistickým režimem postiženi, přišli o majetek, byli bezdůvodně šikanováni, propuštěni z práce apod.“⁶⁷ Tato skutečnost se projevuje i v případě skupiny „Hončík a spol.“, jejíž tři členové pracovali před únorem 1948 ve složkách SNB, ale po únorovém převratu byli ze svého zaměstnání propuštěni. Po svém propuštění se pak museli spokojit s prací dělníků.

Po únoru 1948 se z řad SNB v Československu propouštělo ve velkém. Ještě v březnu 1948 se počítalo s tím, že dojde k propuštění 10 % členů SNB,

---

⁶⁵ Myšleny prameny StB.

⁶⁶ VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 55.

⁶⁷ VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 96.

což by bylo přibližně 3600 osob ze všech dosavadních členů SNB. Již v červnu 1948 se tato představa téměř naplnila, protože došlo k propuštění přibližně 3200 osob. Tím ale čistky nekončily, pozornost se totiž obrátila i na ty, kteří u policie působili ještě před rokem 1945. Tyto osoby nezachránilo ani to, že byly členy KSČ. A právě Frolík, Gabriel a Hončík patřili k těm, jež byli po únoru propuštěni.

Komunistický režim věděl, proč se zbavuje podle nich nespolehlivých osob z řad SNB. Jak bylo dávným zvykem, příslušníci policejních útvarů byli do této doby apolitičtí, měli za úkol plně podporovat demokratický režim a dodržovali tradice první republiky. To se ale zlomilo po převzetí moci komunistickou stranou, která začala SNB politizovat, což vzbudilo u řady členů nově vzniklé SNB velký odpor. I přes čistky v řadách SNB se objevilo několik pokusů o puč organizovaný právě příslušníky těchto složek.⁶⁸ Tito „*obránci demokracie a svobody tímto odbojem protestovali proti komunistickému nástupu a dobytí moci, i jejich vládě, která stále zřetelněji nabírala podoby státního terorismu.*“⁶⁹

Jedním z prvních případů pokusu o puč byla akce řízená skupinou nazývanou Akce Praha-Žatec⁷⁰ (též Akce Norbert a Přebrot Miloslava Jebavého), v jejímž čele stál (major) Miloslav Jebavý, jemuž měli při puči vypomáhat vyšší důstojníci SNB i příslušníci československé armády. Činnost skupiny „Hončík a spol.“ ale neměla tak velký rozsah jako činnost skupiny jmenované.

Výjimkou nebylo ani to, že odbojová skupina byla založena členy StB, kteří se do ní snažili nalákat své oběti a zdiskreditovat je. Tyto osoby byly posléze souzeny a často odsouzeny k vysokým trestům na základě nepodložených

---

⁶⁸ VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 259.

⁶⁹ VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 55.

⁷⁰ Více viz: Akce Praha-Žatec in: PEJČOCH, I., TOMEK, P.: *Agenti – chodci na popravisti, Kurýři západních zpravodajských služeb popravení v letech 1949–1958*. Cheb: Svět křídel, 2010. s. 33-69.

faktů. Příkladem je organizace Pravda vítězí v jejímž čele stál podplukovník Karel Hruška, který měl vlákat do pasti a následně zdiskreditovat generála Karla Kutlvašra a další osoby. Tato akce se ale proti Hruškovi obrátila a on sám byl na konci procesu popraven.⁷¹ Kolik procesů celkem vzniklo kvůli provokaci, nebylo možné do současné doby zjistit. Na konci 40. let byly provokace běžnou součástí práce StB.

5.1 ZNALI SE?

František Hončík se ke Kamilu Novotnému a dalším členům MAPAŽe dostal přes Josefa Hořejšího, se kterým se údajně znal již z dřívější doby. Hončík se s Hořejším seznámil již v roce 1943, kdy si od Hořejšího koupil kočárek, a znovu se s ním setkal roku 1948, když byl na dovolené v Mělníku⁷². Při setkání pozval dle výslechových protokolů Hořejší Hončíka k sobě domu „*a stěžoval si na to jak je na Mělníce pronásledován a to jako majitel továrny a i z osobních důvodů.*“⁷³ Poté se spolu dostali do kontaktu až na jaře 1949, kdy Hořejší Hončíkovi poslal dopis, v němž ho zval do Černčic ke svému příteli Kamilu Novotnému, u kterého se v této době ukrýval před zatčením. Při této příležitosti se Hořejší zmínil, že za jeho pronásledováním stojí předseda mělnického ONV Bedřich Šťastný⁷⁴. Hončík Šťastného také znal a stejně jako Hořejší o něm údajně neměl nejlepší mínění, tvrdil o něm, „*že je to syčák, že je to původce jeho neštěstí, že pronásleduje jeho rodinu.*“⁷⁵ I přesto, že na této schůzce již padlo

---

⁷¹ Více viz: *Organizace Pravda vítězí* in: PEJČOCH, I., TOMEK, P.: *Agenti – chodci na popravišti, Kurýři západních zpravodajských služeb popravení v letech 1949–1958*. Cheb: Svět křídél, 2010. s. 19-32 a viz: VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A., BABKA, L.: *Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech. Díl III*. Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 10. 2004. s. 15-88.

⁷² V dodatku k výpovědi Hončík uvedl, že jel k hrobu své tchýně, tudíž se tyto dvě výpovědi liší.

⁷³ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Hončík.

⁷⁴ Více viz: ŠPORKOVÁ, A.: *Příběh opravdového předsedy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945–1948)*. in: *Dějiny a současnost*, 2005/7. s. 14-17.

⁷⁵ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Hončík.

Šťastného jméno, nedošlo prozatím k žádnému rozhodnutí, které by mělo směřovat k atentátu. K tomuto rozhodnutí došlo až o tři týdny později, kdy byl Hončík na konci března znovu na návštěvě v Černčicích.

Josef Frolík se s ostatními členy skupiny seznámil přes Kamila Novotného, jehož znal ještě z dob, kdy byl zaměstnán jako strážmistr na SNB v Lounech. Stýkali se spolu ale údajně pouze příležitostně, přáteli nebyli.: „*po mém propuštění asi v měsíci červenci 1948 setkal jsem se s řezníkem Novotným.*“⁷⁶ V bližším kontaktu spolu tedy byli až od doby, kdy byl Frolík ze služby SNB propuštěn a Novotný mu nabídl pomoc při hledání viníka jeho propuštění. Z mužů, kteří se též podíleli na atentátu na Šťastného, znal Frolíka pouze Hončík, jehož poznal již na vojně, ostatní muži mu údajně jménem představení nebyli.

František Červenka se dle protokolů seznámil s Františkem Hončíkem ve své cukrárně, kde často debatovali o politické situaci v zemi. K jejich diskuzím se přidal i Vlastimil Houba. Při jejich rozhovorech údajně „*přišli k názoru, že by jsme měli založiti nějakou organizaci, která by pracovala proti dnešnímu zřízení, že by jsme vydávali protistátní letáky.*“⁷⁷ Červenka posléze poznal Novotného, ale je zajímavé, že Hořejšího neznal ani jménem, ani příjmením a nazýval ho strejdou.

Oldřich Gabriel se s Kamilem Novotným údajně seznámil přes Miroslava Broula⁷⁸, kterého zavezl k Novotnému, když měl Broul rozbitý automobil. Gabriel zhodnotil, že „*Lád'a byl u Novotných dobře znám, protože byl vřele přijat a choval se jako doma.*“⁷⁹ Jeli sem proto, že Broul chtěl odejít za hranice a Novotný s Hořejším mu přechod měli zprostředkovat. Gabriel byl údajně k atentátu vybrán jen z toho důvodu, že měl automat, takže strůjci atentátu dle vyšetřovacích protokolů příliš nepřemýšleli nad tím, koho do své skupiny přijmou. Další

---

⁷⁶ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Josef Frolík.

⁷⁷ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Červenka.

⁷⁸ Broulovi údajně říkala Láďa.

⁷⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Oldřich Gabriel.

možností je, že tyto důvody byly vykonstruované vyšetřovateli. Až v rozsudku se píše o tom, že Gabriel měl být členem tzv. vinařické skupiny, která byla protistátně zaměřena, a již údajně spravoval právě Vladimír Broul.

Jan Liberský se seznámil se skupinou, stejně jako Oldřich Gabriel, díky Vladimíru Broulovi, s jehož matkou „*jsem udržoval styky*.“⁸⁰ Liberský Broula vozil do Loun, kde se měl údajně scházet se svou dívkou. Až při několikáté návštěvě „*jeli jsme směrem k Černčicům*“⁸¹, kde Láďa Broul říkal, že má známého řezníka, kam si jede pro kousek salámu.“⁸² Až zde se Liberský seznámil s Novotným i s Hořejším. O atentátu na Pubala, k jehož domu měl ostatní přivést, se měl dozvědět až no cestě. Liberský ve svých výpovědích ani nebyl schopen vyjmenovat jména svých údajných spolupracovníků, jmenoval pouze jistého Pepíka, kterým nejspíš myslel Josefa Frolíka, a Emila Anderta⁸³. Až později ve výsledkovém protokolu dodal, že s nimi na akci vyrazil i Oldřich Gabriel. Kromě toho mluvil o nějakém černém muži, který s nimi taky měl jet. Tento muž je ale ve výpovědi navíc, protože dle ostatních výsledkových protokolů se akce účastnili pouze čtyři muži. Až v rozsudku se píše, že i Liberský byl členem Broulovy tzv. vinařické skupiny.

5.2 ATENTÁTY

Cílem prvního atentátu byl mělnický poslanec Bedřich Šťastný⁸⁴, kterého jako cíl údajně vybral Josef Hořejší a to proto, že ho pokládal za strůjce svého

---

⁸⁰ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výsledkový protokol, Jan Liberský.

⁸¹ Obec Černčice.

⁸² ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výsledkový protokol, Jan Liberský.

⁸³ Emil Andert se narodil 10. srpna 1912 v Pnětlukách na Lounsku. Až do února 1948 se živil jako holič. Posléze mu byla jeho živnost odebrána, a pracoval jako dělník. Andert byl odsouzen k doživotí v procesu se skupinou MAPAŽ.

⁸⁴ Bedřich Šťastný se narodil roku 1893 ve Klech. Původně se vyučil vinařem, ale posléze dal přednost politické kariéře. Členem KSČ byl již od roku 1921 a členem byl skutečně horlivým. Za politické delikty strávil v součtu celkem 6 let ve vězení. Aktivní byl i v době 2. světové války, kdy psal pro v té době ilegální Rudé právo, a dokonce i navázal styky s představiteli odboje, za což byl odsouzen k trestu smrti, před kterým ho zachránil postup rudé armády. Předsedou ONV Mělník se stal roku 1946, a to i přes velkou nevoli představitelů nekomunistických stran. Po únoru 1948 se stal Šťastný předsedou akčního výboru, předsedou OV KSČ a poslancem Národního shromáždění. Ve své funkci se držel až do roku 1952, kdy se jí vzdal údajně kvůli rozporům s Klementem Gottwaldem. Šťastný je mimochodem autorem Kroniky dělnického hnutí

neštěstí po únoru 1948. František Hončík zase Šťastného vinil z vyloučení z řad SNB, proto se rozhodli na Šťastného zaútočit.

Jako první padl návrh, „*udělat z drátu překážku a silnici, aby se mu něco stalo a také proto, že jezdil s jeho býv. vozem, který mu byl zabaven.*“⁸⁵ Toto vymyslel Hořejší údajně z důvodu, že Šťastný získal po perzekuci majetku jeho auto. Poté měl Hořejší navrhnout, že Šťastnému pohrozí zbraní a do domu mu vhodí granát. To mu ale Hončík měl stejně jako první nápad zavrhnout a jednání skončilo neúspěchem.

Znovu se Hončík s Hořejším setkali na počátku dubna, kdy dorazil Hončíkovi pohled od Hořejšího s žádostí⁸⁶, aby dorazil k Novotnému autem. Hončík si myslel, že pro něj má Novotný připravený dar v podobě sádla, proto údajně vůz sehnal od Ladislava Houby a společně s ním vyrazil do Černčic. Podmínkou cesty ale mělo být, že s sebou Houba do Loun vezme i Františka Červenku. Tento fakt je poněkud podezřelý. Proč by Houba měl kvůli krátké cestě přizvat na cestu i svého přítele Červenku? Toto tvrzení by se dalo označit za vykonstruované vyšetřovateli, což se později skutečně potvrdilo, protože Červenka vypověděl, že Houba byl jeho dlouholetým přítelem, a že Houbu seznámil s Hončíkem právě on.

Až v autě se měl Hončík ostatním zmínit o tom, kam jedou: „*teprve během cesty do Loun jsem se jim zmínil o tom, že pojedeme pravděpodobně na Mělník na poslance Šťastného.*“⁸⁷ A až u Hořejšího a Novotného dostali údajně jmenování konkrétní instrukce a teprve teď se dozvěděli od Hořejšího, co mají udělat, tedy provést atentát na Bedřicha Šťastného. Atentátníci se dle Hončíka měli řídit plánem Josefa Hořejšího, jenž jim doporučil „*abychom zazvonili a objevili*

---

na Mělnicku (více viz: ŠŤASTNÝ, B.: *Kronika dělnického hnutí na Mělnicku*. Mělník: Dům osvěty, 1960.) Šťastný zemřel roku 1960. Více viz: ŠPORKOVÁ, A.: *Příběh opravdového před-seďy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945–1948)*. in: *Dějiny a současnost*, 2005/7.

⁸⁵ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Hončík.

⁸⁶ V dodatku k výpovědi mluví o tom, že se na příjezdu autem dohodli již na dřívější schůzce.

⁸⁷ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, František Hončík.

se Šťastný v okně, abychom mu vyřídili pozdrav od nějakého redaktora RP /snad Vojtěchovský/ a při té příležitosti, že jej upoutáme ve dveřích a v tom okamžiku budeme mít možnost na něj pálit.“⁸⁸

Až v podsložce k případu jsou uloženy další Červenkovy výsledkové protokoly, ve kterých naopak tvrdí, že on i Houba byli s akcí předem seznámeni. Kde stojí pravda, se tak už nejspíš nikdo nedozví.

Hořejší chtěl údajně Šťastného vidět mrtvého, Hončík ho chtěl pouze postrašit. I Červenka vypověděl, že se mezi atentátníky mluvilo pouze o zastrašení poslance, a že nikdo před atentátem nemluvil o jeho zabití. V rozsudku se ale píše, že muži měli v úmyslu Šťastného zastřelit. Je při nejmenším podezřelý, že by se muži upsali k takovému činu pouze po takto krátkém rozhovoru a ihned jeli na takto nebezpečnou akci. Josef Frolík, který se s ostatními atentátníky seznámil až u Novotného těsně před odjezdem k Šťastného domu, se měl o cíli atentátu dozvědět až při cestě tam. V danou chvíli by ale ani nebylo možné Šťastného zastřelit: „*viděti jsme ho nemohli proto, jelikož jsme stáli stranou okna a stříleli jsme od vrátek podél zdi jeho domu.*“⁸⁹

Výpověď Oldřicha Gabriela o atentátu na Bedřicha Šťastného se razantně liší od výpovědi ostatních vyslýchaných. Gabriel tvrdí, že se o atentátu dozvěděl až ve chvíli, kdy vyrazili z lounského domu Novotného do Mělníka za Šťastným. Nadále měl podle něj k atentátu vyjet jistý Jarda F., o kterém nikdo jiný nemluvil. Možná tím myslel Josefa Frolíka, protože příjmení nikoho jiného na písmeno F nezačíná. Nadále se měl atentátu účastnit Emil Andert a Jan Liberský. Jarda F. měl do auta přinést několik sklenic marmelády, ve skutečnosti se ale mělo jednat o bomby, které byly maskovány jako marmelády. Atentátníci měli údajně v plánu tyto bomby umístit k domu Šťastného a zde je nechat vybuchnout. Ve skutečnosti ale atentátníci na Šťastného pouze stříleli a s největší pravděpodobností u sebe vůbec žádné výbušniny v danou chvíli neměli.

---

⁸⁸ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výsledkový protokol, František Hončík.

⁸⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výsledkový protokol, František Hončík.

Gabriel se dle své výpovědi proti provedení atentátu vymezil, nelíbilo se mu totiž, že je zapojený do akce, kterou organizuje někdo jiný. Dokonce ani nemluví o tom, že by k nějakému atentátu došlo, údajně totiž ještě při cestě otočili auto a jeli zpět. Jediné vysvětlení by bylo, že Gabriel nemluvil o atentátu na Šťastného, nýbrž na Pubala, na kterého skupina plánovala pumový atentát. Je tedy možné, že si při výslechu popletl jména těchto komunistických představitelů nebo vůbec nevěděl, o čem mluvil. Tomu, že Gabriel mluvil o atentátu na Pubala, by odpovídalo jak složení mužů, kteří byli k atentátu určeni, plánovaný způsob provedení i to, že atentát nakonec nezrealizovali.

Jak vypověděl Jan Liberský, některé výbušniny měl připravit pro MAPAŽ i František Hynek⁹⁰, jehož ale často nazývá Václavem. Přesto, že se ve své výpovědi opravil, že udal špatné křestní jméno, tak se v protokolu i nadále neustále objevuje špatné jméno. Liberského výpověď je zajímavá v tom, že v prvním protokolu nejsou uvedeny téměř žádné zajímavé informace týkající se protistátní činnosti, vše se objevuje až v dodatkových protokolech. Informace, které tu jsou uvedeny ale působí extrémně nevěrohodně. To samé platí i o Františku Červenkoví. Většina jeho výslechových protokolů je uložena až v podsložce případu.

Strůjcem atentátu na Bedřicha Šťastného, jenž se odehrál 4. dubna 1949, byl, jak již bylo řečeno, podle dokumentů z provenience StB Josef Hořejší, který byl odsouzen v politickém procesu se skupinou MAPAŽ, což byl proces, na který proces s Hončíkem a spol. navazoval. Atentát byl proveden se souhlasem Kamila Novotného.⁹¹ Hořejší si údajně k akci sám vybral Františka Hončíka, který měl podle jeho plánu Šťastného zastřelit, a Josefa Frolíka. V dokumentech⁹² se nadále píše, že měl Hončík na Křivoklátsku svou vlastní ilegální skupinu, a tak si k atentátu přizval členy ze své skupiny, a to konkrétně Františka

---

⁹⁰ František Hynek se narodil 22. září 1924. Byl odsouzen k 20 letům vězení v rámci procesu se skupinou MAPAŽ.

⁹¹ Novotný byl taktéž souzen v kauze MAPAŽ.

⁹² Viz: ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Podstata obvinění.

Červenku a Vladislava Houbu. Přesnou adresu domu Šťastného a plánek jeho domu měl Hořejšímu poskytnout Jaroslav Aim⁹³.

V danou noc údajně atentátníci zazvonili na zvonek „u branky vedoucí do domu poslance Bedřicha Šťastného⁹⁴, který byl manželkou⁹⁵ vzbuzen.“⁹⁶ Šťastný následně vykoukl z okna zatemnělé ložnice, a před svým domem spatřil malou skupinku mužů, kteří mu sdělili, že chtějí mluvit s poslancem Šťastným. Nepředstavili se ale vlastním jménem, řekli, že s ním chce mluvit pan Vojtěchovský⁹⁷. S tím, že Šťastný vykoukne z okna, podle teorie StB, útočníci nepočítali. Byli údajně přesvědčeni, že Šťastný vyjde ze svého domu na dvorek. Když se ujistili, že z okna vykoukl skutečně on, začali na Šťastného střílet. Mělo padnout celkem šest až sedm ran⁹⁸ alespoň ze tří zbraní, což dokázaly nábojnice nalezené na místě činu. První ránu měl vystřelit František Hončík. Ve zprávě popisující čin se píše, že se střílelo ze zbraní tří, v rozsudku je už ale napsáno, že zbraň měl každý z přítomných mužů, přičemž Hončík měl mít zbraně dvě. Za předpokladu, že by na Šťastného stříleli skutečně pouze dva muži, by se takto vysvětlily tři druhy nalezených nábojnic. Sám Hončík ale ve své výpovědi uvedl, že střílel pouze z jedné zbraně. Nadále byl na místě přítomen František Červenka, Vladislav Houba a Josef Frolík.

Šťastný byl zasažen pouze třetí ranou do malíčku levé ruky, již se opíral o rám okna: „na to jsem se snažil zavolat o pomoc a uskočil jsem od okna a po-

---

⁹³ Vlastním jménem Houdek.

⁹⁴ Naroděn 1. července 1892 v Klech na Mělnicku.

⁹⁵ Manželka Bedřicha Šťastného Věra Šťastná se narodila 19. června 1920 v Brandýse nad Orlicí.

⁹⁶ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV, podsvazek. Záznam o průběhu ve věci pokusu o atentát na Bedřicha Šťastného.

⁹⁷ Dle dodatku k výslechovému protokolu Františka Hončíka se jednalo o redaktora Rudého Práva. Jméno bylo ale smyšlené, mělo pouze vylákat Šťastného před dům. Agentům StB se ale nepodařilo přesně objasnit, o koho se jednalo.

⁹⁸ Později se mluví o ranách jedenácti. František Hončík údajně vypálil osm ran a Josef Frolík tři rány, přičemž on sám mluvil o ráně jedné a ostatním prý řekl o ranách čtyřech. Rozsudek mluví o tom, že Hončík vypálil z obou svých zbraní osm ran a Frolík rány tři. Zbraň měl mít u sebe i František Červenka, který z ní ale nevystřelil, protože čekal společně s Houbou v autě.

*koušel jsem se telefonovati na poštu do Mělníka aby byla ihned vyrozuměna stanice SNB a aby se přišl. Hlídku dostavila do mého domu.*⁹⁹ Útočníci mezitím odjeli v připraveném voze. Dalo by se předpokládat, že bývalí zkušení členové SNB, kteří na Šťastného stříleli, by v případě, že by Šťastného skutečně chtěli zastřeli, neminuli.

Atentátu se původně měl zúčastnit i Emil Andert, Josef Kotěborský, Adolf Hocký a Antonín Šram¹⁰⁰. Ti se ale na místo nedostavili, protože řidič Hocký nedorazil na místo setkání.

Zbraně si útočníci údajně obstarali sami. Pouze Frolík dostal zbraň od Hořejšího. A jak on sám řekl, dostal ji pouze na obranu. Navíc vypověděl, že zbraň viděl pouze u Hončíka, u ostatních mužů neviděl nic, protože stál 30 metrů od domu.

Svědky dané události měli být Pavlína Králíková (nar. 15. března 1907), Antonín Kočka (nar. 21. ledna 1917) a Václav Roch (datum narození neznámé). Ani jeden z nich však nebyl schopen k události sdělit podrobnosti. Králíková byla navíc označena za značně nespolehlivou. Její „výpověď nelze přes její velkou snahu nelze bráti za fakta.“¹⁰¹

Šťastný měl údajně ještě před atentátem podezření, že ho někdo sleduje. Vypověděl totiž, že krátce před nocí, kdy byl postřelen, spatřil před svým domem auto, které právě v tu chvíli zastavilo, ale ze kterého nikdo nevystoupil. Podezřelé mu rovněž bylo, že auto nemělo žádnou registrační značku. Větší pozornost ale této události nevěnoval.

Do pátrání po atentátnících byla zapojena všechna Krajská velitelství StB, kriminální služby i národní bezpečnosti. Vyšetřovatelé nejprve neměli sebelepší tušení o tom, kdo mohl atentát provést. Nejdříve padlo podezření na anonyma, který si vystřelil ze Šťastného v novinách Zemědělské noviny z dubna

---

⁹⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV, podsvazek. Výslechový protokol, Bedřich Šťastný.

¹⁰⁰ Všichni jmenovaní kromě Šrama byli odsouzeni v procesu se skupinou MAPAŽ.

¹⁰¹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV, podsvazek. Záznam o průběhu ve věci pokusu o atentát na Bedřicha Šťastného.

1949 v sekci inzerátů: „*Místo kočího k volům, pod deputát, přijmu. Bedřich Šťastný, Kly, Větrušice, 217.*“¹⁰² Po uveřejnění tohoto inzerátu Šťastnému přišla řada dopisu, ve kterém si z něj vtipálci dělali legraci a psali mu, že ho na místo volaře přijmou: „*Konstatuji radostně, že jste dostal rozum, a že se chcete věnovati práci, ke které se jediné hodíte, Ty voly už asi nezkazíte, protože větší vůl než oni asi nejste.*“¹⁰³ Situaci neulehčovalo ani to, že Šťastný v minulosti obdržel několik anonymních výhružných dopisů.

Šťastný byl skutečně nepopulární osobou. Velice tvrdě se stavěl vůči údajným kolaborantům jakožto člen trestní nalézací komise a až přehnaně horlivě se stavěl k problematice konfiskace zemědělské půdy: „*Jeho nekompromisnost mu vynesla mezi určitými vrstvami popularitu, ale často byl také kritizován.*“¹⁰⁴ Svých cílů se Šťastný nebál docílit ani s pomocí fyzického násilí, za což byl i na krátkou dobu vězněn. Dle A. Šporkové Šťastný „*pomalou a jistě připravil půdu pro komunistický převrat: znamenal totiž postupné vytlačování demokratických principů z veřejné zprávy.*“¹⁰⁵

V případě, že by hlavou atentátu byl skutečně Josef Hořejší, tak udělal dobře, že si k atentátu vybral osoby, jež žili mimo Mělník. Vyšetřovatelé totiž při pátrání po atentátnících sestavili seznam všech osob z Mělnicka, které byly podle nich reakčně zaměřeny. Hořejší v seznamu ale kupodivu nestál.

Jak je již zmíněno výše, skupina dle pramenů StB plánovala i atentát na úředníka ONV Pubala¹⁰⁶. Atentátu se účastnil Oldřich Gabriel, Jan Liberský¹⁰⁷,

---

¹⁰²Viz: ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV, podsvazek.

¹⁰³ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV, podsvazek.

¹⁰⁴ŠPORKOVÁ, A.: Příběh opravdového předsedy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945–1948). in: Dějiny a současnost, 2005/7. s. 14.

¹⁰⁵ŠPORKOVÁ, A.: Příběh opravdového předsedy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945–1948). in: Dějiny a současnost, 2005/7. s. 17.

¹⁰⁶Hončík Pubala nazývá Bubalem. Nadále mluví o chystaných atentátech na jistého Havlíčka a Štroupala. Štroupalem nejspíš myslel Strouhala. V rozsudku se ale objevuje jméno Štrupl.

¹⁰⁷Ve výpovědi Josefa Frolíka je uveden jako Liberecký.

který k akci propůjčil své auto, Emil Andert a Josef Frolík a další údajný člen skupiny, který však nebyl souzen s ostatními, Karel Pertl¹⁰⁸.

Pumový atentát na Pubala Gabriel měl připravovat Frolík, Andert, Liberský. Auto k této akci jim propůjčil Jan Liberský, údajně aniž by věděl, co se bude dít, a sám k akci vyrazil prý jen proto, že by ostatní nezvládli jeho automobil při jízdě obsloužit. K Pubalovu domu měl muže navést Josef Frolík: „*můj úkol, který byl zavést je do místa, kde bydlí Pubal jsem nechtěl splnit a zavedl jsem je úmyslně jinam a řekl jsem Andertovi, že přesně nevím, kde to je, že Hořejší to řekl špatně a že pojedeme domu.*“¹⁰⁹ Z toho, co bylo doposud řečeno, vyplývá, že atentátu na Pubala se měli účastnit čtyři muži, přičemž pouze dva z nich věděli, co se chystá, a že za krátkou chvíli budou svědky atentátu na komunistického představitele.

Při tomto atentátu měl u sebe Oldřich Gabriel údajně automat, který ale vyšetřovatelé při domovní prohlídce nenalezly. Gabriel ho údajně rozebral na malé kusy a vhodil do Ohře společně s náboji. Automat¹¹⁰ se našel až jako zázrakem při druhé prohlídce jeho domu. K tomu ale Gabriel dodal, že to byl samopal, který si u něj schoval Broul. V poúnorovém období nebylo ojedinělé, že se nějaká věc našla až později, „*zejména zpočátku se hodně vyskytovaly běžné zpravodajské triky, posílání nebo „nalezení“ ilegálních letáků při domovních prohlídkách, zasílání dopisů (např. z ciziny či s výzvami k protistátní činnosti),*

---

¹⁰⁸ Ve výslechovém protokolu se F. Hončík zmiňuje, že Pertl pracoval jako šofér Správy státních lesů na Křivoklátě. Podle Červenky Pertl o žádné ilegální činnosti nevěděl. Pertl se narodil 7. listopadu 1923 v Křivoklátě. Na Pertla padlo podezření, že má na svědomí vraždu inspektora Tomka, jehož ale zastřelil Josef Plzák, jenž byl odsouzen k trestu smrti v případě skupiny MAPAŽ. Vyšetřující totiž Pertla podle popisu zaměnili s Jaroslavem Hronem, vlastním jménem Josefem Plzákem, který Tomka při svém útěku skutečně zastřelil.

¹⁰⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV Výslechový protokol, Josef Frolík.

¹¹⁰ V potvrzení o domovní prohlídce z 10. září 1949 se píše, že u Gabriela byl nalezen dalekohled, kulovnička ráže 6 mm, jeden odjištěný vejčitý granát, dva odjištěné letecké granáty, nový mikroskop, pět vojenských bodáků, čtyři dlouhé šavle a různé doklady. O automatu zde nic řečeno není. Byla zde i poznámka, že v Gabrielově bytě našli i spoustu věcí, jež si nakradl před vyloučením z řad SNB. O jaké věci se jednalo, již řečeno není. Viz: Potvrzení o domovní prohlídce in: V-3005-UL-2.

návštěvy agentů u „sledovaných objektů“, kteří se vydávali za spojky ze zahraničí nebo za činitele ilegality; otevírání trezorů či stolů a vsunutí protistátních tiskovin, které se náhle odhalí; sjednávání schůzek, na které se dostaví agenti a při nichž následuje zatčení účastníků apod.“¹¹¹

Zbraně se našly i u Františka Hončíka. Při domovní prohlídce byly Hončíkovi zabaveny i zbraně, které byly údajně při prohlídce nalezeny: „*tyto zbraně byly nalezeny u přímého účastníka na atentátu na posl.s. Šťastného v Klech-Větrušicích u Mělníka a stává zde velká pravděpodobnost, že z nich bylo stříleno.*“¹¹² Jednalo se o ruskou armádní pistoli Tokarev, československou armádní pistoli ČZ, belgickou automatickou pistoli FN, automatickou pistoli Demon. Po porovnání vystřelené nábojnice z místa činu atentátu na Šťastného a pistole Tokarev, došli znalci ke shodě a označili Hončíkovu zbraň za zbraň, jíž se střílelo. Totéž platí i o pistoli FN. V Hončíkově výslechovém protokolu je poznamenáno, že zbraně držel již od dob okupace, ale že na ně neměl povolení.

Na dalších atentátech, které má údajně na svědomí MAPAŽ, se členové Hončíkovy skupiny nepodíleli. Pouze O. Gabriel a J. Liberský pomáhali Františku Blahoutovi, který provedl atentát na Jindřicha Fantu¹¹³, s vyhledáním úkrytu pro Blahouta, jenž byl při pokusu o atentát postřelen.

Hončík nadále vypověděl, že mu Hořejší sám od sebe daroval dvě pumy, které mu doporučil použít na Křivoklátsku. Pumy předal Pertlovi, který je měl uschovat na místo jemu neznámé.

5.3 LETÁKOVÁ ČINNOST

Jedním z nejčastějších projevů odporu proti komunistickému režimu byla po únoru 1948 letáková činnost. S pomocí letáků chtěli odpůrci režimu sdělit ostatním lidem informace, které se z cenzurovaných médií dozvědět nemohli.

---

¹¹¹ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999. s. 288.

¹¹² ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV, podsvazek. František Hončík, kriminálně technické zkoumání zbraní.

¹¹³ Fanta byl bezpečnostním referentem ONV v Lounech.

Média v této době totiž vypouštěla do světa pouze to, co si režim žádal. S velkou pravděpodobností byla i řada letáků dílem StB, avšak i dnes je jen těžko rozpoznatelné, o které letáky přesně šlo. Letáky nebyly rozdány občanům Československa pouze nahodile, ale existují i případy, kdy byly rozesílány na přesné adresy, a to i komunistickým představitelům. Letáky v této době nevydávali pouze nespokojení občané, ale i představitelé katolické církve¹¹⁴ i dalších církví či organizací.

Josef Frolík údajně věděl, že Kamil Novotný vyrábí letáky, které byly zaměřené protižidovsky. Je tak jediným člověkem, který mluví o protižidovských letácích, v žádném jiném výslechovém protokolu o tom totiž zmínka nebyla. Frolík měl být přítomen u Novotného, když společně s Andertem a Hořejším vyráběli leták s titulkem *Chceme svobodné volby pod patronací spojených národů*. Jelikož ale Hořejšímu šlo psaní pomalu, tak požádali Frolíka, aby text letáku, který mu diktoval Andert, napsal. Tento fakt Frolík vypověděl až v dodatku k výslechovému protokolu.

Podle své výpovědi se Frolík nepodílel na výrobě *Rozkazu č. 1*, jež byl určen stanicím SNB, přiznal se ale, že Novotnému poskytl seznam stanic SNB z celého Československa, který měl ve svém starém kalendáři ještě z doby, kdy byl členem SNB, a na které byly právě tyto letáky rozeslány.

5.4 PŘECHODY PŘES HRANICE

Po únoru 1948 nastalo v zemi rozčarování z poměrů a řada lidí se rozhodla přejít přes hranice za lepším. Až do roku 1952-1953 nebylo až tak složité hranice přejít, a se zdatným převaděčem se skutečně řada lidí přes hranice dostala, poté ale nastal zlom. Na hranicích Československa vyrostla železná opona¹¹⁵, přes kterou se dostali jen ti nejzdatnější. Ještě před jejím postavením měla ale StB

---

¹¹⁴ VEBER, V.: Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. s. 128, 137.

¹¹⁵ Více viz: MAŠKOVÁ, T., MORBACHER, L.: *Železná opona v Československu*. In: Ústav pro studium totalitních režimů. [online] 14. 4. 2017. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/hranice/studie.pdf>

řadu triků, jak nalákat při přechodu hranic lidi do pasti. Příslušníci StB se často vydávali za převaděče a vybízeli lidi k přechodu hranic. Akcí, která nemá obdoby, je ale Akce Kámen¹¹⁶, při které docházelo k posunu hraničních kamenů. Poté, co osoba přešla hranice, dostala se k německé hraniční policii, kde ji vyslýchali američtí agenti, kteří ji ale jako nedůvěryhodnou vrátili zpět do Československa poté, co jim sdělila potřebné informace. Vtip ale spočíval v tom, že se vůbec nejednalo o americké agenty, nýbrž o příslušníky československé StB, kteří se za ně pouze vydávali. Ten, kdo chtěl přejít hranice tak nevědomky vyrazil tajemství, aniž by chtěl.¹¹⁷

Františka Hončíka údajně navštívil jistý Jan Prošvic¹¹⁸ z Prahy, „ *kterého jsem nikdy před tím neviděl ani o něm nic neslyšel,*“¹¹⁹ a požádal ho o převedení přes hranice. Nikde jsem ani nedohledala zmínku o tom, že by Hončík byl dřív zapleten do převodů přes hranice. I přesto ale Hončík Prošvicovi vyhověl údajně ale „*teprve po jeho delším vyprávění, bylo mi jej líto a proto jsem mu přislíbil, že se o to pokusím,*“¹²⁰ a tak spojil Hončík Prošvice s Hořejším a Novotným. Tato skutečnost je také velice podezřelá. Je málo pravděpodobné, že by Hončík vypomáhal neznámému člověku přes hranice, když sám žádné zkušenosti s přechody neměl.

Hončík tedy domluvil Prošvicovi schůzku. Ten se na místo schůzky dopravil ještě s jedním neznámým mužem, jehož křestní jméno je Zdeněk, a o kterém se Hončík ve své výpovědi vůbec nezmínil. Jediný známý Zdeněk spojený s případem MAPAŽ, je jistý Zdeněk, který utekl společně s Josefem Plzákem z vězení v Plzni. Novotný si údajně za cestu k hranicím naučtoval 2000 Kčs a k tomu 5000 Kčs pro převaděče.

---

¹¹⁶ JANDEČKOVÁ, V.: *Akce „Kámen“ – Všeruby 1948*. in: Paměť a dějiny, 2013/02. s. 75-89.

¹¹⁷ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999. s. 89.

¹¹⁸ Jan Prošvic narozený 17. března 1907 byl spolupracovníkem StB a v kartotéce je veden pod krycím jménem KRAB. Zda se jedná o tu samou osobu, nelze tvrdit s jistotou.

¹¹⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV Výslechový protokol, František Hončík.

¹²⁰ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV Výslechový protokol, František Hončík.

Josef Frolík měl být obeznámen s tím, že se Dr. Jirásek, Dr. Sklenář¹²¹ a Emil Andert chystají k přechodu hranic do západního Německa. Přímo přes hranice je měl převést muž, kterého znal jako *našeho Frantu*¹²². Tento přechod se ale nezdařil, hranice až později přešel samotný Sklenář, kterému měl přechod u Novotného a Hořejšího zajistit právě Frolík.

Oldřich Gabriel měl být přítomen u Kamila Novotného ve chvíli, kdy s Novotným domlouval svůj přechod přes hranice Miroslav Broul, nevlastní syn Jana Liberského. A právě Broul měl znát bývalého ministra Majera¹²³, za kterým se chtěl vydat do západní části Německa. Broula odvezl na nádraží ve Zbečně Oldřich Gabriel, a posléze měl pokračovat dál. S Broulem údajně v autě jeli i Hořejší s Novotným a nějaká blondýnka s vysokým mužem. Tento pár ale Liberský nepojmenoval, až při dalších výsleších si Liberský vzpomněl, že tohoto muže Hořejší oslovoval Petře, ten ho ale napomenul, že ho tak nazývat nemá, a že ho má oslovovat Venco.

V případě skupiny MAPAŽ se setkáváme s několika Petry, jejichž označení se liší číslovkou. Petr IV. se vlastním jménem jmenoval Petr Krček, pod přezdívkou Petr III. se skrýval agent-chodec Josef Plzák¹²⁴, jako Petr II. byl uváděn agent CIC Petr Rovný, jehož skutečné jméno se zatím nepodařilo identifikovat. Kdyby byla pravda, že tento Petr nechtěl být oslovován tímto jménem, protože to bylo jeho skutečné jméno, jednalo by se nejspíše o Petra IV., tedy

---

¹²¹ Jan Sklenář byl údajně vězněn v pracovním táboře poblíž Kladna, ze kterého ale uprchl a následně přešel přes hranice. Před přechodem se měl ukrývat u Kamila Novotného a přes hranice přešel někdy v polovině března 1949. I Sklenář se měl podílet na výrobě protistátních letáků. Údajně se podílel na výrobě letáku *Národe český*, který měla skupina MAPAŽ šířit. Jan Sklenář nebyl jediným členem rodiny, který měl problém se nastoleným režimem. Jeho bratr Vavřín Sklenář byl odsouzen na doživotí v procesu Anděl Lubomír a spol.

¹²² Náš Franta je ve skutečnosti František Růžek, bratranec Josefa Hořejšího.

¹²³ Sociální demokrat Václav Majer byl poválečné době ministrem výživy. V únoru 1948 z funkce ministra výživy odstoupil, a posléze byl vyloučen z řad sociální demokracie. Po svém propuštění se mu podařilo dostat se včas za hranice, konkrétně do Velké Británie, a poté i do USA. V zahraničí působil jako exilový předseda České strany sociálně demokratické. Viz: KAPLAN, K.: *Útěky do emigrace 1948, Václav Majer*. in: *Historický obzor VII. – VIII*, 2000. s. 278–280.

¹²⁴ Více viz: Josef Plzák in: PEJČOCH, I., TOMEK, P.: *Agenti – chodci na popravišti, Kurýři západních zpravodajských služeb popravení v letech 1949-1958*. Cheb: Svět křidel, 2010.

o Petra Krčka. Až v rozsudku se píše, že oním mužem měl být štábní kapitán Karel Pavelka¹²⁵, takže se ve skutečnosti ani Petr nejmenoval. Blondatou ženou byla myšlena jeho manželka. Nikde ve výslechových protokolech však nebylo uvedeno Pavelkovo křestní jméno. Dá se předpokládat, že kdyby Liberský skutečně znal Pavelkovo příjmení, tak by ho řekl, protože v této době měl být Pavelka již dávno za hranicemi, a nehrozilo by mu žádné nebezpečí. Tato část výpovědi byla ale dosti chaotická, a je jen málo pravděpodobné, že by se do auta vešlo šest lidí. Krátce poté vypovídal Liberský, že se setkal s dalším Petrem, avšak není uvedeno se kterým. Vyšetřovatelé mu při výslechu předložili fotografii tohoto muže a Liberský potvrdil, že je to muž, kterého viděl. Informace o tom, čím to byla fotografie, však chybí.

Hončík měl obstarat štábnímu kapitánovi Pavelkovi a jeho ženě ještě před jejich přechodem přes hranice cestovní povolení od kanadského konzulátu v Praze. K Hončíkovi se nejprve dostalo potvrzení psané v češtině, ale „*oni to potřebovali v jazyce anglickém*.“¹²⁶ Na českém potvrzení si všiml podpisu, který ale poznal a vzpomněl se, že zná tajemníka kanadského konzulátu. S tajemníkem kanadského konzulátu se údajně setkal již dříve na Křivoklátsku u lékaře své dcery, dr. Syrového. Toto by byla ale až příliš velká náhoda, kterou lze označit za fabulaci ze strany vyšetřovatelů.

Liberský ale údajně nevěděl o Broulově plánu přejít hranice, až v dodatkovém protokolu vypovídá, že byl svědkem toho, jak se Broul baví s Jaroslavem Brožem¹²⁷, a jak spolu domlouvají odchod. Domluvili se, že za Broulem za nějaký čas přijde osoba, které může věřit, a předá mu polovinu papírku, jež před

---

¹²⁵ Karel Pavelka se narodil 6. září 1910.

¹²⁶ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV Výslechový protokol, František Hončík

¹²⁷ Jaroslav Brož, narozen 27. prosince 1909 v Lounech, pracoval jako kavárník a restauratér. Brož údajně nebyl úplně psychicky zdravý, protože v minulosti byl pacientem bohnické léčebny. Brož přešel několikrát hranice, ale v lednu 1949 byl zatčen a uvězněn v pracovním táboře Dubí u Kladna, odtud se mu podařilo utéct a následně za údajné pomoci Novotného a Hořejšího znovu přešel hranice. Společně se skupinou souzen nebyl, protože v době, kdy probíhalo zatýkání, byl prý vězněn ve Švýcarsku.

ním sepsal. Po nějaké době skutečně přijel Novotný s Hořejším údajně ještě s neznámým mladíkem Jirkou¹²⁸, a s oním papírkem. Novotný a Hořejší ve své výpovědi nemluvili o žádné třetí osobě ani o přechodu přes hranice, a zmiňovali jen to, že za Broulem přišli kvůli úkrytu zbraní. Liberský ale zase tvrdil, že o zbraních začal mluvit pouze Jirka.

Novotný s Hořejším měli vypomoci přes hranice i Miroslavu Blahoutovi poté, co se v Lounech pokusil o atentát na lounského bezpečnostního referenta Jindřicha Fantu¹²⁹. Do úkrytu k hranicím ho měl odvést Oldřich Gabriel, jež však ani netušil jméno svého svěřence, a Jan Liberský. Blahouta odvezli do obce Kroučová, kde se ho měl ujmout hostinský Šaloun¹³⁰. Spojení mezi nimi mohl dle všeho zajistit Miroslav Broul, který měl údajně románek s jednou z dcer hostinského Šalouna. Gabriel dostal podle vyšetřovacích protokolů ještě jeden úkol. A to zatýkat nepohodlné osoby, přičemž by u sebe měl odznak kriminální služby, který by vyrobili. Samotná představa toho, že zatýká nepohodlné je dosti směšná. Zatčené by mohli držet leda tak ve sklepě. Tento bod se dá označit za další jasnou konstrukci z řad vyšetřovatelů StB.

---

¹²⁸ Pravděpodobně se jedná o Přemysla Chaloupku. Ve výslechovém protokolu Jana Liberského je u jeho přezdívky dopsáno obyčejnou tužkou: Přemysl Chaloupka agent CIC.

¹²⁹ Atentát se udál v noci z 14. na 15. července 1949. Při atentátu nikdy nepřišel o život ani nebyl zraněn. Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPÁŽ* (1949-1950). Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. s. 51-52.

¹³⁰ Václav Šaloun, narozený 29. dubna 1898 byl hostinským a rezníkem v obci Kroučová.

6 ZADRŽENÍ

Po únoru 1948 existovala jakási libovůle při vydávání příkazů k zatýkání i k uvalení vyšetřovací vazby. Ve většině případů nebyl o zatýkání informován ani prokurátor, jenž měl tento akt schválit. To bylo částečně dáno neznalostí zákona a částečně i jeho ignorací. To, že měli příslušníci volnou ruku, se projevilo i na jejich charakteru, „*projevoval se kretenismus, alibismus, zneužívání služebního zařazení, které vrcholilo až osobním obohacováním na úkor zajištěných osob (zpráva ministerstva vnitra z 25.1.1963)*¹³¹

K zatčení Františka Červenky a Františka Hončíka došlo 10. srpna 1949 v Křivoklátě, kde se k atentátu přiznali. Hončík byl zadržen v časných ranních hodinách v době, kdy byl ještě v posteli. Jan Liberský byl ale zatčen již o den dříve, tedy 9. srpna 1949, jak je uvedeno v protokolu o zatčení. V Gabrielově a Frolíkové protokolu o zatčení není vyplněna hlavička, ale jejich první výsledkový protokol byl vyplněn 10. srpna, takže k jejich zadržení došlo nejspíš v tento den. Pouze Vladislava Houbu se nepodařilo zadržet. Houba při svém útěku postřelil dva příslušníky SNB a zřejmě se mu poté podařilo prchnout za hranice.

František Červenka u sebe v době zatčení měl leták *Význam o užívání sokolského odznaku NA STRÁŽ*. Zadržení pravděpodobně proběhlo velice rychle, protože byl při přijetí do věznice obut pouze do domácích papučí. V souvislosti s Akcí Mělník, byl zatčen i Jaroslav Aim¹³², Rudolf Katič¹³³ a Karel Pertl, kteří ale byli souzeni v jiných procesech.

---

¹³¹ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999. s. 87.

¹³² Jaroslava Aima ostatní znali jako Jaroslava Houdka. Narodil se 7. srpna 1927 v Kostelním Hlevně. Pracoval jako technický úředník.

¹³³ Rudolf Katič měl být souzen společně se skupinou MAPAŽ. Nakonec ale došlo ke zproštění obžaloby.

První výslechové protokoly byly sepsány s Oldřichem Gabrielem, Josefem Frolíkem a Janem Liberským na KV StB (Krajském velitelství) v Ústí nad Labem a s Františkem Hončíkem na KV StB v Praze již 10. srpna 1949. s Františkem Červenkou byl protokol sepsán až 11. srpna 1949, tedy o den později.

Dodatek k výslechovému protokolu Jana Liberského sepsali dne 16. srpna 1949 na KV StB v Ústí nad Labem a druhý v Litoměřicích 26. srpna 1949. Hončíkův dodatkový protokol sepsali 24. srpna v Ústí nad Labem, Frolíkův 19. srpna v Ústí nad Labem a 19. září v Litoměřicích, Červenkův 11. srpna v Praze a 25. srpna v Ústí nad Labem. Jeden z Gabrielových dodatkových protokolů nebyl datován, druhý byl z 1. září 1949.

7 VÝSLECHY

Pro politické procesy první vlny jsou oproti vlně druhé typické „*nesrovnatelně větší krutostí trestů, zjevnými až provokativními nezákonnostmi a téměř všeobecným používáním fyzického násilí.*“¹³⁴ Anastáz Opasek¹³⁵ dokonce označil používané metody za: „*Nikdy neslýchané metody komunistického středověku; ruské způsoby převedené do poměrů Československa.*“¹³⁶ Nelidský přístup vyšetřovatelů potvrdili i odsouzení v případě skupiny „Hončík a spol.“

Sovětsí poradci zavedli do výslechů řadu novinek, jež doposud nebyly českým ani slovenským vyšetřovatelům známy. Zavedli zde například „*nepřetržitě výslechy, noční výslechy, stání u výslechů, buzení na cele, chození na cele, tj. přerušovaný spánek a několikanásobný zákaz spánku, tresty za „neposlušnost při výslechu“ (tj. odmítání přiznat se dle přání vyšetřovatelů), krácení stravy, pobyt v temnici, uplatňovali silný psychologický nátlak, jako např. hrozby zatčení rodinných příslušníků při „neposlušnosti u výslechů“ apod.*“¹³⁷ Po těchto metodách začali podezřelí ihned vypovídat a spolupracovat s vyšetřovateli. Nebylo výjimkou, že po takovém nátlaku začali vyšetřování s vyšetřovateli spolupracovat, a že tak vyšetřování sdělili vyšetřovatelům to, co sami vyšetřovatelé chtěli, aby řekli, a co vůbec nesouhlasilo s realitou.

Nedá se ale říci, jakou ze jmenovaných praktik používali vyšetřovatelé v případě „Hončík a spol.“ Ve výslechových protokolech totiž nejsou uvedeny časy začátku ani ukončení výslechů a ani odsouzení o žádném z těchto bodů ve svých pozdějších stížnostech na praktiky StB nepsali.

---

¹³⁴ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 40.

¹³⁵ Opat břevnovského kláštera Anastáz Opasek (1913–1999), známý též jako Opat chuligán, byl jednou z obětí komunistické perzekuce. Odsouzen byl k doživotí v procesu známém jako Zela a spol. nebo jako Proces s pomocníky biskupů., jenž byl veden proti církevním představitelům. Propuštěn byl již v roce 1960. Sám Opasek sepsal své paměti, kde píše i o této záležitosti.: OPA-SEK, A.: *Dvanáct zastavení*. Praha: Torst, 2013.

¹³⁶ ELŠÍKOVÁ, M.: *Opat chuligán aneb Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. s. 114.

¹³⁷ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999. s. 25.

Sovětsí poradci přivezli do Československa i tzv. otázkové protokoly. Vyšetřovatelé tak ještě v celách učili vyšetřované, co budou u soudu říkat tak, jako kdyby cvičili divadelní hru. Obžalovaní tak přesně věděli, co budou u soudu vypovídat, a na co se je prokuratura bude vyptávat.

Jan Liberský a Josef Frolík mají na konci výslechových protokolů uvedené zajímavé věty, a to takovéto: „*Vypovídal jsem dobrovolně a bez nátlaku.*“¹³⁸ A „*Doznání jsem učinil bez donucení a to co je v protokle napsáno, jsem vypověděl.*“¹³⁹ To se ale po několika letech ukázalo naprostou nepravdou.

Ve výslechových protokolech se zpravidla neobjevují časy výslechů, tudíž nelze říci, zda při výsleších byly používány noční či denní výslechy. Pouze v dodatku k výslechovému protokolu Jana Liberského z 26. srpna 1949 je uvedeno, že výslech skončil v 11. hodin.

Výslechů vyšetřovaných bylo vždy několik a na několika stanicích. Víme to díky Františku Hončíkovi, který podal na praktiky vyšetřovatelů stížnosti¹⁴⁰. Sám ale bohužel nezaznamenal ani jedno jméno vyšetřovatele. Jména neznal ani František Červenka, který byl též předveden k výslechu. Hončík nadále nevěděl ani to, zda někdo při výsleších zaznamenával výslechy do protokolů. Totéž se dá předpokládat i u ostatních vyšetřovaných.

První protokol s Františkem Červenkou byl sepsán na KV StB v Praze 10. srpna 1949. Tento zápisový protokol, stejně jako ten z 11. srpna 1949, však nebyl uložen ve složce s ostatními spisy, ale až v podvazku k případu. Výslechový protokol z 10. srpna, konkrétně jeho část zaměřená na nelegální činnost, měl pouze jeden krátký odstavec, ve kterém Červenka vše popřel, až následující den o činnosti vypovídal.

---

¹³⁸ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Josef Frolík.

¹³⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Výslechový protokol, Jan Liberský.

¹⁴⁰ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466. *Zápis o výpovědi – František Hončík.*

7.1 FRANTIŠEK HONČÍK

František Hončík podal roku 1968 žádost o rehabilitaci¹⁴¹, která byla šetřena 9. prosince 1968 u Krajského soudu v Praze, díky čemuž se otevřelo šetření případu a k výsledkům o možném týrání zadržených byli předvedeni i tehdejší vyšetřovatelé StB. Kromě Hončíka se soudu účastnil i Josef Frolík a František Červenka. Hončík u soudu znovu přiznal, že se atentát na Šťastného skutečně odehrál, a že on sám byl jedním z atentátníků. To, že by měl Hončík v roce 1949 provádět vyzvědačskou činnost, ale striktně popřel i v roce 1968. I Josef Frolík popřel, že by se měl podílet na letákové činnosti i to, že by měl vlastnit nějaké zbraně. K atentátu na Šťastného se ale nevyjadřoval.

Jako důvod, proč žádá o rehabilitaci, uvedl Hončík, že s ním nebylo při výsleších zacházeno tak, jak se sluší a patří. Při výsleších mělo dojít i k fyzickému napadání vyslýchaného, které bylo i v roce 1949 při výsleších nezákonné. Hončík posléze podal stížnost na vyšetřovatele a 4. března 1969 o výsleších v Krupé vypovídal před vyšetřovatelem Josefem Pekem.

Zadržení Františka Hončíka se odehrálo v brzkých ranních hodinách, kdy k němu údajně vtrhlo asi šest orgánů. První otázky Hončík obdržel ještě u sebe doma, a už tady padly první rány. Hončíka údajně orgánové několikrát praštili do žaludku, když byl spoutaný pouty, a vyptávali se ho na Červenku, Houbu a Houdka (vlastním jménem Aim).

Hned po Hončíkově převezení na stanici SNB se ho vyšetřovatelé znovu vyptávali na zmiňovaná jména. Když se jeden z vyšetřovatelů pokusil Hončíka uhodit, tak Hončík zvedl ruce s pouty, čímž si vyšetřovatel ublížil sám sobě. Poté Hončíka svalili na zem a následně přesunuli do vedlejší místnosti, kde ho hlídal muž se samopalem. Samopalem mu vyšetřovatelé chtěli zřejmě nahnat strach, protože byla malá pravděpodobnost, že by se je muž v poutech snažil napadnout nebo utéci.

---

¹⁴¹ ABS, f. Personální spisy, 3671/11 – *František Hončík* – žádost o rehabilitaci.

Hončík se při výpovědi snažil svým způsobem své trýznitele chránit. To bylo možná dáno strachem z toho, že se bude historie opakovat, a že bude znovu bit. Při svém výslechu totiž uvedl, že ho vyšetřovatelé možná bili proto, že byli rozčileni. A to z toho důvodu, že při zátahu měli zatknout i Václava Proška. Proškovi se podařilo před zatčením utéci, zranil při tom ale dva příslušníky SNB, a to strážmistra Josefa Mola, jehož postřelil do břicha, a praporčíka Jana Smrčka, kterého kulka zasáhla do nohy.

Poté Hončíka společně s Červenkou eskortovali na místo, jež jim nebylo sděleno, na které ale nedojeli. Automobil, který převážel Hončíka i Červenku, měl totiž po cestě autonehodu. Automobil se zadrženými se střetl s tramvají poté, co dostal smyk. Hončík si při střetu narazil nohu, měl pohmožděná žebra a otřes mozku, Červenka měl poraněnou hlavu. Po necelé hodině pro zraněné zadržené přijelo další auto, které je odvezlo do budovy Ministerstva vnitra a Hončík byl následně převezen do nemocnice, kde ho zrentgenovali. Obdržel i nějaké léky, které mu ale následně byly odebrány. Poté byl odvezen do Bartolomějské ulice, kde na něj ale kupodivu nikdo ruku nevztáhl. Mluvil údajně pouze s mladým vyšetřovatelem, jenž mu dokonce sejmul pouta z rukou. Z Bartolomějské¹⁴² byl převezen na Pankrác¹⁴³, kde k výslechu nedošlo. Výsledky pokračovaly až po převezení na KV StB v Ústí nad Labem.

V Ústí nad Labem vyšetřovatelé znovu přitvrdili. Hončík byl údajně vyslýchán v místnosti, kde proti němu byla postavena lampa, která mu svítila přímo

---

¹⁴² V Bartolomějské ulici sídlilo KV StB Praha. Toto místo je známé krutostí při výsleších a nelidským zacházením s vězni. Více viz: TOMEK, P.: *Věznice Praha – Bartolomějská ulice*. In: Totalita.cz. [online] 25. 4. 2017. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vez/vez_vez_pha_bartolom.php

¹⁴³ Pankrácká věznice byla postavena již roku 1889 a jako věznice funguje doposud. V období nacistické okupace se v areálu věznice nacházelo i popraviště známé jako sekyrárna. Na Pankráci se popravovalo i po únorovém převratu. Přičemž valná většina poprav se po únoru konala právě zde. Za dobu existence věznice a trestu smrti zde bylo popraveno celkem 501 lidí. Více viz: LIŠKA, O.: *Vykonané tresty smrti Československo 1918-1989*. Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu, 2000. a viz: *Historie věznice Pankrác*. In: Vězeňská služba České republiky. [online] 24. 4. 2017. Dostupné z: <http://www.vscr.cz/veznice-pankrac-26/informacni-servis-1616/historie-645/>

do očí, takže neviděl, kdo mu pokládá otázky. Vyšetřovatele neviděl ani při cestě do místnosti, protože měl oči zavázané páskou. Vyšetřovatelé ho při výsleších údajně vždy připoutali k židli a otázky mu podle hlasu kladli minimálně dva vyšetřovatelé. Jak Hončík vypověděl: „*při několika těchto výsleších, jsem byl fac-kován, pohlavkován, tahán za uši, za vlasy, jednou jsem dostal několikrát na chodidla nějakým předmětem, nevím zda obuškem, nebo podobně.*“¹⁴⁴

Zřejmě první výslechový protokol s ním byl sepsán až ve věznici v Lito-měřicích. Zapamatoval si, že vyšetřovatele nazývali jeho kolegové Vlastou. To-hoto vyšetřovatele popsal následovně: „*byl ke mne velmi slušný a vlídný, žád-ného násilí se vůči mne nedopustil.*“¹⁴⁵ Jak vidno, ne všichni vyšetřovatelé po-únorové doby byli sadistickými zvířaty, která se neštítala ničeho. Hončík navíc věděl, že jmenovaný Vlasta sloužil již před válkou, tudíž je jasné, že se neřadil k nové vlně mladých vyšetřovatelů vytvořených uměle po únoru 1948.

Předseda zvláštního senátu Dr. Ladislav Souček z Ministerstva vnitra z Komise pro zjišťování a odstraňování nesprávného postupu příslušníků Minis-terstva vnitra ve zprávě o prošetření případu „František Hončík a spol.“ z 6. dubna 1969 zpochybnil pravdivost Hončíkovy stížnosti na vyšetřovací prak-tiky ze strany StB: „*ačkoli vypovídá, že byl při výslechu připoután k židli, tedy o události jasně se vymykající obvyklému jednání, která by rozhodně v paměti zanechala po dlouhý čas dostatek živých údajů, si nepamatuje nejen zda byla židle volně postavena nebo nějak připevněna, ale nepamatuje si ani čím byl při-poutám.*“¹⁴⁶ Souček vyvrací i to, že by měl být Hončík fyzicky týrán ještě před započítím sepsování výslechového protokolu na KV StB V Ústí nad Labem.

Toto ale nebyla jediná stížnost, kterou Hončík podal. 4. července 1968 po-dal stížnost na své vyloučení z řad SNB a žádal o rehabilitaci. Jako důvod uvedl, že byl z SNB propuštěn bezdůvodně. Svou práci údajně vždy „*vykonával dle*

---

¹⁴⁴ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466. Zápis o výpovědi – František Hončík.

¹⁴⁵ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466. Zápis o výpovědi – František Hončík.

¹⁴⁶ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466. Zpráva o prošetření.

platných zákonů a nařízení lidově demokratické republiky vždy svědomitě a nejsem si vědom naprosto žádné viny.“¹⁴⁷ Ani tato rehabilitace mu ale nebyla přiznána, protože dle zákona 213/48 sb. byl údajně vyloučen po právu.

Hončíkovo jméno je uvedeno v Archivním protokolu operativních svazků centrálních útvarů FMV a S-StB Praha. Je zde veden jako vys. prac. S-StB Praha při OS-SNB Rakovník. K zničení tohoto svazku došlo roku 1987.

7.2 JOSEF FROLÍK

Josef Frolík podal stejně jako František Hončík žádost o rehabilitaci a byl předveden před soud, kde vypovídal. 6. března 1969 s ním byl, také pod vedením Josefa Peka, v Lounech sepsán protokol, k čemuž byl vyzván po stížnosti Františka Hončíka. Frolík řekl vyšetřovateli následující větu: *„se k věci nechci a odmítám blíže vyjádřit z obavy, že by se mi mohlo něco stát, že bych mohl přijít o život.*“¹⁴⁸

Frolík vypověděl pouze to, že byl po celou dobu výslechů v Ústí nad Labem v poutech, a že s pouty na ruku i podepisoval protokoly. Při výsleších údajně bit nebyl. Ránu dostal pouze při převozu do Loun. Nevěděl ale od koho ani proč.

Dr. Ladislav Souček zpochybnil i Frolíkovu výpověď. Přišlo mu nesmyslné, že by měl po celou dobu na ruku pouta i to, že by byl schopen se čitelně podepsat pod výslechové protokoly.

Frolíkovo jméno se objevuje v Protokolu registrace svazků agenturního a kontrarozvědného rozpracování z StB Louny, kde byl veden od ledna roku 1974. Protokol se ale nedochoval.

7.3 FRANTIŠEK ČERVENKA

Červenkův výslech týkající se praktik použitých během vyšetřování se odehrál 13. března 1969 v Ostravě pod taktovkou Josefa Jelínka. Ke zadržení Františka Červenky došlo 10. srpna 1949 v jeho domě v Křivoklátě, ze kterého

---

¹⁴⁷ ABS, f. Personální spisy, 3671/11 František Hončík.

¹⁴⁸ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466. Zápis o výpovědi – Josef Frolík.

byl následně odvezen na stanici SNB v Křivoklátě. Zatkнули ho údajně tři příslušníci StB a jeden příslušník SNB. Jejich jména však neznal. Na křivoklátské stanici ale vyšetřován nebyl, výslech proběhl až v Praze, kam byl společně s Hončíkem převezen.

Jak již bylo zmíněno, tak mělo auto se zadrženými nehodu, při které Červenka utrpěl zranění hlavy. Sám ale údajně ihned po nehodě nevyžadoval ošetření, ale požádal o něj až po umístění v cele v Bartolomějské ulici. Ošetření se mu skutečně dostalo¹⁴⁹ a lékař mu dokonce předepsal léky na zklidnění bolesti. Ty ale Červenka dostal až po prvním výslechu: „*teprve pozdě večer po provedeném výslechu, kdy proti mně bylo použito fyzického násilí a kdy jsem doznal, co na mě bylo požadováno, jsem obdržel nějaké prášky na uklidnění.*“¹⁵⁰ Po krátkém výslechu do místnosti, kde byl vyšetřován, údajně vstoupili ti samí muži, kteří ho zadrželi, zavázali mu oči a posléze ho rukama bili přes poraněnou hlavu. Z Bartolomějské putoval na Pankrác a z Pankráce na KV StB v Ústní nad Labem. Zde mu údajně nikdo neublížil. Až ve věznici v Litoměřicích ho údajně jeden z vyšetřovatelů chytl za vlasy a následně mu hlavou mlátil do zdi.

I Červenka přiznal, že byl přítomen u atentátu na Šťastného, avšak podotkl, že mělo skutečně jít o postrašení a v žádném případě nikdo nechtěl Šťastného zabít.

Dle zprávy o prošetření případu „Hončík a spol.“ z 6. dubna 1969 sepsané Dr. Součkem, vypověděl Červenka na veřejném zasedání 9. prosince 1968, že mu vyšetřovatelé nepovolili po autonehodě lékařské ošetření a následně mu poraněnou hlavu zavázali mokrým ručníkem a bili ho do ní, následkem čehož začal Červenka vypovídat. To si ale podle Součka odporuje s výpovědí zaznamenané do zápisu pracovníků Ministerstva vnitra ČSR ze dne 13. března 1969, který sepsal major Josef Jelínek, a v němž Červenka uvedl, že o lékařské ošetření požádal až zpětně. Podle Součka je tedy zvláštní, že se Červenka před ošetřením

---

¹⁴⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Zpráva o ošetření.

¹⁵⁰ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466. Zápis o výpovědi – František Červenka.

nepřiznal k tomu, že by měl styky s Hončíkem, ale po ošetření se již přiznal. Proto vyhodnotil Červenkovo tvrzení o použití násilí jako nepřesvědčivé. Čevinka se údajně měl doznat po ošetření lékaře a fyzické násilí bylo dle Součka započato až po lékařském ošetření. Podle Součka je tak „*naprosto nevěrohodné a prakticky nelogické, a to i za okolností, že se jednalo o členy teroristické organizace, že by vyšetřující poté, když se mu ČERVENKA z trestné činnosti doznal, použil vůči němu a ještě za pomoci dalších osob, násilí k vynucení tohoto doznání.*“¹⁵¹ Výslech na KV StB Praha byl ale započat až právě po lékařském ošetření, po kterém, jak je uvedeno výše, nebyly Červenkovi předány předepsané léky. A skutečně výslechový protokol z tohoto dne má pouze jeden krátký odstavec, kde se však ale Červenka vůbec k ničemu nedoznal, vypovídat začal až 11. srpna 1949. Zatímco v Červenkově stížnosti je skutečně uvedeno, že ho vyšetřovatelé byli až poté, co vypovídal o ilegální činnosti. Nadále uvedl, že byl druhý den při výslechu tázán pouze na osoby z Křivoklátu, což také pravda nebyla. Dle výslechových protokolů mi tedy přijde pravděpodobnější, že byl Červenka skutečně k výpovědi donucen fyzickým násilím. Jeho stížnost si ale v jistých bodech odporuje s výslechovými protokoly, to lze ale přičíst dvaceti letům, po kterých Červenka o daných věcech mluvil.

7.4 PŘEDVEDENÍ VYŠETŘOVATELÉ

Po únoru 1948 se razantně zvýšil počet členů StB, což bylo dáno rozšiřováním rozsahu činnosti StB, zvýšenou ostražitostí režimu vůči „nepřátelským“ osobám a dalším důležitým motivem „*bobtnání řad Státní bezpečnosti byl strach, který panoval mezi vedoucími funkcionáři KSČ*“¹⁵², jež se báli o režim, u jehož počátků stáli, i o sebe samé. Nelze přehlédnout ani fakt, že po únoru 1948 byla řada „nespolehlivých“ členů StB vyloučena. A tak se dělo, že do řad

---

¹⁵¹ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *František Hončík a spol. – zpráva o prošetření.*

¹⁵² KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956.* Brno: Doplněk, 1999. s. 8.

StB přicházeli stále noví vyšetřovatelé, kteří nebyli obeznámeni se zákony a zároveň neměli žádné zkušenosti. Počet pracovníků StB stoupal až do roku 1954, kdy došlo k obratu.

Tak se tedy stalo, že výsledky po roce 1948 prováděli vyšetřovatelé, jež nebyli často obeznámeni s platnými zákony a při výsleších se řídili spíše svými smysly a instinkty a kupředu je vedlo přesvědčení, že dělají dobrou věc. V této době ani nikdo znalost zákonů, ani jejich dodržování nevyžadoval. Na dodržování zákona se začalo více hledět od roku 1950, kdy do Československa zavítal sovětský poradce Lichačev¹⁵³. Při přijímání nováčků do řad SNB se hledělo i na jejich původ. Pokud adept pocházel z proletářské rodiny a byl dělníkem, měl velkou šanci, že ho skutečně přijmou.

Po únoru do řad SNB vstupovali zejména mladí lidé, roku 1950 byl věkový průměr příslušníků StB 25 let¹⁵⁴. Na případu „Hončík a spol.“ pracovali vyšetřovatelé v průměrném věku 28,6 let, přičemž nejmladší byla dvacetiletá zapsivatelka a nejstarší 37letý vyšetřovatel.

Na případu „Hončík a spol.“ se podílelo několik vyšetřovatelů, kteří byli předvedeni k výslechu poté, co Hončík vznesl stížnost na jejich praktiky. Zajímavé je, že větné konstrukce, které jsou ve výpovědích obsaženy, jsou vždy téměř totožné, a že část vyšetřovaných tehdejších vyšetřovatelů jako by mluvila stejným stylem. Z personálních spisů se můžeme dozvědět o vyšetřovatelích téměř vše. Kromě jejich pracovní kariéry mají ve svých kádrových posudcích zmapován i svůj soukromý život. Nechybí samozřejmě ani základní údaje o jejich rodině, ani o rodině jejich manželek či manželů.

---

¹⁵³ Česká historiografie není jednotná v psaní jména tohoto poradce. Dokonce i v jednotlivých knihách Karla Kaplana se jméno liší. V literatuře se objevují verze Lichačev i Lachačov.

¹⁵⁴ KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999. s. 10.

Jedním z vyšetřovatelů byl František Kaiser¹⁵⁵. Kaiser vypověděl, že se případu účastnil pouze ve chvíli, kdy prohledával Hončíkův dům, ve kterém se v danou chvíli nic nelegálního nenacházelo. V Hončíkově výslechovém protokolu je ale uveden Kaiserův podpis. Kaiser ale i přesto tvrdil, že se na výsleších nepodílel, a že neví, jak se tam jeho podpis dostal. Dle jeho tvrzení ani k žádnému fyzickému nátlaku na vyšetřovatele na pražské StB nedošlo.

Společně s Kaiserem byl pod Hončíkovým výslechovým protokolem podepsán Vojtěch Šorš. Ten na začátku svého výslechu tvrdil, že si na případ vůbec nevzpomíná. Říkal, že si nemyslí, že by mu v té době někdo svěřil výslech, protože v této době pracoval na KV StB v Praze teprve krátkou chvíli. Po chvíli si ale vybavil, že Hončík byl na stanici StB Křivoklát přiveden s pouty na ruku „protože byl našimi nadřízenými nám označen před výjezdem z Prahy jako nebezpečný zločinec, který by neváhal i použití zbraně.“¹⁵⁶ Šorš byl přítomen při výslechu v Křivoklátě, samotného zadržení se však údajně neúčastnil. Stejně jako Kaiser, tak i Šorš tvrdí, že k žádnému násilí nedošlo: „používání jakéhokoliv násilí při výsleších nebylo na našem referátě nikým uplatňováno, tím chci zdůraznit, že jsem se nesetkal s tím, že by někdo na našem pracovišti nějaké násilí použil.“¹⁵⁷ Šorš nadále razantně odmítl, že by někdo přivázal Hončíka k židli, svítil mu do obličeje lampou a bil ho.

Společně s Vojtěchem Šoršem byl podle jeho výpovědi na stanici SNB v Křivoklátě přítomen i jeho nadřízený, náčelník Ladislav Niewald¹⁵⁸. Ten si ale také nepamatoval, že by nějaké zadržení provedl, ani že by se podílel na výsleších. Stejně jako Malý a Šorš tvrdí, že na KV StB v Praze k žádnému násilí nedocházelo k čemuž dodal, že doufá, že k používání násilí nedochází ani v současné době. Za jeho velení údajně každého vyšetřovaného upozornili, „že má právo zapírat a že my máme povinnost obvinění prokázat a že záleží jen na jeho

---

¹⁵⁵ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Františka Kaisera.*

¹⁵⁶ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Vojtěcha Šorše.*

¹⁵⁷ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Vojtěcha Šorše.*

¹⁵⁸ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Ladislava Niewalda.*

vlastní úvaze do jaké míry chce polehčující okolnosti včasným přiznáním využít. ¹⁵⁹

Násilí popírá i tehdejší zapisovatelka 2. referátu 5. oddělení KV StB Praha Jiřina Pospíšilová rozená Jonáková¹⁶⁰, která uvedla, že: *„za celou dobu mého působení na tehdeším vyšetřovacím oddělení krajského velitelství StB v Praze nebylo za mé přítomnosti nikdy vůči žádné osobě nějakého násilí použito.* ¹⁶¹

Dalším vyšetřovaným vyšetřovatelem byl Josef Malý¹⁶², který tvrdil, že se na psychickém ani fyzickém týrání Červenky nepodílel, protože *„v průběhu veškeré mé činnosti jako vyšetřovatele jsem nikdy nepoužil vůči komukoliv žádného ani psychického nátlaku.* ¹⁶³ To, že se Malý na výslechu skutečně podílel, přiznal on sám, protože viděl svůj podpis pod výslechovým protokolem. Na výslechy ani na případ samotný si ale už pamatoval pouze zběžně. Na to, že by měl být Červenka při výslechu zraněn následkem autonehody, si Malý nevzpomněl, nebo vzpomenout nechtěl, ani po předložení lékařské zprávy.

František Leták¹⁶⁴ prováděl výslech Josefa Frolík na KV StB v Ústí nad Labem. Leták také popřel, že by došlo k násilí: *„kategoricky prohlašuje, že jde o křivé nařčení vůči mé osobě, protože jsem sám ani nikdo jiný za mé přítomnosti vůči FROLÍKOVÍ nikdy žádného fyzického násilí nepoužil.* ¹⁶⁵ Přiznal pouze, že Frolík, jakožto terorista, měl na ruku z bezpečnostních důvodů pouta. Leták byl k výslechu předvolán dokonce dvakrát, ale ani podruhé žádné násilí nepřiznal. Obhajoval si ale svou pravdu, že Frolík měl pouta pouze při příchodu do vyšetřovací místnosti. Při výslechu samotném je údajně mít ani nemohl, protože by se nezvládal podepsat tak čitelně, jak je tomu ve vyšetřovacím protokolu.

---

¹⁵⁹ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Ladislava Niewalda.*

¹⁶⁰ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Jiřiny Pospíšilové, Jonákové.*

¹⁶¹ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Jiřiny Pospíšilové, Jonákové.*

¹⁶² ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Josefa Malého.*

¹⁶³ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Josefa Malého.*

¹⁶⁴ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Františka Letáka.*

¹⁶⁵ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Františka Letáka.*

Fyzické násilí na KV StB Ústí nad Labem popřel i tehdejší velitel vyšetřovatelů na zdejší pobočce StB Václav Brandejs¹⁶⁶: „*kategoricky prohlašuji, že vylučuji, že byl některý ze jmenovaných v Ústí nad Labem bit, nebo s ním jinak nezákonně zacházeno, kategoricky vylučuji, že byl někdo z nich například přivazován k židli, nebo oslňován lampou, nebo snad vázán řetězem, jak konkrétně uvádí FROLÍK.*“¹⁶⁷ Bylo údajně možné jen to, že byl Frolík k výslechu předveden v poutech. O svých podřízených nadále Brandejs tvrdí, že to jsou velice slušní lidé, kteří by se nikdy nesnížili k tomu, aby při výsleších používali fyzické násilí. Nadále podotknul, že důkazy proti zadrženým byly naprosto jasné, a že nebylo třeba je nikterak nutit k přiznání. Jak je psáno výše, tak odsouzení přiznali pouze to, že spáchali atentát na Šťastného, avšak ani poletech nepřiznali podíl na protistátní činnosti ani, že by měli po domech poschovávané zbraně či letáky, Brandejs ale vypověděl, že se tyto materiály skutečně našly, čímž si protirečí i s vyslychanými vyšetřovateli z StB Praha.

Vlastimil Suchomel¹⁶⁸ z KV StB Ústí nad Labem podle svých slov na případě pracoval jen krátkou chvíli: „*odmítal jsem na případě pracovat proto, že se jednalo o velkou skupinu, na které pracoval velký počet příslušníků SNB, mnozí z nich nezkušení, takže jsem se obával pozdějších nepříjemností ze špatného zpracování případu.*“¹⁶⁹ Ani Suchomel si na případ nejprve nepamatoval a rozpomněl se, až když viděl svůj podpis pod výslechovým protokolem Františka Hončíka. Nadále si nepamatoval, že by Hončík byl při výslechu zraněn, a popřel fyzické týrání při výslechu: „*Jednak nebylo v mé povaze nějaké násilí při výsleších používat a kromě toho bych ani vůči HONČÍKOVĚ, o kterém mi bylo z vyšetřování známo, že jde o bývalého příslušníka SNB, žádné násilí již pro jeho*

---

¹⁶⁶ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Václava Brandejse.*

¹⁶⁷ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Václava Brandejse.*

¹⁶⁸ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Vlastimila Suchomela.*

¹⁶⁹ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Vlastimila Suchomela.*

bývalou příslušnost k SNB nepoužil. “¹⁷⁰ Jako další důvod, proč nebylo třeba vyšetřované přimět k výpovědím pomocí fyzického a psychického násilí, uvedl, že důkazy, jež se u zadržených našly, byly nanejvýš přesvědčivé, a že obžalovaní sami vypovídali vůči sobě.

Ani vyšetřovatel KV StB Ústí nad Labem Josef Holeček¹⁷¹ použití násilí při výsleších nepotvrdil. Uvedl stejný důvod jako jeho kolegové tedy to, že důkazy proti Hončíkovi a spol. byly tak silné, že nebylo potřeba Hončíka ani Červenku, na jejichž výsleších se podílel, k přiznání nutit fyzickým nátlakem. Při Holečkově výslechu ani údajně vyšetřovaní neměli pouta na rukou, měli je pouze při předvedení k jednotlivým výslechům.

Při zadržení Hončíka a Červenky byl přítomen vyšetřovatel KV StB Ústí nad Labem Zdeněk Hromádka¹⁷². Na to, jak zatýkání probíhalo, si ale Hromádka údajně nepamatoval, ale přesto si byl jistý tím, že nikoho ze zadržených žádný z vyšetřovatelů fyzicky nenapadl. Na výsleších samotných se Hromádka nepodílel.

Všichni z vyslýchaných vyšetřovatelů byli předem obeznámeni s tím, že budou vyslýcháni, takže se teoreticky mohli dohodnout na tom, co budou vypovídat. Většinu z vyslýchaných by nejspíše přiznání viny nijak nepoznamenalo. Kariéru ale mohlo zkazit Václavu Brandejsovi, který byl v roce 1949 velitelem na KV StB v Ústí nad Labem, a jež byl v době přezkoumávání praktik vyšetřovatelů zaměstnán jako náměstek hlavního arbitra ČSSR v Praze.

Žádný z předvedených vyšetřovatelů StB v Praze ani v Ústí nad Labem nepřiznal, že by byli vyšetřovaní psychicky a psychicky týráni. Ani zaměstnanec Komise pro zjišťování a odstraňování nesprávného postupu příslušníků Ministerstva vnitra nezpochybnil výpovědi bývalých příslušníků StB a stížnosti Červenky, Frolíka a Hončíka označil za neoprávněné¹⁷³.

---

¹⁷⁰ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Vlastimila Suchomela.*

¹⁷¹ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Josefa Holečka.*

¹⁷² ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Výpověď Zdeňka Hromádky.*

¹⁷³ ABS, f. Ministerstva vnitra, 1466 – *Zpráva o prošetření.*

7.4.1 FRANTIŠEK KAISER

František Kaiser¹⁷⁴ se narodil 5. března 1924 v Ploskovicích zemědělským dělníkům Františku a Marii, rozené Janovské. Měl celkem pět sourozenců, přičemž se jedna z jeho sester Marie provdala za jistého Frolíka, zda byl ale příbuzný s Josefem Frolíkem, který byl odsouzen v procesu „Hončík a spol.“ mi není známo.

Kaiser se vyučil klempířem, a po vyučení začal od roku 1941 pracovat v továrně na letadla Avia, zde pracoval až do roku 1946, kdy nastoupil na povinnou vojenskou službu. Za války se Kaiser neúčastnil žádné protinacistické činnosti, účastnil se až květnového povstání v Praze na barikádách. Kaiser byl i členem Lidových milic¹⁷⁵. Měl ženu a dvě děti. Nadřízení Kaisera hodnotili jako morálně pevného, „jeho život je velmi spořádaný a v místě bydliště má dobrou pověst.“¹⁷⁶

Stejně jako jeho rodiče, tak i Kaiser vstoupil do KSČ, a to již v červnu 1945 a 18. dubna 1949 vstoupil Kaiser do služeb SNB. Nejprve absolvoval měsíční základní školu SNB a posléze nastoupil na 5. oddělení KV StB v Praze jako vyšetřovatel. V roce 1950 absolvoval další měsíční kurs pro výsledkové pracovníky. Roku 1951 Kaisera přemístili na VI. obor HS StB též na pražské StB. Roku 1952 následně začal navštěvovat roční Ústřední politickou školu (ÚPŠ) při UV KSČ. Mezi lety 1953–1954 byl Kaiser tajemníkem Útvarové organizace KSČ, posléze od roku 1954 do roku 1962 předsedou CÚV KSČ¹⁷⁷ při KS SNB v Plzni. „kde získal bohaté zkušenosti i ze řízení operativní práce, ku které měl vždy dobrý vztah.“¹⁷⁸ Mezi lety 1962–1964 vykonával funkci zástupce náčelníka II.

---

¹⁷⁴ ABS, f. Personální spisy, 6281/2 – František Kaiser.

¹⁷⁵ Lidové milice vznikly v únoru 1948, aby v případě potřeby vypomohli k snadnějšímu převzetí vlády ve státě. Milice se skládali z mužů ve zbrani, jež ale nebyli speciálně vycvičeni pro boj, absolvovali pouze krátké kurzy. Valnou většinu Lidových milic tvořili dělníci. Poslední velkou akcí, na níž se Lidové milice podílely, byl listopad 1989. Po listopadu milice zanikly. Více viz: BAŠTA, J.: *Lidové milice: 1948-1969: nelegální armáda Komunistické strany Československa*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2013.

¹⁷⁶ ABS, f. Personální spisy, 6281/2 – František Kaiser, *Vyhodnocení kádrového spisu*.

¹⁷⁷ Celou útvary výbor Komunistické strany Československa

¹⁷⁸ ABS, f. Personální spisy, 6281/2 – František Kaiser. *Vyhodnocení kádrového spisu*.

odboru na StB Plzeň a roku 1964 byl sám povýšen do funkce náčelníka, ve které setrval až do roku 1969, kdy začal opět vykonávat funkci zástupce náčelníka. Mezi lety 1969-1971 se stal opět předsedou CÚV KSČ. V roce 1971 byl opět zástupcem náčelníka II. oddělení StB Plzeň. Mezi lety 1971–1974 absolvoval Kaiser politickou stáž na KV StB Plzeň a poté začal působit jako starší učitel na VŠ SNB.

František Kaiser dostal za svou kariéru i řadu ocenění: roku 1956 ocenění za službu vlasti, 1970 čestný odznak LM, 1973 za zásluhy o LM a vyznamenání k výročí února, roku 1974 za výstavbu a čestný odznak SNB a roku 1975 vyznamenání 30 let SNB a 30 let ČSSR.

7.4.2 JOSEF MALÝ

Dne 17. ledna 1915 se v Košíku u Nymburka narodil budoucí člen StB Praha Josef Malý¹⁷⁹. Malý vstoupil do KSČ již v roce 1945 a údajně se i pilně podílel na událostech v únoru 1948. Kromě toho byl i členem Sokola, ROH a Svazu přátel SSSR.

Josef Malý se roku 1934 vyučil mechanikem, a jako mechanik začal i pracovat. Brzy na to byl ale propuštěn a až do roku 1937 pracoval na hospodářství své matky, které si zřídila poté, co její manžel padl za 1. světové války. Roku 1937 nastoupil na vojnu, po níž se zase vrátil do hospodářství. Od ledna 1945 do května téhož roku byl totálně nasazen na kopání zákopů v Lipníku nad Bečvou.

Do řad SNB byl přijat již v lednu 1946, nejprve byl zařazen do OÚ StB (Okresní úřadovně StB) v Praze, posléze na KV StB Praha. Roku 1950 byl jmenován zástupcem náčelníka 5. oddělení a roku 1953 se dokonce stal náčelníkem hospodářského oddělení KS StB Praha, ze kterého byl přesunut do funkce pomocníka náčelníka KS MV Praha, z této funkce byl nadále přemístěn na HS MV Praha do funkce zástupce náčelníka 3. odboru a posléze na KS MV Praha do funkce zástupce náčelníka pro věci hospodářské.

---

¹⁷⁹ ABS, f. Personální spisy, 2262/26 *Josef Malý*.

Malý to za svou pracovní kariéru dotáhl až na post majora a získal Řád 25. února III. stupně, roku 1956 medaili za zásluhu a obranu vlasti a roku 1955 medaili za službu vlasti. Byl ženatý s Marií rozenou Škochovou a měl jednu dceru. Nadřízení Malého hodnotili jako milého člověka, který je ale občas ješitný a málo sebekritický. Zároveň ale ocenili, že „*ve službě je důsledný a dovede se přizpůsobit.*“¹⁸⁰

7.4.3 VOJTĚCH ŠORŠ

Vojtěch Šorš¹⁸¹ se narodil v Písku 13. ledna 1923 Vojtěchu a Josefě Šoršovým. Část života žil se svou rodinou na Slovensku, odkud se přestěhoval roku 1939 do Prahy. V Bratislavě „*jsem začal chodit do školy a vychodil jsem zde 5 tříd školy obecné a tři třídy školy měšťanské, s vyučovacím jazykem slovenským.*“¹⁸² Šorš se vyučil instalatérem a jako instalatér v Praze i započal svou pracovní kariéru.

Květnových událostí se údajně účastnil se zbraní v ruce, po povstání pracoval přibližně dva měsíce na opravě nemocnice a poté ještě téhož roku nastoupil na vojnu v Berouně, ze které se vrátil do své předkvětnové práce. V témže roce se stal členem KSČ a v roce 1948 byl zvolen místopředsedou KSČ v Praze-Braníku. Do služby v SNB se přidal v roce 1949 a krátce poté absolvoval základní školu SNB, výslechový kurz i kurz psůvodů. Šorš byl po celou svou krátkou kariéru členem StB Praha.

Šoršův personální spis nebyl zcela čistý. Roku 1950 byl dvaceti jedna dny domácího vězení potrestán za to, že se dva dny nedostavil do služby, protože popíjel v hospodě, roku 1951 byl zase odsouzen ke dvacetidennímu vězení za vyzrazení státního tajemství. Šorš tajemství údajně vyzradil nejmenované manželce nejmenovaného protistátního zločince, se kterou udržoval poměr.

---

¹⁸⁰ ABS, f. Personální spisy, 2262/26 *Josef Malý, velitelský posudek.*

¹⁸¹ ABS, f. Personální spisy, 5865/23 *Vojtěch Šorš.*

¹⁸² ABS, f. Personální spisy, 5865/23 *Vojtěch Šorš, podrobný životopis.*

Do práce chodil poměrně často pozdě: „*soudruh se nedostatečně věnoval rodině, chodil na flámy a druhý den byl ospalý, nechtělo se mu vstávat.*“¹⁸³S alkoholem měla údajně problém i jeho žena, se kterou měl dvě děti, jež často flámovala namísto toho, aby chodila na schůze KSČ, a dokonce i jeho tchán, který byl kvůli opilectví vyhozen z řad SNB.

K dalšímu jeho přečinu patřilo, že kdy ho jeho nadřízený pověřil funkcí zástupce, vzal společně s dalšími kolegy služební auto a odjel na flám. Na zpáteční cestě ale měli autonehodu, při které utrpěli těžká zranění, přičemž škoda na autě činila 350 000 Kčs. Jako zázrakem nikdo nezemřel, automobil údajně jel rychlostí 130-140 kilometrů za hodinu. Šoršovi bylo vyčítáno, že „*se závažným způsobem provinil vůči své velitelské funkci, když použil služebního vozidla k soukromé jízdě za zábavou a dovolil při tom svému podřízenému popíjet alkoholické nápoje ačkoli věděl, že bude nadále řídit vozidlo.*“¹⁸⁴A právě kvůli těmto přečinům byl Šorš propuštěn. Kde začal pracovat po propuštění, není jasné, ale v roce 1969 pracoval jako údržbář Správy dopravních letišť v Praze na Ruzyni.

7.4.4 LADISLAV NIEWALD

Ladislav Niewald¹⁸⁵ se narodil 8. června 1923 v Praze jako jediné dítě Josefa Niewalda a Marty rozené Cinegrové. Jeho otec ale brzy zemřel, a jeho matka neměla příliš peněz, tak ho svěřila do péče ke své sestře do Studence, kde posléze navštěvoval měšťanskou školu. Poté se učil zámečnickem v ČKD v Praze, převážel u něj ale zájem o letectví, takže se začal učit na aeromechanika. Posléze začal na oddělení letectví v ČKD pracovat, a to až do roku 1945.

Niewald ve svém životopisu z roku 1945 napsal, že se 2. světové války podílel na druhém odboji v komunistické organizaci ČKD¹⁸⁶, v jejím čele posléze i stanul. Údajně měl spolupracovat i s nejmenovanou skupinou partyzánů

---

¹⁸³ ABS, f. Personální spisy, 5865/23 Vojtěch Šorš, služební posudek.

¹⁸⁴ ABS, f. Personální spisy, 5865/23 Vojtěch Šorš, žaloba.

¹⁸⁵ ABS, f. Personální spisy, 6969 – Ladislav Niewald.

¹⁸⁶ Českomoravská-Kolben-Daněk

působící na Českomoravské Vysočině. Po čase se ale přišlo na to, že si svůj životopis přikrášlil, a nakonec přiznal, že s žádnými partyzány v kontaktu nebyl ani nebyl plně aktivní v protinacistické činnosti. Tato lež později téměř stála Niewalda pracovní místo. Při květnovém povstání působil jako velitel 1. kulometné skupiny na Pankráci.

K vytouženému letectvu Niewalda ale po válce nepřijali, a tak vstoupil do řad SNB, konkrétně na vojenský referát, a to hned po květnovém povstání roku 1945 jelikož „*jsem chtěl a chci nadále vlastním přispěním pomoci přibudování nového lidovědemokratického Sboru národní bezpečnosti, který by stál v každé době bez výhrad na straně širokých pracujících vrstev národa a jímž by se stal v socialistickém budování silnou oporou.*“¹⁸⁷ K rozhodnutí přidat se k SNB ho údajně přiměla i situace během války, „*kdy jsem mohl již vlastním rozumem posoudit na čí straně stál a stojí prohnílý, zkorumpovaný a zprofanovaný byrokratický policejní systém, který byl ovládán vládnoucí buržoazií k potlačování dělnických práv a svobod.*“¹⁸⁸ K StB pak vstoupil v říjnu 1945, v srpnu 1946 byl na krátkou dobu přeložen k uniformované složce SNB Praze, ale po třech měsících se vrátil k pražské StB. Od ledna 1948 do prosince 1949 působil na SNB-ZV Praha, od ledna 1950 do března 1952 na KV StB Praha a od dubna 1952 do května 1955 působil na 4. odboru II. správy ministerstva vnitra, ze kterého byl přeložen na 6. odbor II. správy.

Roku 1953 byl povýšen do funkce poručíka a o rok později dokonce do funkce nadporučíka. V prosinci roku 1953 byl Niewald jmenován náčelníkem 3. oddělení 4. odboru MV, v dubnu 1954 náčelníkem 3. oddělení VI. odboru II. správy MV. Následující rok byl ale funkce náčelníka zbaven a stal se zástupcem náčelníka.

---

¹⁸⁷ ABS, f. Personální spisy, 6969 – Ladislav Niewald.

¹⁸⁸ ABS, f. Personální spisy, 6969 – Ladislav Niewald.

Nějaký čas pracoval Niewald pro kontrarozvědku a působil i v zahraničí. Niewald byl členem ROH, Svazu přátel SSSR, Svazu demokratického Ruska i členem Sokola, obdržel Řád 25. února 1948 II. stupně.

Niewald se oženil roku 1950 se členkou SNB Boženou Tomanovou a měli spolu jedno dítě, roku 1959 se ale rozvedli.

7.4.5 FRANTIŠEK LETÁK

František Leták¹⁸⁹ se narodil ve Slatiňanech dne 10. dubna 1923 do dělnické rodiny. Leták vychodil tři roky měšťanské školy, posléze se roku 1942 vyučil modelářem a následně pracoval u různých firem jako dělník. Do KSČ vstoupil v červnu 1945 a již v červenci téhož roku do SNB, konkrétně do pohotovostního pluku. Na KV StB v Ústí nad Labem byl zaměstnaný od roku 1949, a právě zde od roku 1951 vykonával funkci zástupce velitele a od roku 1954 funkci státního referenta. Mezi lety 1959-1961 navštěvoval školu Ministerstva vnitra, kterou řádně ukončil, a po které byl ustanoven zástupcem velitele na okresním oddělení ministerstva vnitra v Litoměřicích. Zde fungoval až do roku 1966, kdy ho přeložili k Veřejné bezpečnosti do funkce zástupce náčelníka. Roku 1970 se stal na VB v Litoměřicích dokonce velitelem a roku 1977 byl ustanoven náčelníkem OS SNB.

„Mjr. Leták byl vyznamenán Řádem 25. února 1948, medailí za službu vlasti v r. 1955 a medailí za Zásluhy o obranu vlasti v r. 1956,“¹⁹⁰ a roku 1970 obdržel Čestný odznak SNB. Nadále byl členem CÚV KSČ, výboru ZO KSČ a členem rady obrany OV KSČ. Leták se zřejmě ve službách SNB velice osvědčil, protože se stal i lektorem Večerní univerzity marxismu – leninismu, členem KOVP a byl vyslán do SSSR na kurz náčelníků. Při výsleších mu ale bylo vyčítáno, že „ne vždy věnuje dostatečnou pozornost přípravě na výslechy a spoléhá více na svoji zkušenost a schopnost.“¹⁹¹

---

¹⁸⁹ ABS, f. Personální spisy, 7197/23 a 6191/23 – *František Leták*.

¹⁹⁰ ABS, f. Personální spisy, 7197/23 a 6191/23 – *František Leták, služební hodnocení*.

¹⁹¹ ABS, f. Personální spisy, 7197/23 a 6191/23 – *František Leták, služební hodnocení*.

V službách SNB působil až do roku 1981, kdy odešel do důchodu. Jeho nejvyšší dosaženou hodností byla hodnost plukovníka, kterou získal v roce 1972. I přes svou zjevnou pracovní vytíženost se stihl roku 1948 oženit s Marií Kudrlovou a společně s ní vychovávat 2 děti. Ani po odchodu do důchodu nebyl Leták klasickým důchodcem. Stal se totiž metodikem pro kulturně vzdělávací činnost v expozici v Malé pevnosti v Terezíně.

7.4.6 VÁCLAV BRANDEJS

Václav Brandejs¹⁹² se narodil 28. září 1913 v Písku, roku 1932 odmaturoval na píseckém gymnáziu a roku 1938 dokonce získal vysokoškolský diplom na právnické fakultě Karlovy univerzity.

Za protektorátu pracoval na Městském úřadě v Písku a jeho vedoucí ho údajně v této době zapsal do Spolku pro spolupráci s Němci. Se spolkem ani s konáním Němců údajně nesouhlasil, proto prý svou práci v roce 1942 opustil. Přesto měl ale prý ve spolku funkci pokladníka. Následně pracoval jako úředník v Pošumavské společnosti. V kádrových posudcích byl Brandejsovi často vyčítán jeho původ, konkrétně to, že pocházel ze střední vrstvy. Několikrát je zdůrazňováno, že jeho matka není organizována v žádné straně, a to i přesto, že zemřela již v době Brandejsových studií. I jeho otec měl údajně: „*nepřátelský postoj k lid. dem. našemu zřízení,...*“¹⁹³ Dalším jeho přečinem měl být kontakt s Dr. Rozsypalem, který „*byl souzen v procesu Horákové a spol. jako Kalandrův Trockistický partner.*“¹⁹⁴ Žádný Rozsypal ale přímo v procesu s Miladou Horákovou souzen nebyl¹⁹⁵.

Do KSČ vstoupil roku 1945, údajně prý i z vděku k Rudé armádě. K SNB v Ústí nad Labem nastoupil v témže roce jako koncipista a již roku 1947 byl

---

¹⁹² ABS, f. Personální spisy, 2658/13 – Václav Brandejs.

¹⁹³ ABS, f. Personální spisy, 2658/13 – Václav Brandejs.

¹⁹⁴ ABS, f. Personální spisy, 2658/13 – Václav Brandejs.

¹⁹⁵ Více viz: KAPLAN, K.: *Největší politický proces*. stav pro soudobé dějiny. Praha: AV ČR, 1995.

převeden k StB. Brandejs získal roku 1948 Řád 25. února III. stupně, byl organizován ve Svazu československo-sovětského přátelství i v ROH.

7.4.7 JOSEF HOLEČEK

Josef Holeček¹⁹⁶ se narodil ve Stergrade v Německu 28. července 1912 Václavu a Boženě (rozené Mauleové) Holečkovým. Po návratu z Německa, kde Holečkův otec pracoval jako horník, do Československa v roce 1918 vychodil Josef Holeček pět tříd obecné školy v Hrdlovce (okr. Duchov) a ve stejné obci i tři třídy školy měšťanské, posléze se vyučil truhlářem. Jako truhlář i pracoval, a to až do roku 1934, kdy nastoupil na presenční vojenskou službu. Po vojně nemohl údajně sehnat práci ve svém oboru, a tak nastoupil k policejnímu sboru.

K policejním složkám se Holeček přidal v únoru 1937 jako neuniformovaný strážník Policejního ředitelství v Liberci, kde nepobyl příliš dlouho, protože „na začátku roku 1938 byl přeřazen k neuniformovanému policejnímu sboru Zemského úřadu v Praze a ještě téhož roku byl přeložen do Pardubic, kde fungoval jako výkonný orgán pro uprchlickou agendu.“¹⁹⁷ Z Pardubic Holečka 1939 přeložili do Roudnice nad Labem a následně na vlastní žádost do Loun, kde působil až do svého přeložení do Prahy roku 1942, zde fungoval dva roky a poté se vrátil na pobočku v Lounech. V červnu 1945 byl Holeček přeložen do Teplic. Na KV StB v Ústí nad Labem Holeček působil od dubna 1949. Již v srpnu 1950 byl Holeček na vlastní žádost propuštěn z řad StB, údajně kvůli reorganizaci státního aparátu, a nastoupil do továrny na těžký průmysl. V roce 1969 pracoval stále v průmyslu, konkrétně v Chemických závodech Záluší.

Jako dítě a adolescent byl Holeček členem Federace proletářské výchovy, poté byl vedoucím v organizaci Spartakovi skauti práce. Holeček ještě v dubnu 1948 nebyl nijak politicky organizován, protože zastával názor, že „výkonný bezpečnostní orgán nemá býti z kriminálně taktických důvodů organizován nebo

---

¹⁹⁶ ABS, f. Personální spisy, 189 – *Josef Holeček*.

¹⁹⁷ Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPÁŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. s. 61.

alespoň nemá se veřejně politicky exponovati, jelikož tím budí podjatost úřadů.“¹⁹⁸ Ke KSČ se ale přeci jen přidal, a to nedlouho po tomto jeho prohlášení, v únoru či září 1948. Holeček absolvoval poddůstojnickou školu, kurs pozorovatelů a zpravodajských poddůstojníků v Mostě.

7.4.8 JIŘINA POSPÍŠILOVÁ

Jiřina Pospíšilová¹⁹⁹ (rozená Jonáková) se narodila jako jedináček 11. května 1929 v Praze Jiřímu a Martě Jonákovým. Pospíšilová navštěvovala pět tříd školy obecné a tři třídy školy měšťanské. V roce 1943 začala pracovat v Českomoravské akciové tiskařské a vydavatelské společnosti, ve které obsluhovala stroje a poté navštěvovala dva roky obchodní školu. V roce 1947 nastoupila znovu do Českomoravské akciové tiskařské a vydavatelské společnosti, už ale ne jako obsluha stroje, nýbrž jako účetní. Pospíšilová byla organizována u ROH i ve Svazu československo-socialistického přátelství a v mládí patřila i do řad Sokola.

Již od července 1948 pracovala Jonáková na vyšetřovacím odboru KV StB Praha. V roce 1954 odešla na mateřskou dovolenou a již rok nato se vrátila zpět do služby k StB Praha, kde vykonávala funkci písařky. Za muže si vzala roku 1951 Čestmíra Pospíšila, jenž byl též členem StB. Od roku 1956 zde začala působit jako referentka spisů. Podruhé nastoupila na mateřskou dovolenou roku 1961 a již po půl roce se vrátila na místo referentky spisů. Od června 1970 pracovala Pospíšilová na vnitřním oddělení KS SNB Praha, kam byla přeložena na vlastní žádost údajně proto, že měla neshody se svým vedoucím. Na tomto místě pracovala též jako referentka spisů. Pospíšilová údajně nejprve souhlasila s děním okolo Pražského jara, v době normalizace se ale za své názory začala kát: *„později na jaře 1968 se začalo projevovat špatné Dubčekovské vedení strany, nelíbilo se mi jednostranné hodnocení činnosti strany, jakoby strana*

---

¹⁹⁸ ABS, f. Personální spisy, 189 – *Josef Holeček*.

¹⁹⁹ ABS, f. Personální spisy, 3309 – *Jiřina Pospíšilová*.

a bezpečnost v dřívějších letech dělala vše špatně.²⁰⁰ Posléze schválila a příchod vojsk Varšavské dohody.

---

²⁰⁰ ABS, f. Personální spisy, 3309 – Jiřina Pospíšilová. Životopis.

8 SOUDNÍ LÍČENÍ

Soudní líčení se konalo v Mělníku 3. listopadu 1949 za přítomnosti Státního soudu. Státní soud vznikl zákonem 232/1948 sb., jenž „porušil všechny dosud platné zákonné a morální principy justice a spravedlnosti a nezávislosti soudu, soudy prakticky deklasoval na výkonný orgán Komunistické strany Československa, orgánů Ministerstva vnitra ČSR, Ministerstva spravedlnosti ČSR a Státní bezpečnosti.“²⁰¹ Státní soud se stal „v zakladatelské období komunistického režimu nástrojem politické represe, perzekuce a masové nezákonnosti, jímž bylo v letech 1948-1952 za „trestné činy“ politické povahy odsouzeno téměř 27 000 osob.“²⁰²

V poúnorové době se politické procesy konaly veřejně tak, aby každý mohl vidět, že se nepřátelé státu mohou skrývat kdekoli, a že jím může být třeba i soused, který bydlí hned ve vedleším domě, do kterého by nikdo nikdy neřekl, že by mohl být reakčně zaměřený. To, kdo byl na přelíčení přítomen, bylo podmíněno velikostí procesu: „Stupeň politického důležitosti a možného propagandistického využití určoval jejich dělení na procesy místní, kterých se účastnili jen obyvatelé obce, města, zaměstnanci závodu, dále procesy regionální určené pro jeden i více okresů, a na celostátní, u nichž veřejnost reprezentovali delegace ze všech krajů republiky.“²⁰³ Toto divadlo ale neprovázelo všechny procesy. Například procesy s bývalými členy státní bezpečnosti a armády byly střezané, aby nedošlo k vyzrazení důležitých informací. V poúnorovém období hrály velkou roli i monstrprocesy, se kterými byl seznámen snad každý obyvatel Československa, protože byly vysílány i rádií téměř do každé domácnosti.

---

²⁰¹ VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A.: *Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech, Díl I.* Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 8. 2003. s. 13.

²⁰² VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A.: *Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech, Díl I.* Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 8. 2003. s. 13.

²⁰³ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu.* Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 42.

Nebylo neobvyklé, že blízcí obviněných neměli přístup k soudu povolen, a to ani přímí rodinní příslušníci. Výběr „publika“ byl v řadě případů promyšlenou záležitostí. Jsou doloženy případy, kdy „diváci“ dostali vstupenku na soudní přelíčení za odměnu (např. za vynikající pracovní výsledky). Tak například libereckému soudnímu přelíčení v jednom z okrajových procesů navazujících na monstrproces Milada Horáková a spol. nenajdeme v improvizované soudní síni v místním PKO příbuzné obviněných, na lavicích místo nich zde seděli frekventanti SNB a dělníci z místních továren²⁰⁴.

8.1 ZÁSTUPCI JUSTICE

U soudu se v případě „Hončík a spol.“ se z valné většiny sešli ti samí zástupci justice, jako v případě skupiny MAPAŽ. Předseda soudu, prokurátor i soudci tak byli velice dobře obeznámeni s údajnou protistátní činností souzených již z dřívější doby.

Předsedou soudu v případě „Hončík a spol.“ byl JUDr. Jaroslav Novák²⁰⁵, prokurátorem JUDr. Karel Čížek²⁰⁶, jako soudce z povolání se případu účastnil JUDr. Ludvík Engelsmann²⁰⁷ a pplk. just.²⁰⁸ Jiří Štella²⁰⁹ a jako soudce z lidu

---

²⁰⁴ KOČOVÁ, K.: *Liberec v prvních letech komunistické totality – politická perzekuce a politické procesy*. in: Česko-slovenská historická ročenka 2005. Brno: 2005, s. 195-205.

²⁰⁵ Jaroslav Novák vykonával funkci soudce od dob První republiky až do roku 1958, kdy přišel o zrak. Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. s. 82-83.

²⁰⁶ Karel Čížek patří k nejznámějším prokurátorům poúnorového období. Podílel se na řadě významných politických procesů, zejména s církevními představiteli. Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. s. 81-82.

²⁰⁷ Ludvík Engelsmann získal právnické vzdělání ještě před 2. světovou válkou. Patřil k soudcům, kteří ani po únoru nezapomněli na své svědomí, proto byl donucen ze své funkce na počátku 50. let odejít. Více viz: VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A.: *Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech, Díl I*. Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 8. 2003.

²⁰⁸ Podplukovník justiční služby.

²⁰⁹ I Jiří Štella měl bohatou kariéru minulost. Podílel se na největších poúnorových politických procesech a působil jako soudce i prokurátor. Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. s. 83.

Anna Součková²¹⁰ a František Kartouz²¹¹. Funkci zapisovatelů měli Dr. J. Přadný a Dr. V. Kaplanová, J. Vítovcová, funkci stenografek J. Hlásková a K. Vítovcová²¹².

Každému z obžalovaných byl přidělen obhájce ex offo, přičemž Oldřichu Gabrielu a Janu Liberskému přidělili stejného obhájce, ostatní z obžalovaných měli obhájce vlastního. Na případu se podílel JUDr. Fuka, JUDr. Lindner, JUDr. Martin a JUDr. Neumann, jenž pracoval i na případu skupiny MAPAŽ. Obhájci ex offo byli přiřazováni obžalovaným bez možnosti protestu. Tito obhájci plně podléhali prokuratuře, proto byla jejich funkce spíše symbolická. Dokonce i otázky, které obhájci obžalovaným podávali, byli předem stanovené. Obhájci nesměli podávat otázky, jež by ohrozily soudní řízení. Obhájci již tedy neměli ty samé pravomoci, jež byly za První republiky samozřejmostí²¹⁴.

Obžalovaný	Obhájce
František Hončík	JUDr. Fuka ²¹³
Josef Frolík	JUDr. Lindner
František Červenka	JUDr. Martin
Oldřich Gabriel	JUDr. Richard Neumann
Jan Liberský	JUDr. Richard Neumann

Tabulka 3: Obžalovaní a jejich obhájci

²¹⁰ Více viz: BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. s. 83-84.

²¹¹ František Kartouz se na případu skupiny MAPAŽ nepodílel. V případě „Hončík a spol.“ zastoupil Václava Vošahlíka. Kartouz se jako soudce z lidu podílel například na procesu Akce Malír (č. 1) a na procesu Anděl Lubomír a spol. Více viz: Akce Malír (č. 1). In: Ústav pro studium totalitních režimů. [online] 17. 5. 2017. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/skupina-vyzkumu/akce-malir-c-1/> a Anděl Lubomír a spol. In: Ústav pro studium totalitních režimů. [online] 17. 5. 2017. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/skupina-vyzkumu/andel-lubomir-a-spol/>

²¹² K uvedeným se zatím nepodařilo dohledat bližší informace.

²¹³ U obhájců nejsou uvedena jejich křestní jména, nejspíše se ale jedná o Josefa Fuku. Křestní jména JUDr. Lindnera a JUDr. Martina se mi zjistit nepodařilo.

²¹⁴ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001.

8.2 PODSTATA OBVINĚNÍ

Nejtěžším zločinem, který byl skupině přičítán, byla výpomoc Františka Hončíka štábnímu kapitánu československé armády Karlu Pavelkovi a Janu Prošvicovi při útěku za hranice Československa do americké okupační zóny v Německu a to proto, že: „*uskutečnění illeg. útěku čsl. státního příslušníka do amer. okup. zony Německa znamená nejen posílení zahraniční reakce, usilující o násilnickou likvidaci lidově-demokratického zřízení ČSR, ale i přímým ohrožením obranných zájmů republiky, jelikož s každým útekem jest spojene i podrobení se zpravodajskému výslechu CIC.*“²¹⁵ Přítížilo jim zejména to, že Pavelka byl členem armády, a mohl tak v americké zóně vyrazit informace o československé armádě. S útekem byla spojena i jména Frolíka a Liberského. Zajímavé je, že nejsou známy všechny body podstaty obvinění Josefa Frolíka, a to z toho důvodu, že byly označeny za státní tajemství.

8.3 OBŽALOBA

Tito muži byli obviněni ze spolupráce se skupinou MAPAŽ, ke které se měli postupně přidávat. Jejich chování podle obžaloby motivovalo: „*nenávisť ke všem kladným činitelům v tomto státě a k lidově-demokratickému zřízení, které jim znemožnilo další vykořisťování třídy pracujících a bezpracné zisky, na které byl z dob první republiky a z okupace zvyklí.*“²¹⁶

Nadále byli obžalováni z atentátu na Bedřicha Šťastného a v obžalobě jsou jmenovány i všechny body, které se objevily i v procesu se skupinou MAPAŽ, tedy i takové body, ve kterých se zmiňují činnosti, na kterých se osoby souzené v procesu „Hončík a spol.“ nepodíleli. Jednalo se o výrobu a šíření protistátních letáků, plánování atentátu na účastníky IX. sjezdu KSČ, atentát na předsedu MAV Stehlíka, atentát na MUDr. Soukupa, atentát na bezpečnostního referenta Fantu a atentát na Strouhala, nadále o atentát na sekretariát KSČ Praze a na automobil s americkou registrační značkou. Byla jim přičítána i výroba šablony

---

²¹⁵ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Posudek.

²¹⁶ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

Zachvátí-li Tě zahyneš a její vytištěné obtisky na území Ústeckého kraje. Největším přečinem ale byla organizace ilegálních přechodů hranic do americké okupační zóny, přičemž „*patronaci nad celou skupinou převzala zrádná emigrace v zahraničí a zpravodajská služba americká, na jejíž pokyn byla organizace přebudována koncem července a počátkem srpna na organizaci vyzvědačskou.*“²¹⁷ Obžaloba neopomněla podotknout, že vedoucími členy této organizace byli příslušníci buržoasie, jež byli v „*důvěrném spojení s profesionálními zločinci a své činy prováděli leckdy za pomoci zrádců dělnické třídy.*“²¹⁸

Obžalovaní byli tedy obviněni z toho, že: „*spolčili se navzájem a s jiným k pokusu o zničení a rozvrácení lidově demokratického zřízení a společenské a hospodářské soustavy republiky, zaručené ústavou a násilného znemožnění ústavní činnosti jejího presidenta a vlády,*“²¹⁹.

Obžalobu sepsal v Praze 13. října 1949 prokurátor, jehož podpis byl bohužel nečitelný. Navrhl však, aby se proces konal před Státním soudem v místě činu, tedy v Mělníku, aby byli předvoláni všichni obvinění i Josef Hořejší, aby byl přizván znalec v oboru vojenství a zpravodajství a aby bylo přečteno trestní oznámení a přečteny osobní výkazy obviněných.

Všichni obvinění spáchali podle prokurátora zločin velezrady dle zákona 231/1948 Sb.²²⁰, za níž bylo odsouzeno celkem 17,4 % osob z celkového počtu souzených. Hončík, Frolík a Červenka zločin útoku na život ústavního činitele a Hončík a Frolík vyzvědačství. Všichni z obžalovaných posléze u soudu prohlásili, že se cítí částečně vinni.

---

²¹⁷ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

²¹⁸ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

²¹⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

²²⁰ Zákon 231/1948 na ochranu lidově demokratické republiky se netýkal pouze zločinu velezrady, ale odsouzení byli dle tohoto zákona souzeni i za nezákonné opuštění republiky (16,0%), pobuřování proti republice (14,9%) a šíření poplašné zprávy (9,6%). Tento zákon byl později nahrazen zákonem 86/1950 Sb., jež soudil lidi za ohrožení jednotného hospodářského plánu, za nezákonné opuštění republiky, pobuřování proti republice a za velezradu. Viz: KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 41., *Zákon 231/1948*. In: *Zákony pro lidi*. [online] 15. 4. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-231> a *Zákon 86/1950*. In: *Zákony pro lidi*. [online] 15. 4. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86>

8.3.1 FRANTIŠEK HONČÍK

František Hončík byl obžalován z toho, že opatřil škpt. Pavelkovi a jeho ženě potvrzení kanadského konzulátu zajišťující vstup do země, a to i přestože věděl, že Pavelka se chystá do zahraničí, aby se spojil s emigrací. S odchodem za hranice měl pomoci i jistému Janu Prošvicovi, kterému sehnal převaděče přes Kamila Novotného.

Kromě atentátu na Šťastného se na Mělnicku měl podílet ještě na jednom atentátu na blíže neurčeném místě. To si ale údajně na poslední chvíli rozmyslel a místo toho si vzal od Josefa Hořejšího dvě bomby, které se údajně chystal použít na Rakovnicku. Na koho ani proč však v obžalobě uvedeno není.

V obžalobě je nadále uvedeno, že „*vyjednával pak ještě s Novotným a Hořejším o vysvobození nějakého vězně z pracovního tábora.*“²²¹ Z této poznámky není jasno, o koho se jedná, ale z komparace s vyšetřovacími spisy skupiny MAPAŽ²²² vyplývá, že se jedná o s největší pravděpodobností jedná o MUDr. Jana Sklenáře.

8.3.2 JOSEF FROLÍK

Josef Frolík přišel údajně do bližšího kontaktu s MAPAŽí již na začátku roku 1949. Zpočátku měl Hořejšímu a Novotnému pouze doporučovat osoby, které potřebovaly vypomoci s přechodem přes hranice.

Nadále byl obviněn z pokusu o zabití předsedy ONV. Mělníka Bedřicha Šťastného. Podílet se měl společně s Novotným a Hořejším i na výrobě ilegálních letáků a na rozesílání výhružných dopisů. Opatřit měl i adresy stanic SNB, do kterých byl odeslán tzv. Rozkaz č. 1.

Obviněn byl i z plánování atentátu na „*některého veřejného činitele a neprovedl tento čin jen proto, poněvadž nenalezl jeho byt.*“²²³ Osoba, jež měla být

---

²²¹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

²²² ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-3005-1-UL, V-3005-2-UL, V-3005-3-UL.

²²³ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

cílem tohoto atentátu není v obžalobě z neznámého důvodu jmenována. Z ostatních dokumentů ale vyplývá, že se jedná o úředníka ONV Pubala.

Obžaloba mluví i o tom, že měl Frolík podle pokynů od nejmenovaného agenta zahraniční služby sehnat informace od praporčíka SNB Blábolila týkající se bezpečnostního oboru a posléze je předat Josefu Hořejšímu. Zajímavé je, že v obžalobě nebyl jmenován jak potenciální terč atentátu ani agent zahraniční služby. Jména nejspíš neměla být před soudem vyřčena cíleně.

8.3.3 FRANTIŠEK ČERVENKA

František červenka byl obviněn z příprav atentátu na Bedřicha Šťastného, z přítomnosti na místě činu a z držení zbraně. Nadále měl údajně vědět, že Hončík připravuje další atentáty na Křivoklátsku a byl obviněn i za to, že si k těmto činům pořídil dvě bomby.

8.3.4 OLDŘICH GABRIEL

V obžalobě Gabriela stojí, že ho k ilegální organizaci připojil Ladislav Broul, díky kterému se spojil i s Josefem Hořejším a Kamilem Novotným. Nadále se měl s Janem Liberským, Emilem Adertem a Josefem Frolíkem pokusit o atentát, ke kterému ale nedošlo z důvodu nenalezení domu potenciální oběti.

Gabriel nadále údajně navrhl Kamilu Novotného, aby si opatřil odznak civilní bezpečnostní služby, za jakým účelem však v obžalobě nestojí. Nadále měl vědět, že se Ladislav Broul chystá přejít hranice, a že společně s Janem Liberským ukryl před zatčením Františka Blahouta, který provedl neúspěšný atentát na bezpečnostního referenta v Lounech Fantu.

8.3.5 JAN LIBERSKÝ

Jan Liberský navázal podle obžaloby spojení s Kamilem Novotným a Josefem Hořejším již na jaře 1949. Nadále vypomáhal Miroslavu²²⁴ Broulovi s přechodem přes hranice, „*ač věděl, že tam Broul odchází, aby navázal spojení*

---

²²⁴ Miroslav Broul je někdy označován i jako Ladislav nebo Láďa. I jeho příjmení je pozměňováno. Je uváděn jako Braul. Jelikož Broul nebyl souzen, protože se mu podařilo utéci přes hranice, nemohu s jistotou říci, jaké křestní jméno je správné. U StB byl v agenturně pátracím

se zrádnou emigrací a napojil na ni lounskou skupinu.“²²⁵ Broula měl společně s škpt. Pavelkou a jeho ženou odvézt do obce Zbečno, odkud měli putovat blíž k hranicím s Německem.

Liberský měl odvézt z Loun do Mělníka Anderta, Gabriela a Frolíka, kteří se měli chystat na atentát na „nějakého veřejného činitele“. Čímž je nejspíše zase myšlen Pubal. Nadále měl odvézt do bezpečí Františka Blahouta, který se skrýval po atentátu na bezpečnostního referenta Fantu, přičemž věděl, že se Blahout chystá přejít hranice. Blahouta nakonec přes hranice převedl Václav Prošek²²⁶.

Dle obžaloby byl Liberský přítomen i u schůzky v Černčicích v Novotného domě, kde „za přítomnosti agenta cizí služby byla plánována vyzvědačská organizace“²²⁷. Tímto agentem byl nejspíše myšlen Josef Plzák.

Frolíkovi s Liberským nejvíce přitížilo, že se měli spolčit a vyzvídat státní tajemství, které se chystali vyzradit v zahraničí.

---

svazku veden pouze Ladislav Broul, nar. 28. listopadu 1921, což by věkově odpovídalo Broulovi z našeho případu.

²²⁵ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

²²⁶ Václav Prošek se narodil 31. října 1907 ve Zbečně. Prošek nebyl odsouzen, protože se mu podařilo uprchnout. Ve výpovědích je též označován jako Fousáč a Mikuláš, pro své dlouhé fousy.

²²⁷ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV. Obžaloba.

9 ROZSUDEK

Soud se konal v Mělníku 3. listopadu 1949 pod taktovkou Státního soudu v Praze, v jehož čele stanul předseda soudu Jaroslav Novák. Pro politické procesy konané po roce 1948 bylo typické, že se odehrávali v místě bydliště souzených. V tomto případě byl Mělník vybrán z důvodu, že zde měla obžalovaná skupina konat svou nelegální činnost. I občané menšího města tak mohli na vlastní oči vidět, že se zlo může ukrývat všude. Soud měl tak za úkol nahnat strach běžným obyvatelům republiky a odvrátit je tak od možné skutečné protistátní činnosti. Důsledkem bylo ale i to, že se „řádní“ občané zbytečně obávali nereálné hrozby.

V procesu byl odsouzen František Hončík, Josef Frolík, František Červenka, Oldřich Gabriel a Jan Liberský. Rozsudek těchto mužů byl velice stručný. Jejich přečiny tu jsou rozděleny pouze do čtyř bodů.

U soudu kromě pěti obžalovaných vypovídali i Josef Hořejší a Kamil Novotný, kteří byli k soudu předvedeni z cely, v níž čekali na trest smrti.

Jako důvod proč byli odsouzeni, bylo v rozsudku uvedeno že: „*v době od počátku roku 1949 až do svého zatčení všichni spolčili se společně navzájem a i s osobami jinými k pokusu o zničení a rozvrácení lidově demokratického zřízení a společenské a hospodářské soustavy republiky, zaručené ústavou, při čemž František Hončík a Josef Frolík spáchali čin ten za zvlášť přitěžujících okolností, při čemž spolčení to se stalo na území republiky.*“²²⁸ V rozsudku nadále stojí, že se Hončík, Frolík a Liberský spolčili ještě s dalšími nejmenovanými osobami a chystali se vyradit státní tajemství cizí moci. Jaké toto tajemství mělo být už však v rozsudku řečeno není. Frolík měl dokonce státní tajemství vyradit.

Frolíkovi a Hončíkovi bylo nadále přičítáno, že se v noci z 3. na 4. dubna 1949 pokusili o vraždu „*na členu zákonodárného sboru poslanci Bedřichu Šťastném pro jeho činnost v životě politickém.*“²²⁹ Červenka si zase vyslechl, že:

---

²²⁸ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²²⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

„působil k spáchání vraždy na člena zákonodárského sboru poslanci Bedřichu Šťastném pro jeho činnost v životě politickém.“²³⁰

František Hončík dle rozsudku spáchal zločin velezrady, zločin vyzvědačství, zločin útoku na život ústavního činitele. Josef Frolík byl odsouzen za zločin velezrady, zločin vyzvědačství, zločin útoku na život činitele²³¹. František Červenka byl souzen za velezradu a útok na život ústavního činitele, Oldřich Gabriel za zločin velezrady a Jan Liberský za zločin velezrady a zločin vyzvědačství.

Tresty padaly vysoké, avšak neobjevil se tu žádný trest smrti. František Hončík a Josef Frolík byli odsouzeni k těžkému žaláři na doživotí, František Červenka ke 30 letům těžkého žaláře, čtvrtletně jedním tvrdým ložem zostřeného, Oldřich Gabriel ke 20 letům těžkého žaláře, čtvrtletně jedním tvrdým ložem zostřeného a Jan Liberský k 18 letům těžkého žaláře, čtvrtletně jedním tvrdým ložem zostřeného. V případě Frolíka a Hončíka vzal soud v potaz polehčující okolnosti, a namísto trestu smrti, který je měl dle zákona čekat, dostali pouze 30 let. V případě Hončíka byl polehčující okolností dřívější bezúhonný život i to, že ho dle soudu k činnosti přiměl Josef Hořejší s Kamilem Novotným, i že se ke své trestné činnosti doznal. Frolíkovi ulehčilo, že také doposud vedl bezúhonný život, že byl „na scestí sveden“ Hořejším a Novotným, že se doznal ke své trestné činnosti a zejména to, že zabránil jednomu z atentátů v Mělníku. Odsouzení si ale své tresty neodseděli celé, protože jim byly zkráceny díky amnestiím.

K trestům byla odsouzeným započítána i doba pobytu ve vazbě. Františku Hončíkovi od 23. srpna 1949 od 3:30 hodin, Josefu Frolíkovi od 0:15 hodin 9. srpna 1949, Františku Červenkovi od 23. srpna 1949 od 6. hodin, Oldřichu Gabrielovi od 9. srpna od 1. hodiny a Janu Liberskému též od 9. srpna 1949 od 12:30 hodin do 3. listopadu 1949 do 18:30.

---

²³⁰ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²³¹ V rozsudku skutečně chybí přívlastek *ústavního* činitele.

Nadále bylo všem odsouzeným nařízeno zaplatit náklady na trestní řízení i za svůj vlastní pobyt v nápravném zařízení. Někteří z odsouzených obdrželi i peněžitou pokutu, a to v následujících částkách: František Červenka 20 000 Kčs, Oldřich Gabriel 20 000 Kčs, Jan Liberský 20 000 Kčs. Peněžita pokuta jim byla vyměřena, protože: „*tito obžalovaní byli odsouzeni pro čin trestný podle zákona na ochranu lidově demokratické republiky, v úmyslu poškodit republiku.*“²³² Všem odsouzeným bylo nadále zkonfiskováno veškeré jmění. Zbaveni byli i čestných občanských práv po dobu deseti let.

Dalo by se říci, že vynesením rozsudku nad obžalovanými, byl vynesen rozsudek i nad jejich rodinami. A to proto, že perzekuce „*dopadala na celé rodiny včetně dětí, příbuzných a přátel dědičně.*“²³³ Z toho tedy vyplývá, že za jediný přešlap jednoho člena rodiny nesla zodpovědnost rodina celá. Jak tomu bylo v případě „Hončík a spol.“, není známo.

O rozsudku hned 5. listopadu 1949 informovalo své čtenáře i Rudé právo: „*Stejně jako lounský proces ukázalo i toto přelíčení v jasném světle nízké a zisté pohnutky všech obžalovaných, kteří z nenávisti k lidově-demokratické republice spojili k protistátním rejdům vrcholícím teroristickými činy proti veřejným funkcionářům a ke zrádovství proti vlastnímu lidu ve spojení se zahraničními nepříteli republiky.*“²³⁴ Rudé právo odsouzené skutečně nešetřilo: „*Přelíčení odhalilo také bídnou úlohu několika málo jednotlivců, zrádců dělnické třídy, kteří se spojili proti zájmům pracujícího lidu s jeho třídními nepřáteli typu bezohledného podnikatele a šmelináře Hořejšího, aby jim pomohli ve zločinném úsilí o rozvrácení lidově-demokratického režimu a umožnili jim tak znovu bezpracné zisky.*“²³⁵

---

²³² ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²³³ KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 23.

²³⁴ *Veřejné přelíčení s dalšími členy protistátní skupiny* in: Rudé Právo, 5. listopadu 1949. s. 5.

²³⁵ *Veřejné přelíčení s dalšími členy protistátní skupiny* in: Rudé Právo, 5. listopadu 1949. s. 5.

Součástí složky byla i řada dopisů, jež velebila Josefa Frolíka za jeho činnost za války a pomoc lidem před nacistickým terorem. Ani to ale prokuraturu neobměkčilo a odsoudila Frolíka k vysokému trestu.

Oldřich Gabriel a Jan Liberský hned 28. listopadu 1949 podali odvolání vůči rozsudku a dne 28. dubna 1950 projednával Státní soud²³⁶ v Praze v Plzni odvolání Oldřicha Gabriela a Jana Liberského vůči výši trestu, který nad nimi Státní soud vynesl 3. listopadu 1949. Jejich žádost byla zamítnuta Dr. Havlíčkem, protože posuzující neuznali oprávnění k odvolání. Odsouzení museli nahradit výlohy náklady za odvolací řízení. U soudu byli nadále přítomni Dr. Oldřich Pechman a Dr. Josef Fried jako soudci z lidu, Dr. Nahodil a Dr. Sechser²³⁷. Nadále se líčení účastnili plk. just. Dr. Laifr a škp. just. Dr. Šimurda²³⁸.

---

²³⁶ O zřízení Státního soudu rozhodl zákon 232/1948 Sb. Státní soud působil v Československu od října 1948 do konce roku 1952, kdy ho fakticky nahradil Nejvyšší soud. Pro Státní soud bylo typické, že nezasedal pouze na jednom místě, ale cestoval po celé republice, aby tak prezentoval svou moc zblízka. Za dobu svého působení vynesl Státní soud celkem 232 trestů smrti, přičemž 54 osobám nakonec trest smrti odpustil.

²³⁷ Bližší údaje o těchto osobách nejsou doposud známy.

²³⁸ Bližší údaje o těchto osobách nejsou doposud známy.

10 POBYT V NÁPRAVNÝCH ZAŘÍZENÍCH

Do dnešní doby se zachovaly pouze tři osobní spisy vězňů, a to Františka Hončíka, Oldřicha Gabriela a Jana Liberského. Josef Frolík byl odsouzen k doživotí. K výkonu trestu nastoupil 3. listopadu 1949 v Plzni a propuštěn byl až 19. června 1964 z příbramské věznice.

Jak bylo v tehdejší době zvykem, tak i vězni odsouzení v kauze „Hončík a spol.“ nestrávili svůj trest pouze v jednom nápravném zařízení, ale putovali od jednoho zařízení ke druhému. Režim se tak snažil zabránit navazování užších vztahů mezi vězni, pokusům o vzpouru i kumulování „nepřátelských živlů“ na jednom místě.

10.1 FRANTIŠEK ČERVENKA

Červenka byl ve věznici KV StB Pankrác přijat 12. srpna 1949. od 31. listopadu 1949 byl vězněn v Plzni. Přesto, že se jeho osobní spis nezachoval, existuje v NA dokument, v němž se píše, že měl Červenka v říjnu 1963 krvácení do mozku, následkem čehož mu byl přerušen výkon trestu. Léčba probíhala v civilní nemocnici, pravděpodobně v Příbrami, kde byl pod přísným dohledem.²³⁹ Nachází se zde i lékařská zpráva MUDr. Miroslava Šlika. Červenka byl nakonec podmíněčně propuštěn z příbramské věznice 10. dubna 1964.

10.2 FRANTIŠEK HONČÍK

František Hončík si prošel řadou nápravných zařízení. V březnu 1953 byl přesunut ze slovenského Leopoldova²⁴⁰ do věznice Ostrov²⁴¹, ve které byl až do svého přesunu do Příbrami²⁴² v lednu 1956. Z příbramské věznice se na tři

---

²³⁹ NA, f. Státní soud Praha, Or I., 547/49, *Hončík František a spol.* – nezpracováno.

²⁴⁰ Nejstarší slovenská věznice Leopoldov byla považována za jednu z nejtvrdějších věznic v tehdejší Československu. Vězňům zde byla odepírána základní práva odsouzených a často zde umírali v nelidských podmínkách. Věznice je funkční i v dnešních dnech. Více viz: KÍČIN, D.: *Desať spovědí odsouzených na doživotie z Leopoldova*. Bratislava: Dixit, 2014.

²⁴¹ Více viz: ŠEDIVÝ, F., Z.: *Uranový gulag: jáchymovské peklo*. Brno: MOBA, 2003.

²⁴² Více viz: *Věznice Příbram*. In: Vězeňská služba České republiky. [online] 24. 4. 2017. Dostupné z: <http://www.vscr.cz/veznice-pribram-91/zakladni-informace-1097/historie-veznice-pribram-bytiz-5988>

měsíce přesunul do pražské nemocnice. Dle ohlášení úrazu měl Hončík spadnout v noci z postele, následkem čehož si poranil obličej a utrpěl lehký otřes mozku. Z nemocnice se v lednu 1969 vrátil Hončík zpět do Příbrami. Poté se ale Hončíkovi stala na konci května 1962 v práci nehoda. Ze svěráku mu vylétla železná pružina, která ho zasáhla do oka. Po nehodě byl převezen do pražské nemocnice, kde se léčil až do poloviny června téhož roku. Z nemocnice putoval zpět do Příbrami a z Příbrami v prosinci roku 1962 do Brna, kde byl až do začátku března 1963 znovu v nemocnici. Při práci se mu totiž dostal do oka kus oceli, který se za okem zasekl tak nešťastně, že nešel vyoperovat. Hončíkovi z úrazu zůstaly doživotní následky. Z nemocnice byl znovu přemístěn do Příbrami, kde pobyl pouhé dva měsíce, protože byl v květnu přeložen do Plzně²⁴³. Posledním nápravným zařízením, ve kterém si odpykával trest, byly pro Hončíka Valdice²⁴⁴, ve kterých byl vězněn od října 1963 až do svého propuštění 20. února 1964.

V době svého vězení byl dvakrát kázeňsky potrestán. Poprvé v prosinci 1952 za porušení táborových řádů. Hončík se totiž zdržoval v cizí ubikaci. Podruhé byl potrestán v březnu roku 1962 za porušení bezpečnostních předpisů. V nápravných zařízeních se dle osobního spisu stýkal „výhradně s odsouzenými, kteří byli zaměřeni proti našemu zřízení, také naše zřízení pomlouval a vychvaloval demokratičnost Západu.“²⁴⁵

Roku 1955 byl Hončíkovi snížen trest odnětí svobody na 25 let díky amnestii²⁴⁶ prezidenta Antonína Zápotockého z 4. května 1955. Nakonec ale strávil v nápravných zařízeních celkem 15 let.

V průběhu výkonu trestu vystřídal i řadu zaměstnání. Pracoval například jako klempíř, lamač v dole, zámečnický a naposledy pracoval ve Valdicích jako navlékač korálků. K propuštění došlo 20. února 1964.

---

²⁴³ Více viz: ŠEDIVÝ, Z., F.: *Bory – Mírov*. Praha: Eva, 2010.

²⁴⁴ Více viz: KÝR, A.: *Kartouza ve Valdicích - uzamčený svět. Část II., Historie věznic 1857-2007*. Jičín: Regionální muzeum a galerie, 2007.

²⁴⁵ NA, f. Správa sboru nápravné výchovy, Hončík, František.

²⁴⁶ Trest byl snížen na 25 let i Josefu Frolíkovi.

10.3 OLDŘICH GABRIEL

Gabriel odsoudili ke 20 letům těžkého žaláře. V září roku byl 1949 vězněn v Litoměřicích, je tak známo z dodatku k vyšetřovacímu protokolu, který byl sepsán právě tam. 28. dubna ho přeložili do věznice v Plzni. Od listopadu 1951 až do června 1956 byl Gabriel umístěn v Ostrově, odkud ho přemístili do Příbrami. V červenci roku 1955 nemohl přibližně týden pracovat, protože mu v práci stříkla malta do oka, a utrpěl tak poleptání spojivky pravého oka.

K propuštění Oldřicha Gabriela došlo v listopadu 1960 po amnestii prezidenta Novotného²⁴⁷, jež proběhla v témže roce. Již roku 1957 mu byl díky amnestii z 1. prosince zrušen peněžitý trest, který Gabrielovi přisoudil soud v rozsudku z roku 1949. V květnu 1965 mu byla odpuštěna i desetiletá podmínka, jež byla podmínkou pro jeho propuštění na svobodu.

V době svého pobytu v nápravných zařízeních byl zaměstnán jako pomocný dělník v šachtě. Na vyšší post se nedostal, protože údajně hledal každou záminku pro to, aby nemusel pracovat. Během svého věznění byl jednou disciplinárně potrestán za drzost k dozorcům. Kromě toho dozorcům často poukazovali na jeho vztah k republice i na to, že se ve věznicích stýká zejména s reakcionáři: „*Jeho postoj k dnešnímu zřízení je naprosto záporný, neboť je propagátorem minulé kapitalistické republiky mezi ostatními odsouzenými, je proti demokratickosti dnešního zřízení a říká že je omezena svoboda všech lidí.*“²⁴⁸

10.4 JAN LIBERSKÝ

Jan Liberský obdržel od soudu 18 let těžkého žaláře. 28. dubna 1950 byl přeložen do Plzně posléze do Jáchymova a Ostrova a v červnu 1953 do Valdic. Přesná data přesunu Liberského bohužel známá nejsou.

---

²⁴⁷ První amnestii vyhlásil Zápotocký již 4. května 1953. Amnestie se ale nevztahovala na ty, jež byli odsouzeni za protistátní činnost, tedy i za velezradu a vyzvědačství. To samé platilo i o amnestii z 9. května 1955. Amnestie z roku 1960 je považována za nejrozsáhlejší a vztahovala se již i na politické vězně.

²⁴⁸ NA, f. Správa sboru nápravné výchovy, Gabriel, Oldřich.

Za dobu svého trestu obdržel Liberský jedenkrát kázeňský trest za drzé chování vůči dozorcům. Od poloviny listopadu do poloviny prosince roku 1956 ležel Liberský v nemocnici, avšak důvod pobytu v nemocnici znám není.

V dubnu roku 1956 sepsal Jan Liberský dopis prezidentu republiky, ve kterém žádal o milost. Z jeho dopisu je zřejmé, že se v době svého pobytu v nápravných zařízeních přeorientoval na oficiální politiku: „*Dnes po odpikání 1/3 trestu jsem si plně vědom závažnosti svého provinění proti dělnické třídě a snažím se svou prací odčinit svoji vynu. Také po stránce politického uvědomění jsem došel k poznání, že politika KSČ a naší vlády, Lidové fronty jsou jediné správné, protože směřují k blahobytu pracujících a zachování světového míru.*“²⁴⁹ V dubnu 1958 Krajský soud rozhodl, že Liberskému odpustí zaplacení pokuty v hodnotě 4 000 Kčs. Podmínečně propuštěn byl již 22. ledna 1959 na osmiletou zkušební dobu.

Zajímavé je, že k propuštění došlo i přesto, že byl Liberský odsouzen za velezradu, a to proto, že: „*lze uvěřit odsouzenému, že trestný čin spáchal z politické neuvědomělosti na počátku lidově demokratického zřízení a také pod vlivem své dobrodružné povahy.*“²⁵⁰ Při propuštění byl brán ohled i na jeho svědomité plnění pracovních povinností i na jeho politické projevy. Otázkou ale je, zda Liberský skutečně procitnul a začal být politicky uvědomělý, nebo zda loajalitu režimu pouze předstíral, protože se chtěl dostat na svobodu.

---

²⁴⁹ NA, f. Správa sboru nápravné výchovy, Liberský, Jan.

²⁵⁰ NA, f. Správa sboru nápravné výchovy, Liberský, Jan.

11 REHABILITACE

K soudu v sedmdesátých letech dorazily žádosti o přezkoumání verdiktu soudu vyneseného v roce 1950. Jan Liberský ji podal v květnu 1972, František Červenka v červnu 1972 a Josef Frolík s František Hončíkem podali svou žádost v říjnu 1973. Všichni jmenovaní si ale podání žádosti na poslední chvíli rozmysleli, a svou žádost vzali ještě zpět v zákonné lhůtě, kdy bylo možno žádost odvolat. Důvody, které je k tomu vedly, nebyly v dokumentech uvedeny. S největší pravděpodobností se tak stalo kvůli probíhající normalizaci. Žádosti těch, kteří je neodvolali, byly z valné většiny zamítnuty, v případech již rehabilitovaných docházelo ke změnám rozhodnutí.²⁵¹

Již 29. listopadu 1990 byli František Hončík a Josef Frolík částečně rehabilitováni. Tato rehabilitace se vztahovala k odsouzení za vyzvědačství a velezradu. Dne 30. července 1992 byla projednána i žádost o rehabilitaci Františka Hončíka a Josefa Frolíka „*ve vztahu k odsouzení pro trestný čin útoku na život ústavního činitele*“²⁵². Rozhodnuto bylo v jejich prospěch. František Hončík podal žádost o rehabilitaci ještě sám za sebe. Za zesnulého Josefa Frolíka ji podal jeho syn Josef Frolík. Při přezkoumávání případu došli odborní znalci k tomu, že „*obvinění vystřelili z pistolí ze vzdálenosti asi 11 metrů v naprosté tmě ve velmi ostrém úhlu, většina střel mířila do vzduchu, jedna ze střel se odrazila od sloupu oplocení a poškozený Bedřich Šťastný, který stál u otevřeného okna v I. poschodí a držel otevřené okenice, byl poraněn jednou ze střel do malíčku levé ruky.*“²⁵³

Soud uznal, že k odsouzení jmenovaných došlo na základě nepodložených důkazů i to, že se obžalovaní skutečně snažili Šťastného pouze zastrašit a nechťeli ho připravit o život. 8. října 1992 byli Frolík s Hončíkem zcela zproštěni viny.

---

²⁵¹ KOČOVÁ, K.: *Liberec v prvních letech komunistické totality – politická perzekuce a politické procesy*. in: Česko-slovenská historická ročenka 2005. Brno: 2005, s. 195-205.

²⁵² NA, f. Státní soud Praha, Or I., 547/49, *Hončík František a spol.* – nezpracováno.

²⁵³ NA, f. Státní soud Praha, Or I., 547/49, *Hončík František a spol.* – nezpracováno.

29. listopadu 1990 byl na neveřejném zasedání v Praze zrušen i rozsudek, jež obdržel roku 1949 Oldřich Gabriel a Jan Liberský. V tentýž den byl rehabilitován i František Červenka, tato rehabilitace se ale nevztahovala na atentát na Bedřicha Šťastného. Za tento čin mu soud přiřkl osmi letý trest²⁵⁴.

---

²⁵⁴ NA, f. Státní soud Praha, Or I., 547/49, *Hončík František a spol.* – nezpracováno.

12 ZÁVĚR

Případ skupiny „Hončík a spol.“ je jedním z řady tzv. okrajových politických procesů, jež se v Československu konaly po únoru 1948. Jednalo se o typický monstrproces, jehož cílem nebylo pouhé odsouzení obviněných. Nedílnou součástí celého procesu se stal i výchovně politický aspekt, veřejnost měla být přesvědčena o velezrádné činnosti svých spoluobčanů. Zároveň tyto kauzy, které doprovázela intenzivní propaganda, měly upozornit obyvatele státu, že jakékoliv aktivity vůči novému režimu nastolenému po únoru roku 1948, budou tvrdě trestány.

Tzv. okrajový proces „Hončík a spol.“ navazoval na kauzu s tzv. protistátní skupinou MAPAŽ, jejíž členové byli souzeni v říjnu 1949, tedy o měsíc dříve než členové skupiny „Hončík a spol.“ Z archivních materiálů jasně vyplývá, že proces byl připraven předem a s jeho realizací se počítalo již v době konání procesu s MAPAŽÍ.

Dosavadní historiografie nevěnovala případu „Hončík a spol.“ detailní pozornost, příspěvky byly zpracovány pouze k centrálnímu procesu se skupinou MAPAŽ²⁵⁵. Případem skupiny MAPAŽ jsem se zabývala ve své bakalářské práci, kterou jsem obhájila v roce 2015. A právě během studia pramenů, jež se vztahují ke skupině MAPAŽ, jsem narazila na případ „Hončík a spol.“. Tato skutečnost se stala impulzem k výběru tématu práce diplomové. V předloženém textu jsem komparovala poznatky získané z pramenů s informacemi z odborné literatury, a díky tomu vznikl příspěvek dokumentující dosud nezmapovaný příklad jedné z dalších kauz politické perzekuce v Československu v 50. letech.

Samotný soudní proces „Hončík a spol.“ se konal v Mělníku před Státním soudem. Přenesení soudního líčení nebylo náhodné. Konalo se v místě, kde měli obžalovaní údajnou protistátní činnost provádět. Zaměstnanci Státního soudu se

---

²⁵⁵ BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPAŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická.

tedy v tomto případě přesunuli do regionu s jasným úkolem, ukázat místním obyvatelům, jak vypadá klasický politický monstrproces. Kauzu doprovázela zvýšená mediální pozornost, která byla nedílnou součástí politické propagandy, jež procesy tohoto typu po únoru 1948 doprovázela. V tomto případě o kauze informovalo Rudé právo²⁵⁶, jež nenechalo své čtenáře na pochybách o tom, kdo je či není vinen. Zároveň nelze vyloučit i vysílání místního rozhlasu či pořádání besed na školách a v místních podnicích.

O významnosti kauzy svědčí i výběr soudců a prokurátorů, kteří patřili k nejvýkonnějším a nejspolehlivějším zaměstnancům Státního soudu tehdejší doby. Na procesu se podílel například nechvalně známý prokurátor Karel Čížek, předsedou soudu byl Jaroslav Novák a soudcem Jiří Štella. Jména všech těchto představitelů úřední moci jsou spjata s řadou procesů celostátního významu²⁵⁷. Presumpce nevin, jak bylo v tehdejší době zvykem, se při procesu nedodržovala. Při výsleších i soudu samotném docházelo k porušování řady dalších pravidel platných u soudů v demokratických systémech. Vyšetřovatelé vyšetřované přinutili, aby vypovídali to, co si přáli slyšet, a i funkce obhájce byla u soudu víceméně symbolická.

O tom, jaký padne rozsudek, se rozhodlo ještě dříve, než začal soud samotný. Z pěti obžalovaných obdrželi dva muži doživotní trest, jeden obžalovaný byl odsouzen ke třiceti letům za mřížemi, druhý ke dvaceti letům a poslední k osmnácti letům v nápravném zařízení. Všem z odsouzených se nakonec trest zkrátil po amnestiích a odsouzení se tak dostali na svobodu do nesvobodného

---

²⁵⁶ Veřejné přelíčení s dalšími členy protistátní skupiny in: Rudé Právo, 5. listopadu 1949. s. 5.

²⁵⁷ Karel Čížek se společně s Jaroslavem Novákem podílel na procesech Zela a spol. a Machalka a spol. více viz: KOLEKTIV AUTORŮ: Církevní procesy padesátých let: sborník příspěvků z konference pořádané Českomoravskou generální delegaturou Řádu karmelitánů, Českou křesťanskou akademií a Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR ve spolupráci s Arcibiskupstvím pražským 21. - 22. 5. 2002 v Praze. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. nebo viz: KAPLAN, Karel: Stát a církev v Československu v letech 1948–1953. ÚSD AV ČR – Doplněk, Praha – Brno 1993. Jiří Štella s Jaroslavem Novákem spolu spolupracovali na případu Rudolfa Slánského. Více viz: KAPLAN, K: Zpráva o zavraždění generálního tajemníka. Praha: Mladá fronta, 1952.

Československa dříve, než bylo původně zamýšleno. K jejich osvobození ale došlo v porovnání s ostatními amnestovanými v komunistickém Československu relativně pozdě. Lze předpokládat, že tomu tak bylo z toho důvodu, že část z odsouzených byla ještě po únoru 1948 zaměstnána u bezpečnostních složek. K propuštění tří z odsouzených došlo až v roce 1964, jeden byl propuštěn v roce 1959 a jeden již roku 1957. Plné rehabilitace se odsouzení dočkali až po listopadu 1989.

Hlavním cílem práce byla rekonstrukce samotného politického procesu. V práci jsem chtěla odpovědět zejména na otázku, zda byla činnost odsouzených vykonstruovaná či skutečná. A tuto odpověď se mi nalézt podařilo. Obžalovaní se opravdu podíleli na atentátu na Bedřicha Šťastného, chtěli ho ale pouze postříšit, ne zabít, jak tvrdí rozsudek. Vlastizrádnou a velezrádnou činnost ale zcela vykonstrovala prokuratura. Paradoxem je, že prokuratura přisuzovala větší význam činnosti vykonstruované vyšetřovateli než tomu, co obžalovaní skutečně provedli. Justice tedy k prosazení svých cílů využila reálnou činnost odsouzených, jíž obohatila dalšími přečiny, aby tak mohla plně demonstrovat svou moc a sílu.

I přes přezkoumávání nezákonných praktik použitých vyšetřovateli při výsleších neexistuje žádný důkaz, že by za tyto za tyto skutky byl někdy někdo souzen. To samé platí i o prokurátorech a soudcích podílejících se na procesu.

13 POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

13.1 POUŽITÉ PRAMENY

- Archiv bezpečnostních složek
- Národní archiv
- Rudé právo
- Průboj

13.1 POUŽITÁ LITERATURA

- BAŠTA, J.: *Lidové milice: 1948-1969: nelegální armáda Komunistické strany Československa*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2013.
- BREJCHOVÁ, V.: *Politické procesy s členy tzv. protistátní skupiny MAPÁŽ (1949-1950)*. Liberec, 2015. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická.
- ELŠÍKOVÁ, M.: *Opat chuligán aneb Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005.
- JANDEČKOVÁ, V.: *Akce „Kámen“ – Všeruby 1948*. in: *Paměť a dějiny*, 2013/02. s. 75-89.
- KAPLAN, K., PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001.
- KAPLAN, K.: *Nebezpečná bezpečnost, Státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999.
- KAPLAN, K.: *Největší politický proces. stav pro soudobé dějiny*. Praha: AV ČR, 1995.
- KAPLAN, K.: *Útěky do emigrace 1948, Václav Majer*. in: *Historický obzor VII. – VIII*, 2000.
- KAPLAN, K.: *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Mladá fronta, Praha 1992.

- KIČIN, D.: *Desať spovedí odsúdených na doživotie z Leopoldova*. Bratislava: Dixit, 2014.
- KMOCH, P.: *Provinění proti národní cti*. Praha: Academia, 2015.
- KOČOVÁ, K.: *Liberec v prvních letech komunistické totality – politická perzekuce a politické procesy*. in: *Česko-slovenská historická ročenka 2005*. Brno: 2005, s. 195-205.
- KOKOŠKOVÁ, Z., PAŽOUT, J., SEDLÁKOVÁ, M., KOKOŠKA, S.: *Pracovali pro Třetí říši: nucené pracovní nasazení českého obyvatelstva Protektorátu Čechy a Morava pro válečné hospodářství Třetí říše (1939-1945)*. Praha: Scriptorium, 2011.
- KÝR, A.: *Kartouza ve Valdicích - uzamčený svět. Část II., Historie věznic 1857-2007*. Jičín: Regionální muzeum a galerie, 2007.
- LONDON, A.: *Doznání*. Praha: Československý spisovatel, 1990.
- LOZOVIUKOVÁ, K.: *Druhá retribuce. Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*. In: *Soudobé dějiny 12, č. 3-4*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2005.
- NOVOTNÝ, J.: *Sokol v životě národa*. Praha: Melantrich, 1990.
- OPASEK, A.: *Dvanáct zastavení*. Praha: Torst, 2013.
- PEJČOCH, I., TOMEK, P.: *Agenti – chodci na popravišti, Kurýři západních zpravodajských služeb popravení v letech 1949–1958*. Cheb: Svět křídel, 2010.
- ŠEDIVÝ, F., Z.: *Uranový gulag: jáchymovské peklo*. Brno: MOBA, 2003.
- ŠEDIVÝ, Z., F.: *Bory – Mírov*. Praha: Eva, 2010.
- ŠPORKOVÁ, A.: *Příběh opravdového předsedy, Bedřich Šťastný, komunistický vládce Mělníku (1945–1948)*. in: *Dějiny a současnost, 2005/7*.
- ŠŤASTNÝ, B.: *Kronika dělnického hnutí na Mělnicku*. Mělník: Dům osvěty, 1960.
- VEBER, V.: *Třetí odboj, ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014.

- VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A., BABKA, L.: Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech. Díl III. Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 10. 2004.
- VOREL, J., ŠIMÁNKOVÁ, A.: *Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech, Díl I.* Praha: SEŠITY Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinu komunismu č. 8. 2003.

13.2 ONLINE DOKUMENTY

- *Akce Malíř (č. 1).* In: Ústav pro studium totalitních režimů. [online] 17. 5. 2017
Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/skupina-vyzkumu/akce-malir-c-1/>
- *Anděl Lubomír a spol.* In: Ústav pro studium totalitních režimů. [online] 17. 5. 2017. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/skupina-vyzkumu/andel-lubomir-a-spol/>
- *Historie věznice Pankrác.* In: Vězeňská služba České republiky. [online] 24. 4. 2017. Dostupné z: <http://www.vscr.cz/veznice-pankrac-26/informacni-servis-1616/historie-645/>
- MAŠKOVÁ, T., MORBACHER, L.: *Železná opona v Československu.* In: Ústav pro studium totalitních režimů. [online] 14. 4. 2017. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/hranice/studie.pdf>
- TOMEK, P.: *Věznice Praha – Bartolomějská ulice.* In: Totalita.cz. [online] 25. 4. 2017. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vez/vez_vez_ph_bartolom.php
- *Věznice Příbram.* In: Vězeňská služba České republiky. [online] 24. 4. 2017. Dostupné z: <http://www.vscr.cz/veznice-pribram-91/zakladni-informace-1097/historie-veznice-pribram-bytiz-5988>
- *Zákon 231/1948.* In: Zákony pro lidi. [online] 15. 4. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-231>
- *Zákon 86/1950.* In: Zákony pro lidi. [online] 15. 4. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86>

14 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Fotografie Františka Hončíka ve službě²⁵⁸
Příloha 2: Vězeňská fotografie Františka Hončíka²⁵⁹
Příloha 3: Fotografie Josefa Frolíka ve službě²⁶⁰
Příloha 4: Vězeňská fotografie Josefa Frolíka²⁶¹
Příloha 5: Vězeňská fotografie Oldřicha Gabriela²⁶²
Příloha 6: Vězeňská fotografie Jana Liberského²⁶³
Příloha 7: Vězeňská fotografie Františka Červenky²⁶⁴
Příloha 8: Pohled na místo činu atentátu na B. Šťastného²⁶⁵
Příloha 8: Dům B. Šťastného po atentátu²⁶⁶
Příloha 9: Okno, v němž byl postřelen B. Šťastný²⁶⁷
Příloha 10: Fotografie údajného úkrytu zbraní²⁶⁸
Příloha 11: Fotografie zbraní²⁶⁹
Příloha 12: Fotografie Františka Kaisera²⁷⁰
Příloha 13: Fotografie Josefa Malého²⁷¹
Příloha 14: Fotografie Ladislava Niewalda²⁷²
Příloha 15: Fotografie Františka Letáka²⁷³

---

²⁵⁸ ABS, f. Personální spisy, 3671/11 – *František Hončík*.

²⁵⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶⁰ ABS, f. Personální spisy, 644/26, Josef Frolík.

²⁶¹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶² ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶³ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶⁴ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶⁵ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶⁶ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶⁷ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶⁸ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁶⁹ ABS, f. Vyšetřovací spisy, V-5310 MV.

²⁷⁰ ABS, f. Personální spisy, 6281/2 – *František Kaiser*.

²⁷¹ ABS, f. Personální spisy, 2262/26 *Josef Malý*.

²⁷² ABS, f. Personální spisy, 6969 – Ladislav Niewald.

²⁷³ ABS, f. Personální spisy, 7197/23 a 6191/23 – *František Leták*.

Příloha 16: Fotografie Jiřiny Pospíšilové²⁷⁴

Příloha 17: Civilní fotografie Jiřiny Pospíšilové²⁷⁵

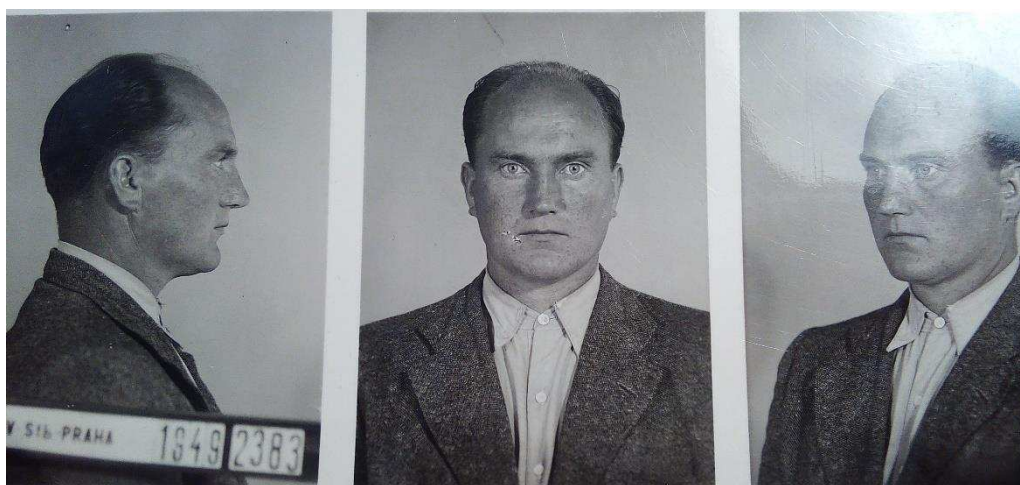
²⁷⁴ ABS, f. Personální spisy, 3309 – *Jiřina Pospíšilová*.

²⁷⁵ ABS, f. Personální spisy, 3309 – *Jiřina Pospíšilová*.

Příloha 1: Fotografie Františka Hončíka ve službě

Příloha 2: Vězeňská fotografie Františka Hončíka

Příloha 3: Fotografie Josefa Frolíka ve službě

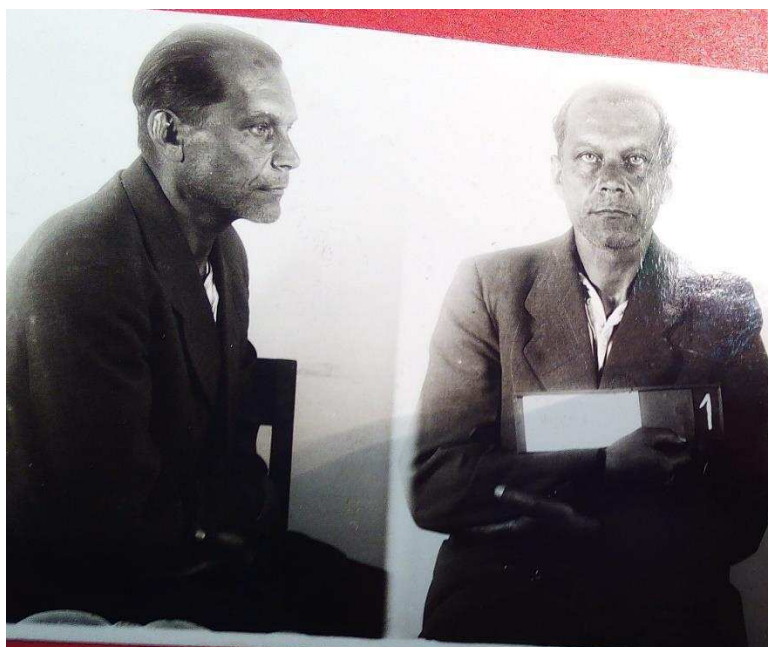
Příloha 4: Vězeňská fotografie Josefa Frolíka

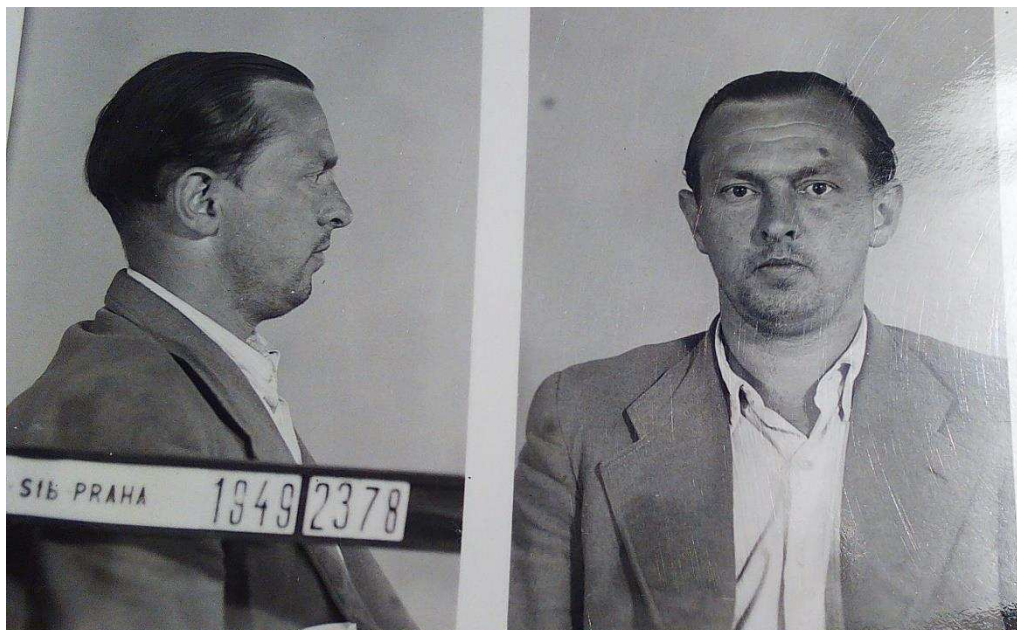
Příloha 5: Vězeňská fotografie Oldřicha Gabriela

Příloha 6: Vězeňská fotografie Jana Liberského

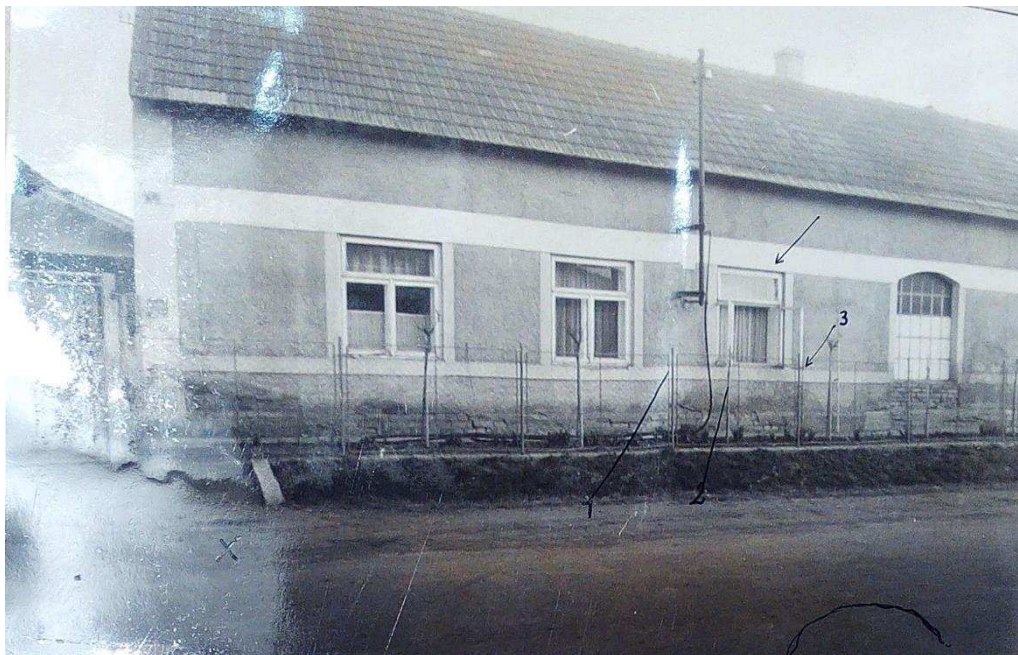
Příloha 7: Vězeňská fotografie Františka Červenky

Příloha 8: Pohled na místo činu atentátu na B. Šťastného

Příloha 8: Dům B. Šťastného po atentátu

Příloha 9: Okno, v němž byl postřelen B. Šťastný

Příloha 10: Fotografie údajného úkrytu zbraní

Příloha 11: Fotografie zbraní

Příloha 12: Fotografie Františka Kaisera

Příloha 13: Fotografie Josefa Malého

Příloha 14: Fotografie Ladislava Niewalda

Příloha 15: Fotografie Františka Letáka

Příloha 16: Fotografie Jiřiny Pospíšilové

Příloha 17: Civilní fotografie Jiřiny Pospíšilové

